

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2016 - 2017

■ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ■

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2016

Πρόεδρος:

Ιωάννης Μαυρομάτης, *Καθηγητής*

Διευθύντρια Τομέα Κλασικής Φιλολογίας:

Ελένη Χουλιάρá –Ράιου, *Καθηγήτρια*

Διευθυντής Τομέα Μεσαιωνικής και Νεοελληνικής Φιλολογίας:

Αλέξανδρος Αλεξάκης, *Καθηγητής*

Διευθυντεύων Τομέα Γλωσσολογίας:

Ιωάννης Μαυρομάτης, *Καθηγητής*

Γραμματέας:

Βλάχα Κωνσταντίνα

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ: ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ	5
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΟΔΗΓΟΣ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	7
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	71
ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ	92
ΥΛΗ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ (ΠΜΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΤΑΚΤΗΡΙΩΝ)	95
ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	103
ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗ	109

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ:

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Α. Τομέας Κλασικής Φιλολογίας

Καθηγητές

Γκάρτζιου – Τάττη Αριάδνη
Χουλιάρá – Ραΐου Ελένη
Λιάτση Μαρία

Αναπληρωτές Καθηγητές

Κωνσταντινίδη Σωτηρούλα
Καρακάσης Ευάγγελος
Ζωγράφου Αθανασία

Επίκουροι Καθηγητές

Παπαδημητρίου Μαρία
Μερσινιάς Σταμάτης
Γκαστή Ελένη
Πολυμεράκης Φώτιος
Χρυσάκοπούλου Βασιλική–Συλβάνα
Αυγερινός Χαρίλαος

Β. Τομέας Μεσαιωνικής και Νέας Ελληνικής Φιλολογίας

Καθηγητές

Μαυρομάτης Ιωάννης
Αλεξάκης Αλέξανδρος
Καγιαλής Τάκης

Αναπληρωτές Καθηγητές

Αγγέλου Αθανάσιος
Βογιατζόγλου Αθηνά
Καργιώτης Δημήτρης
Παπαθεοδώρου Γιάννης

Επίκουροι Καθηγητές

Καλτσογιάννη Ελένη

Λέκτορες

Γεωργακόπουλος Δημήτριος

Γ. Τομέας Γλωσσολογίας

Επίκουροι Καθηγητές
Λεκάκου Μαρίκα
Μαστροπαύλου Μαρία

Γραμματεία Τμήματος Φιλολογίας

Γραμματέας: Βλάχα Κωνσταντίνα
Μέλη: Λέκκου Ανθούλα
Ζώη Χριστίνα

Γραμματεία Μεταπτυχιακών Σπουδών

Γραμματέας: Ματσούλη Ιωάννα
ΕΤΕΠ ΤΟΜΕΑ ΜΝΕΦ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ:

ΟΔΗΓΟΣ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

I. Κανονισμός σπουδών του τμήματος φιλολογίας

Το Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων αποφάσισε, ύστερα από μακρά συζήτηση, την αναμόρφωση του Οδηγού Σπουδών με στόχο την πληρέστερη και αρτιότερη κατάρτιση των φοιτητών του. Διαμορφώθηκε έτσι ένα τριετές πρόγραμμα σπουδών, κοινό και για τις δύο ειδικεύσεις. Τα μαθήματα της ειδικεύσεως, όπως και εκείνα της παιδαγωγικής και επαγγελματικής κατάρτισης, διδάσκονται κατά το 7ο και 8ο εξάμηνο.

Οι ασκήσεις των φοιτητών κατανέμονται στα οκτώ εξάμηνα σπουδών.

Ο νέος Οδηγός Σπουδών ισχύει για τους φοιτητές/-τριες που εγγράφονται στο πρώτο εξάμηνο από το ακαδ. έτος 2010-11 και μετά.

ΣΗΜΕΙΑ – ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

Το Τμήμα Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής απονέμει πτυχίο δύο ειδικοτήσεων: α) Κλασικών Σπουδών και β) Μεσαιωνικών και Νεοελληνικών Σπουδών.

Και στις δύο ειδικεύσεις τα μαθήματα κατανέμονται σε οκτώ (8) αυτοτελή ακαδημαϊκά εξάμηνα. Τα μαθήματα διδάσκονται τρεις ώρες την εβδομάδα και έχουν διάρκεια ενός εξαμήνου. Κάθε μία από τις δύο ειδικεύσεις του Τμήματος προϋποθέτει 48 μαθήματα καθώς και 4 εξάμηνα ξένης γλώσσας. Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει δεκαπέντε εκπαιδευτικές εβδομάδες: δεκατρείς πλήρεις εβδομάδες για διδασκαλία και δύο για εξετάσεις. Το εξάμηνο που περιλαμβάνει τις διακοπές των Χριστουγέννων λέγεται χειμερινό και το εξάμηνο που περιλαμβάνει τις διακοπές του Πάσχα λέγεται εαρινό. Για τους φοιτητές που εισήχθησαν από το ακαδημαϊκό έτος 2010-11 η ειδίκευση αρχίζει από το έβδομο εξάμηνο, ενώ για τους φοιτητές παλαιότερων ετών από το πέμπτο εξάμηνο.

Τα μαθήματα είναι α) υποχρεωτικά (Υ), τα οποία ο φοιτητής δεν μπορεί να αντικαταστήσει σε περίπτωση αποτυχίας και β) κατ'επιλογήν υποχρεωτικά (ΕΥ), τα οποία ο φοιτητής, σε περίπτωση αποτυχίας, μπορεί να αντικαταστήσει με άλλα προσφερόμενα μαθήματα, σύμφωνα με το πρόγραμμα του Τμήματος.

Φοιτητής που αποτυγχάνει σε ένα υποχρεωτικό μάθημα πρέπει να το επαναλάβει στα επόμενα εξάμηνα, όταν διδάσκεται. Σε περίπτωση αποτυχίας σε κατ'επιλογήν υποχρεωτικό μάθημα ο φοιτητής μπορεί να εγγραφεί κατά το επόμενο (ή άλλο) εξάμηνο σε άλλο μάθημα.

Για μάθημα που διδάσκεται το χειμερινό εξάμηνο ο φοιτητής έχει την υποχρέωση να δώσει τις αντίστοιχες εξετάσεις τον Ιανουάριο. Αν αποτύχει έχει την δυνατότητα να επαναλάβει την εξέταση τον Σεπτέμβριο. Για μάθημα που διδάσκεται το εαρινό εξάμηνο οφείλει να εξεταστεί τον Ιούνιο και, αν αποτύχει, τον Σεπτέμβριο.

Ο φοιτητής εγγράφεται ως το τέλος της δεύτερης εβδομάδας μετά την έναρξη του εξαμήνου στα μαθήματα που θα παρακολουθήσει κατά το εξάμηνο αυτό. Σε κάθε εξάμηνο ο φοιτητής εγγράφεται και εξετάζεται στα μαθήματα που προβλέπονται στον Οδηγό Σπουδών προσαυξημένα από τα προηγούμενα εξάμηνα κατά τέσσερα μαθήματα για όλα τα εξάμηνα. Στους αριθμούς αυτούς συνυπολογίζεται και η ξένη γλώσσα. Ο φοιτητής πέραν του 8ου εξαμήνου εγγράφεται και εξετάζεται σε όσα μαθήματα οφείλει, εφόσον διδάσκονται, σύμφωνα με τα προσφερόμενα κατά εξάμηνο μαθήματα.

Οδηγία σχετικά με τις διδακτικές μονάδες E.C.T.S.:

«Σύμφωνα με την απόφαση της υπ' αριθμ. 535/31-5-2011 συνεδρίας της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος Φιλολογίας, για τους φοιτητές που εισάγονται στο Τμήμα Φιλολογίας από το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012, κάθε μάθημα πιστώνεται με 5 διδακτικές μονάδες E.C.T.S. Για τους φοιτητές παλαιότερων εξαμήνων η αντιστοιχία του κάθε μαθήματος σε διδακτικές μονάδες παραμένει ως έχει».

Ο Πρόεδρος του Τμήματος Φιλολογίας

Καθ. Ιωάννης Μαυρομάτης

II. Διάρθρωση του προγράμματος σπουδών (Για τους φοιτητές/-τριες που εισάγονται από το 2010-2011)

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

*Ειδικεύσεις: A   B

1. Υποχρεωτικά Μαθήματα (Υ) (35 μαθ. .)

α. Μαθήματα Τμήματος (32 μαθ.)

Αρχαία Ελληνική Φιλολογία (ΑΕΦ)	10	10
Λατινική Φιλολογία (ΛΦ)	4	4
Νέα Ελληνική Φιλολογία (ΝΕΦ)	10	10
Βυζαντινή Φιλολογία (ΒΦ)	3	3
Γλωσσολογία (Γλ.)	5	5

β. Παιδαγωγική κατάρτιση

	3	3
--	---	---

2. Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικά Μαθήματα (ΕΥ) (13 μαθ.)

α. Μαθήματα Ειδίκευσης (9 μαθ.):

Αρχαία Ελληνική Φιλολογία (ΑΕΦ)	6-7
Λατινική Φιλολογία (ΛΦ)	2-3
Νέα Ελληνική Φιλολογία (ΝΕΦ)	6
Βυζαντινή Φιλολογία (ΒΦ)	3

β. Μαθήματα από άλλα Τμήματα (4 μαθ.)

- i) Αρχαία Φιλοσοφία (ΑΦ), Αρχαία Ιστορία (ΑΙ), Κλασική Αρχαιολογία (ΚΑ), Επιγραφική (Επ.).
- ii) Βυζαντινή Ιστορία (ΒΙ), Βυζαντινή Αρχαιολογία (ΒΑ).
- iii) Ιστορία Νεοτέρων Χρόνων (ΙΝΧ), Ιστορία της Τέχνης (ΙΤ).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

- Τα πρώτα έξι εξάμηνα είναι κοινά. Τα δύο τελευταία εξάμηνα είναι η ειδίκευση.
- Σε κάθε εξάμηνο περιλαμβάνονται έξι μαθήματα (6 x 8 = 48). Στα τέσσερα πρώτα εξάμηνα διδάσκεται επιπλέον η ξένη γλώσσα (Ξ. Γ.).
- Στα πρώτα έξι εξάμηνα κατανέμονται: τα 32 κοινά Υποχρεωτικά μαθήματα των ειδικεύσεων και 4 ΕΥ από άλλα Τμήματα (Ε.Υ. 2). Από τους τρεις αυτούς κύκλους μαθημάτων (α, β, γ), ο φοιτητής επιλέγει συνολικά τέσσερα μαθήματα ανάλογα με τα ενδιαφέροντά του (εξετάσεις ΑΣΕΠ, κλπ.).
- Στο έβδομο και όγδοο εξάμηνο κατανέμονται: τα εννέα κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικά μαθήματα της ειδίκευσης και τα τρία Υποχρεωτικά της Παιδαγωγικής κατάρτισης

* Α: Κλασική Ειδίκευση,

Β: Μεσαιωνική και Νέα Ελληνική Ειδίκευση

III. Κατανομή των μαθημάτων κατά εξάμηνα (I-VI) (Για τους φοιτητές/-τριες που εισάγονται από το 2010-2011 και εξής)

I ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	(6)
ΑΕΦ	(2): Ρητορεία Ομήρου Οδύσσεια
ΛΦ	(1) Λατινική πεζογραφία
ΝΕΦ	(2): Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας: Ποίηση I Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας: Πεζογραφία I
ΓΛ	(1) Εισαγωγή στη Γλωσσολογία I
Ε.Υ.	(0)

II ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	(6)
ΑΕΦ	(2): Ιστοριογραφία Εισαγωγή στην Αρχαιογνωσία
ΛΦ	(1) Ρωμαϊκή Ιστοριογραφία
ΝΕΦ	(2): Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας: Ποίηση II Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας: Πεζογραφία II
ΓΛ	(1) Εισαγωγή στη Γλωσσολογία II
Ε.Υ.	(0)

III ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	(6)
ΑΕΦ	(2): Φιλοσοφική πεζογραφία Τραγωδία: Ευριπίδης
ΝΕΦ	(2): Εισαγωγή στη νεοελληνική φιλολογία: Πηγές και μεθοδολογία Ρεύματα της ευρωπαϊκής και νεοελληνικής λογοτεχνίας (19 ^{ος} -20 ^{ος} αι.)
ΒΦ	(1) Εισαγωγή στη Βυζαντινή Λογοτεχνία
ΓΛ	(1) Ιστορία της ελληνικής γλώσσας I
Ε.Υ.	(0)

IV ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	(6)
ΑΕΦ	(1) Τραγωδία: Σοφοκλής
ΛΦ	(1) Τραγωδία- Ελεγεία
ΝΕΦ	(1) Εισαγωγή στη συγκριτική φιλολογία και στη θεωρία της λογοτεχνίας.
ΒΦ	(1) Βυζαντινοί Ιστορικοί και Χρονογράφοι Ι
ΓΛ	(1) Ιστορία της ελληνικής γλώσσας ΙΙ
ΕΥ	(1)

V ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	(5)
ΑΕΦ	(2): Ομήρου Ιλιάδα Λυρική Ποίηση
ΛΦ	(1) Επική Ποίηση
ΝΕΦ	(1) Κείμενα και συγγραφείς της νεοελληνικής λογοτεχνίας (1830-1880)
ΒΦ	(1) Βυζαντινοί Ιστορικοί και Χρονογράφοι Ι
ΕΥ	(1)

VI ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	(4)
ΑΕΦ	(1) Κωμωδία
ΝΕΦ	(2): Κείμενα και συγγραφείς της νεοελληνικής λογοτεχνίας (1880-1930) Κείμενα και συγγραφείς της νεοελληνικής λογοτεχνίας (1930-1980)
ΓΛ	(1) Γραμματική της Νέας Ελληνικής
ΕΥ	(2)

IV. ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΙΣ (ΕΞΑΜΗΝΑ VII-VIII)

A. Κλασικών Σπουδών

VII ΕΞΑΜΗΝΟ: ΑΕΦ (2): i) Τραγωδία (: Αισχύλος)
ii) *
ΛΦ (1): **
Παιδαγωγική κατάρτιση (2): ***

VIII ΕΞΑΜΗΝΟ: ΑΕΦ (2 ή 3): i) Ελληνιστική Ποίηση
ii) *
iii) [*]
ΛΦ (1 ή 2): i) **
[ii **]

Παιδαγωγική κατάρτιση (1)

* Στο VII και VIII εξάμηνο οι φοιτητές έχουν να επιλέξουν 5 μαθήματα Αρχαίων Ελληνικών: 2 μαθήματα στο VII εξάμηνο και 2-3 μαθήματα στο VIII εξάμηνο από τις παρακάτω ομάδες μαθημάτων:

- Ποίηση
- Βοηθητικές Επιστήμες (Παλαιογραφία και Κριτική των Κειμένων, Παπυρολογία, Μετρική)
- Μυθολογία – Θρησκεία – Ανθρωπολογία της αρχαίας Ελλάδας –Μυκηναϊκά,
- Αρχαία Θεωρία της Λογοτεχνίας.
- Πεζογραφία.

** Στο VII και VIII εξάμηνο οι φοιτητές επιλέγουν 2-3 μαθήματα Λατινικών:

- 1 Κωμωδίας και
- 1-2 Λατινικής Λογοτεχνίας .

*** Παιδαγωγική κατάρτιση

Κατά το έβδομο εξάμηνο οι φοιτητές όλων των κατευθύνσεων επιλέγουν υποχρεωτικά το μάθημα: Εισαγωγή στην Παιδαγωγική: Παιδαγωγικές ιδέες και Εκπαίδευση και ένα από τα ακόλουθα: α) Θεωρίες του σχολείου: Θεωρίες Εκπαιδευτικών Οργανισμών: Εκπαιδευτική πολιτική και διοίκηση της εκπαίδευσης, β) Εκπαιδευτική πολιτική I: Επαγγελματισμός των εκπαιδευτικών και διοίκηση της εκπαίδευσης γ) Εισαγωγή στη Διαπολιτισμική Παιδαγωγική:

Κατά το όγδοο εξάμηνο οι φοιτητές όλων των κατευθύνσεων επιλέγουν ένα από τα παρακάτω μαθήματα: α) Διδακτική της Ιστορίας, β) Διδακτική της Γλώσσας, γ) Ιστορία της Εκπαίδευσης.

B. Μεσαιωνικών και Νεοελληνικών Σπουδών

Νεοελληνική Κατεύθυνση

Στο VII και VIII εξάμηνο οι φοιτητές επιλέγουν 6 μαθήματα (Ενδεικτικοί τίτλοι προσφερόμενων μαθημάτων):

- Νεοελληνικός Διαφωτισμός
- Λογοτεχνία των ρομαντικών χρόνων (1830-1880)
- Ροϊδής – Βιζυηνός – Παπαδιαμάντης
- Λογοτεχνία της γενιάς του 1880
- Σικελιανός, Καβάφης, Καρυωτάκης
- Συγγραφείς του μεσοπολέμου (ποίηση – πεζογραφία)
- Η μοντέρνα ποίηση και η «γενιά '30»
- Έλληνες υπερρεαλιστές ποιητές
- Νεωτερική πεζογραφία
- Μεταπολεμικοί ποιητές και πεζογράφοι
- Μοντερνισμοί και πρωτοπορίες στον 20ό αιώνα: συγκριτικές προσεγγίσεις
- Νεοελληνική δραματουργία
- Νεοελληνική μετρική
- Ζητήματα συγκριτικής γραμματολογίας
- Ζητήματα θεωρίας της λογοτεχνίας
- Λογοτεχνικά περιοδικά και κίνηση ιδεών
- Ιστορία της νεοελληνικής κριτικής

Κατεύθυνση Μεσαιωνικής Φιλολογίας

Στα δύο τελευταία εξάμηνα της ειδίκευσης οι φοιτητές υποχρεούνται να παρακολουθήσουν ένα μάθημα στο VII εξάμηνο και ένα στο VIII εξάμηνο καθώς και ένα επίσης από τα προσφερόμενα μαθήματα στο VIII εξάμηνο:

VII εξάμηνο:

- Δημόδης βυζαντινή λογοτεχνία

VIII εξάμηνο:

- Βυζαντινό μυθιστόρημα

Προσφερόμενα μαθήματα βυζαντινής φιλολογίας:

- Εισαγωγή στην ελληνική παλαιογραφία
- Βυζαντινή ποίηση
- Βυζαντινή υμνογραφία
- Επιστολογραφία
- Ρητορική
- Αγιολογία
- Άλλα συναφή αντικείμενα

Υποχρεωτικά Μαθήματα από άλλα Τμήματα

Οι φοιτητές όλων των ειδikeύσεων υποχρεούνται να παρακολουθήσουν τρία μαθήματα Παιδαγωγικής (βλ. ανωτ.):

II. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2016-2017

A. ΤΟΜΕΑΣ ΚΛΑΣΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

1. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (Υ)

Εξάμ.	Κωδ.	Μάθημα	Διδάσκων
I	ΦΥ1103	Ρητορική Αυτοκρατορικών Χρόνων (Α-Μα)	Ε. Χουλιάρα
	ΦΥ1100	Ρητορεία (Με-Ω)	Σ. Μερσινιάς
		Ασκήσεις	Μεταπτυχιακοί Φοιτητές Μεταδιδακτορικοί Ερευνητές
	ΦΥ1110	β) Ομήρου Οδύσσεια*	Χ. Αυγερινός (2 τμήματα)
III	ΦΥ3132	α) Τραγωδία: Ευριπίδου <i>Βάκχαι</i>	Ε. Γκαστή
	ΦΥ3934	β) Φιλοσοφική Πεζογραφία: Αριστοτέλους <i>Ηθικά Νικομάχεια</i> Βιβλία I και II	Μ. Λιάτση (2 τμήματα)
V	ΦΥ5150	α) Ομήρου <i>Ιλιάς</i> (Σ, Ω) (φοιτητές παλαιότερων εξαμήνων)	Α. Ζωγράφου Α. Γκάρτζιου
	ΦΥ5628	β) Λυρική Ποίηση	Σ. Κωνσταντινίδη (2 τμήματα)
VII	ΦΥ7191	Τραγωδία: Αισχύλου <i>Χοηφόροι</i>	Ε. Γκαστή

ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (ΕΥ)

VII	ΦΕ0213	Εισαγωγή στην Παπυρολογία (Σεμινάριο Ειδίκευσης)	Ε. Χουλιάρα
	ΦΕ0222	Μυθολογία	Α. Γκάρτζιου
	ΦΕ0223	Θρησκεία	Α. Ζωγράφου
	ΦΕ0252	Μετρική	Σ. Μερσινιάς
	ΦΕ0263	Ιστοριογραφία: Ηρόδοτος/ Θουκυδίδης	Νέος Επιστήμονας Κάτοχος Διδ. (πρόσκλ. ΕΔΒΜ20)

* Οι παλαιοί φοιτητές που δεν έχουν περάσει το ΕΥ μάθημα του II εξαμήνου μπορούν να παρακολουθούν το Υ του I εξαμήνου και να το δηλώνουν με τον παλαιό κωδικό.

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (Υ)

Εξαμ.	Κωδ.	Μάθημα	Διδάσκων
II	ΦΥ2121	α) Ιστοριογραφία: Θουκυδίδης Ασκήσεις	Χ. Αυγερινός Μεταπτυχιακοί Φοιτητές Μεταδιδακτορικοί Ερευνητές
	ΦΥ2315	β) Εισαγωγή στην Αρχαιολογία	Α. Γκάρτζιου Ε. Χουλιανά Ε. Καρακάσης Α. Ζωγράφου Χ. Αυγερινός
IV	ΦΥ4141	Τραγωδία: Σοφοκλής, <i>Ηλέκτρα</i>	Ε. Γκαστή
VI	ΦΥ6170	Κωμωδία: Αριστοφάνους <i>Βάτραχοι</i>	Α. Ζωγράφου
VIII	ΦΥ8200	Ελληνιστική ποίηση	Χ. Αυγερινός

ΚΑΤ'ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (ΕΥ)*

VIII	ΦΕ0705 ΦΕ0856 ΦΕ0858 ΦΕ0212	Ελληνική Γραμματεία Αυτοκρατορικών Χρόνων Ελληνιστικό Επίγραμμα Αρχές Πολιτικής Οικονομίας στην Αρχαία Ελλάδα Παλαιογραφία –Κριτική των Κλασικών Κειμένων	Ε. Χουλιανά Σ. Μερσινιάς Σ. Μερσινιάς Νέος Επιστήμονας Κάτοχος Διδ. (πρόσκλ. ΕΔΒΜ20)
------	--------------------------------------	--	--

* Οι φοιτητές κλασικής ειδίκευσης προτείνεται να επιλέγουν ως κατ' επιλογήν υποχρεωτικά (ΕΥ) δύο μαθήματα ΑΕ Φιλολογίας και ένα Λατινικής Φιλολογίας (ΛΦ)

2. ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (Υ)

Εξάμ.	Κωδ.	Μάθημα	Διδάσκων
I	ΦΥ1303	Λατινική Πεζογραφία Ασκήσεις	Μ. Παπαδημητρίου (2 τμήματα) Μεταπτυχιακοί Φοιτητές Μεταδιδακτορικοί Ερευνητές
V	ΦΥ5626	Επική Ποίηση: Βιργιλίου <i>Αινειάς</i>	Φ. Πολυμεράκης (2 τμήματα)
	ΦΥ5330	Λατινικό Μυθιστόρημα (ΜΝΕΦ-παλαιού προγράμματος)	Ε. Καρακάσης

ΚΑΤ'ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (ΕΥ)

VII Κλ.	ΦΕ0366	Λατινικό Μυθιστόρημα	Ε. Καρακάσης
---------	--------	----------------------	--------------

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (Υ)

II	ΦΥ2314 ΦΥ2312	Ρωμαϊκή Ιστοριογραφία (Α-Μα) Ανθολογία Ρωμαϊκής Ιστοριογραφίας (Με-Ω)	Μ. Παπαδημητρίου Ε. Καρακάσης
IV	ΦΥ4938	Ρωμαϊκή Τραγωδία: Σενέκας, <i>Φαίδρα</i> (Α-Μα) (Με-Ω)	Ε. Χουλιαρά Ε. Καρακάσης
VIII	ΦΥ8352	Λατινική Κωμωδία: Τερεντίου <i>Ευνούχος</i>	Μ. Παπαδημητρίου

ΚΑΤ'ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (ΕΥ)

VIII	ΦΕ0850 ΦΕ0373	Κικέρωνα <i>De oratore</i> Λατινική Λυρική Ποίηση	Μ. Παπαδημητρίου Νέος Επιστήμων Κάτοχος Διδ. (πρόσκλ. ΕΔΒΜ20)
------	------------------	--	--

** Οι παλαιοί φοιτητές που δεν έχουν περάσει το μάθημα (το οποίο ήταν στο IV εξάμηνο) μπορούν να το παρακολουθούν στο V εξάμηνο και να το δηλώνουν με τον παλαιό κωδικό.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Για τους φοιτητές που εισάγονται από το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011

1. Για τους φοιτητές εισάγονται στο Τμήμα Φιλολογίας από το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011 τα μαθήματα της Αρχαίας Ελληνικής και Λατινικής Γλώσσας και της αντίστοιχης Θεματογραφίας γίνονται σε ολιγομελή τμήματα με τη μορφή πρακτικών ασκήσεων στο πλαίσιο της λειτουργίας του Εργαστηρίου Κλασικής Φιλολογίας με την εποπτεία του εκάστοτε Διευθυντή του. Σκοπός αυτών των μαθημάτων είναι αφενός μεν η εμπέδωση της Γραμματικής και του Συντακτικού με απώτερο στόχο την κατανόηση και τη ΝΕ απόδοση ΑΕ και Λατινικών κειμένων από τους προπτυχιακούς φοιτητές, και αφετέρου η πρακτική εξάσκηση των μεταπτυχιακών φοιτητών Κλασικής Ειδίκευσης Α΄ και Β΄ κύκλου σε θέματα διδακτικής μαθημάτων της Κλασικής Φιλολογίας. Ο αριθμός των φοιτητικών τμημάτων, το ωρολόγιο πρόγραμμα, η αξιολόγηση και κατοχύρωση της επίδοσης των προπτυχιακών φοιτητών που παρακολουθούν τα εν λόγω μαθήματα καθορίζονται στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους.
2. Σε κάθε μάθημα αρχαίας ελληνικής φιλολογίας και λατινικής φιλολογίας εξετάζεται υποχρεωτικά η γραμματική και το συντακτικό της αρχαίας ελληνικής και λατινικής γλώσσας αντίστοιχα. Επίσης, σε κάθε μάθημα αρχαίας ελληνικής φιλολογίας και λατινικής φιλολογίας περιλαμβάνεται και εξετάζεται υποχρεωτικά το αντίστοιχο κεφάλαιο από την αρχαία ελληνική και τη λατινική γραμματολογία αντίστοιχα.
3. Στα υποχρεωτικά μαθήματα του Τμήματος η διαίρεση των ακροατηρίων σε δύο ή περισσότερα τμήματα γίνεται αλφαβητικά από τη Γραμματεία του Τμήματος, ως εξής: Όταν τα τμήματα είναι δύο, από Α-ΜΑ και ΜΕ-Ω· όταν τα τμήματα είναι τρία, Α-ΚΑ, ΚΕ-ΠΑ και ΠΕ-Ω· όταν τα τμήματα είναι τέσσερα, Α-Ζ, Η-ΜΑ, ΜΕ-Ρ και Σ-Ω· όταν τα τμήματα είναι πέντε, Α-Δ, Ε-ΚΟ, ΚΡ-ΝΙ, ΝΟ-ΣΟ και ΣΠ-Ω· όταν τα τμήματα είναι έξι, Α-Γ, Δ-ΚΑ, ΚΕ-ΜΑ, ΜΕ-ΠΑ, ΠΕ-Σ και Τ-Ω.
4. Τα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα Ειδίκευσης της ΑΕΦ οργανώνονται σε ομάδες: i) Ποίηση: Οδύσεια. Τραγωδία. Εισαγωγή στο Αρχαίο Δράμα. ii) Πεζογραφία: Ιστοριογραφία: Ηρόδοτος, Θουκυδίδης, Ξενοφών, Ελληνική Γραμματεία των Αυτοκρατορικών Χρόνων, Φιλοσοφία: Πλάτων, Αριστοτέλης. iii) Μυθολογία, Θρησκεία, Ανθρωπολογία της αρχαίας Ελλάδας, Παπυρολογία, Παλαιογραφία και Κριτική των Κειμένων, Μυκηναϊκή Φιλολογία.
5. Για τα υποχρεωτικά μαθήματα των άλλων τμημάτων της Φιλοσοφικής Σχολής προσφέρονται συγκεκριμένα μαθήματα από την αρχαία ελληνική ιστοριογραφία, φιλοσοφία, ρητορεία, τραγωδία το έπος και τη λατινική ιστοριογραφία. Όλα τα ΕΥ μαθήματα του Τμήματος Φιλολογίας προσφέρονται στους φοιτητές των άλλων Τμημάτων της Φιλοσοφικής Σχολής, ανεξαρτήτως εξαμήνου (με ανώτατο αριθμό 50 φοιτητών σε κάθε μάθημα).

1. ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ
1. ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ
 ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (Υ)

Εξάμ.	Κωδ.	Μάθημα	Διδάσκων
I	ΦΥ 1932	Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας: Ποίηση I	Γ. Λαδογιάννη
	ΦΥ 1933	Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας: Πεζογραφία I	Α. Αγγέλου
III	ΦΥ 3924	Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία: Πηγές και μεθοδολογία	Α. Βογιατζόγλου
	ΦΥ 3925	Ρεύματα της ευρωπαϊκής και της νεοελληνικής λογοτεχνίας (19ος-20ός αι.)	Τ. Καγιαλής
V	ΦΥ 5743	Κείμενα και συγγραφείς της νεοελληνικής λογοτεχνίας (1830-1880)	Γ. Παπαθεοδώρου
VII	ΦΥ 7774	Ζητήματα λογοτεχνικής κριτικής (1930-1960)	Α. Βογιατζόγλου
	ΦΥ 7775	Ο Καβάφης και η πρόσληψή του	Γ. Παπαθεοδώρου
	ΦΥ 7776	Όψεις της αρχαιότητας στη νεοελληνική ποίηση (20 ^{ος} αι.)	Τ. Καγιαλής

ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (ΕΥ)

I	ΦΕ0400 (παλ. Προγρ.)	Εισαγωγή στη Νέα Ελληνική Λογοτεχνία	Κάτοχος Διδ. (προσκ ΕΔΒΜ20)
---	----------------------	---	-----------------------------

ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Εισαγωγή στη Νέα Ελληνική Λογοτεχνία	Κάτοχος Διδ. (προσκ ΕΔΒΜ20)
--------------------------------------	-----------------------------

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (Υ)

Εξάμ.	Κωδ.	Μάθημα	Διδάσκων
II	ΦΥ 2933	Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας: Ποίηση II	Γ. Λαδογιάννη
	ΦΥ 2934	Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας. Πεζογραφία II	Γ. Παπαθεοδώρου
IV	ΦΥ 4935	Εισαγωγή στη συγκριτική φιλολογία και στη θεωρία της λογοτεχνίας	Γ. Παπαθεοδώρου
VI	ΦΥ 6753	Κείμενα και συγγραφείς της νεοελληνικής λογοτεχνίας (1880-1930)	Α. Βογιατζόγλου
	ΦΥ 6754	Κείμενα και συγγραφείς της νεοελληνικής λογοτεχνίας (1930-1980)	Τ. Καγιαλής
VIII	ΦΥ 7770	Ο Άγγελος Σικελιανός και η εποχή του	Α. Βογιατζόγλου
	ΦΥ 8208	Γιώργος Σεφέρης: ποίηση και ποιητική	Τ. Καγιαλής
	ΦΥ 8209	Κρητική Αναγέννηση	Ι. Μαυρομάτης

ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (ΕΥ)

VI	ΦΕ 0574	Νέα Ελληνική Λογοτεχνία: Από τον Ρομαντισμό στον Μοντερνισμό	Κάτοχος Διδ. (προσκ ΕΔΒΜ20)
VIII	ΦΕ 0691	Νέα Ελληνική Λογοτεχνία 19 ^{ος} – 20 ^{ος} αιώνας	Κάτοχος Διδ (προσκ ΕΔΒΜ20)
	ΦΕ 0859	Νεοελληνική Μεταπολεμική Ποίηση: α' και β' μεταπολεμική γενιά	Κάτοχος Διδ (προσκ ΕΔΒΜ20)

ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Νέα Ελληνική Λογοτεχνία 19^{ος} – 20^{ος} αιώνας

Κάτοχος Διδ. (προσκ ΕΔΒΜ20)

ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΩ

Νέα Ελληνική Λογοτεχνία: Από τον Ρομαντισμό
στον Μοντερνισμό

Κάτοχος Διδ. (προσκ ΕΔΒΜ20)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

1. ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (Υ)

Εξάμ.	Κωδ.	Μάθημα	Διδάσκων
III	ΦΥ 3926	Εισαγωγή στη Βυζαντινή Λογοτεχνία	Α. Αλεξάκης (Α-Μα) Ε. Καλτσογιάννη (Με-Ω)
V	ΦΥ 5620	Βυζαντινοί Ιστορικοί και Χρονογράφοι II	Α. Αγγέλου (Α-Μα) Δ. Γεωργακόπουλος (Με-Ω)
VII	ΦΥ 7774	Δημόδης Βυζαντινή Λογοτεχνία	Ι. Μαυρομάτης

ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ Φ.Π.Ψ.

Εισαγωγή στη Βυζαντινή Λογοτεχνία.

Ε. Καλτσογιάννη

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (Υ)

Εξάμ.	Κωδ.	Μάθημα	Διδάσκων
IV	ΦΥ 4936	Βυζαντινοί Ιστορικοί και Χρονογράφοι Ι	Α. Αγγέλου (Με-Ω) Ε. Καλτσογιάννη (Α-Μα)
VIII	ΦΥ 8641	Βυζαντινό Μυθιστόρημα	Δ. Γεωργακόπουλος
	ΦΥ 8206	Εισαγωγή στην Ελληνική Παλαιογραφία	Ι. Μαυρομάτης Α. Αλεξιάκης
	ΦΥ 8642	Γραμματεία Παλαιολόγειων Χρόνων	Α. Αγγέλου

ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Βυζαντινοί Ιστορικοί και Χρονογράφοι
Μεταβυζαντινή Αγιολογία

Δ. Γεωργακόπουλος
Α. Αλεξιάκης

ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΦΠΨ

Μεταβυζαντινή Αγιολογία

Α. Αλεξιάκης

ΤΟΜΕΑΣ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (Υ)

Εξάμ.	Κωδ.	Μάθημα	Διδάσκων
I	ΦΥ1700	Εισαγωγή στη Γλωσσολογία I	Μ. Λεκάκου Μ. Μαστροπαύλου
III	ΦΥ3720	Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας I	Π.Δ. 407/80 / πανεπιστημιακός υπότροφος

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (Υ)

Εξάμ.	Κωδ.	Μάθημα	Διδάσκων
II	ΦΥ2713	Εισαγωγή στη Γλωσσολογία II	Μ. Μαστροπαύλου
IV	ΦΥ4937	Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας II	Π.Δ. 407/80 / πανεπιστημιακός υπότροφος
VI	ΦΥ6755	Γραμματική της νέας ελληνικής	Μ. Μαστροπαύλου

Προσφερόμενο μάθημα προς τους φοιτητές Φιλολογίας παλ.εξαμ. (ειδίκευση Γλωσσολογίας) και τους φοιτητές του τμήματος ΦΠΨ

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

Μάθημα	Κωδ.	Μάθημα	Διδάσκων
II	ΦΕ0401	Γενική Γλωσσολογία	Κάτοχος Διδ. (προσκλ.ΕΔΒΜ20)

III. ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΣΕ ΆΛΛΑ ΤΜΗΜΑΤΑ

I. ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ - ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

1. ΚΛΑΣΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ:

ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ – ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

A. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Εξάμ. Κωδ.	Μάθημα	Διδάσκων
I	Ρητορική: Γοργίας, <i>Ελένης Εγκώμιον</i> , <i>Υπέρ Παλαμήδους</i>	Σ. Χρυσασκοπούλου
III	ΦΥ2120 Ιστοριογραφία: Ηρόδοτος	Νέος Επιστήμων Κάτοχος Διδ. (πρόσκλ. ΕΔΒΜ20)
IV	ΦΥ5150 Ομήρου <i>Ιλιάς</i>	Σ. Κωνσταντινίδη (2 τμήματα)

B. ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

II	ΦΥ2312 Ανθολογία Ρωμαϊκής Ιστοριογραφίας	Φ. Πολυμεράκης (2 τμήματα)
----	--	-------------------------------

Οι φοιτητές των άλλων Τμημάτων της Φιλοσοφικής Σχολής επιλέγουν τα ΕΥ μαθήματα της Ειδίκευσης της **Κλασικής Φιλολογίας** (50 σε κάθε μάθημα).

II. ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ – ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ – ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ (ΦΠΨ)

Εξάμ.	Μάθημα	Διδάσκων
Χειμ. Εξ.	Φιλοσοφική Πεζογραφία: Μάρκος Αυρήλιος, <i>Τα εις εαυτόν: Η φιλοσοφία ως πνευματική άσκηση</i>	Σ. Χρυσασκοπούλου
Εαρ. Εξ.	Στωική Φιλοσοφία: Επίκτητος, <i>Εγχειρίδιο</i>	Σ. Χρυσασκοπούλου (2 τμήματα)

2. ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Βυζαντινοί Ιστορικοί και Χρονογράφοι
Μεταβυζαντινή Αγιολογία

Δ. Γεωργακόπουλος
Α. Αλεξιάκης

ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΦΠΨ

Μεταβυζαντινή Αγιολογία

Α. Αλεξιάκης

Για τα προσφερόμενα μαθήματα των άλλων Τομέων, βλ. το πρόγραμμα σπουδών των Τομέων αυτών.

III. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΤΕΑ ΥΛΗ

A. ΤΟΜΕΑΣ ΚΛΑΣΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

1. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (Υ)

ΦΥ1103 – ΡΗΤΟΡΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ – Υ (I) (Ε. Χουλιάρá -Ράιου)

Εισαγωγή στη ρητορική: Ορισμός της Ρητορικής. Σύντομη ιστορία της Ρητορικής και σπουδαιότερα ονόματα ρητόρων του Ε΄ και Δ΄ αι. π. Χ. Ανάπτυξη της Ρητορικής στα ρωμαϊκά χρόνια στα πλαίσια της Δεύτερης Σοφιστικής και περιορισμός της στο επιδεικτικό και συμβουλευτικό είδος (πανηγυρικοί και εγκωμιαστικοί λόγοι του αυτοκράτορα, της Ρώμης και άλλων πόλεων). Αττικισμός και Δεύτερη Σοφιστική.

B. ΚΕΙΜΕΝΑ

1. **ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ** *Περί του ενυπνίου ήτοι Βίος του Λουκιανού*. Εισαγωγή (Βιογραφικό σχέδιασμα, το συγγραφικό έργο του Λουκιανού). Ερμηνευτική εισαγωγή στο *Ενύπνιον*. Λουκιανός – Καβάφης. Λουκιανός – Σουρής. Κείμενο, νεοελληνική απόδοση και σχολιασμός των κεφ. 1-18.
2. **ΑΙΔΙΟΥ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ**, *Εις Ρώμην*: Εισαγωγή (Βιογραφικά και εργογραφικά, εγκώμια Ρώμης, δομή και ανάλυση του λόγου). Κείμενο: Επιλεγμένα αποσπάσματα από τον *Εις Ρώμην* (νεοελληνική απόδοση και σχολιασμός).

Προτεινόμενα βοηθήματα

1. Δ. Ράιου, *Η ελληνική Ρητορική των αυτοκρατορικών χρόνων*, Ιωάννινα 2014.
2. L. Pernot, *La Rhétorique dans l'Antiquité*, ελλην. μετάφρ. *Η Ρητορική στην Αρχαιότητα*, Αθήνα (“Δαίδαλος”) 2005.

ΦΥ1100 – ΡΗΤΟΡΕΙΑ – Υ (I) (Σ. Μερσινιάς)

Γενικά: Το μάθημα εντάσσεται στα υποχρεωτικά μαθήματα του Τμήματος Φιλολογίας και προσφέρεται στους φοιτητές του 1^{ου} εξαμήνου.

2. Ύλη του μαθήματος:

A. Εισαγωγή:

Οι έννοιες ρήτωρ, ρητορεία, ρητορική. Οι παράγοντες ανάπτυξης της ρητορείας. Δικαστήρια στην αρχαία Αθήνα. Μηχανισμοί πειθούς στην αρχαιότητα. Η επίδραση της αρχαίας ρητορικής στη σύγχρονη σκέψη. Διαδικασία σύνθεσης του ρητορικού λόγου, μέρη και είδη του ρητορικού λόγου.

B. Κείμενα:

- (i) Ἄντιφων, *Φαρμακείας κατὰ τῆς μητρονιάς*.
- (ii) Δημοσθένους, *Ὀλυνθιακὸς Γ΄*

3. Προτεινόμενα συγγράμματα:

L. Pernot, *La rhétorique dans l' antiquité*, Paris 2000 (μτφρ. Ξ. Τσελέντη, *Η Ρητορική στην αρχαιότητα*, Αθήνα 2005).

G. Keneddy, *A New History of Classical Rhetoric*, Princeton- New Jersey 1994, μτφρ. Ν. Νικολούδης, *Ιστορία της Κλασικής Ρητορικής*, Αθήνα 2003⁴ (2000).

ΦΥ1110 – ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑ – Υ (Ι) (Χ. Αυγερινός)

Στόχος μαθήματος: να εξοικειωθούν καταρχήν οι φοιτητές με τη γλώσσα του αρχαιότερου και ενός από τα πιο σημαντικά έργα της αρχαίας ελληνικής λογοτεχνίας· να προσεγγίσουν τον προβληματισμό γύρω από το ζήτημα της σύνθεσης των επών και ειδικότερα της *Όδυσσείας*· να γνωρίσουν τον κόσμο του ποιήματος (πολιτική και κοινωνική οργάνωση, οικονομία), τα ήθη και τα έθιμα που καθρεφτίζονται σε αυτό, τις ιδέες του ποιητή για θέματα όπως η θρησκεία κ.λπ., τις τεχνικές της αφήγησής του μέσα από τα υπό μελέτη χωρία.

Περιεχόμενο του μαθήματος: εισαγωγή στα έπη: προσωπικότητα, χρονολόγηση, πατρίδα του ποιητή προέλευση, δημιουργία των επών, ιστορικότητα του τρωϊκού πολέμου· το θέμα της σύνθεσης των επών (ομηρικό ζήτημα)· ομηρική κοινωνία· ύφος, γλώσσα, αφηγηματική τεχνική· το θέμα της σύνθεσης της *Όδύσσειας*, θεματικοί κύκλοι που την απαρτίζουν.

Ύλη: ραψωδίες α, ε.

Αναφορικά με το κείμενο, αντί για τη στερεότυπη έκδοση της Οξφόρδης θα διανεμηθεί το ακόλουθο έργο: S. West, A. Heubeck, J.B. Hainsworth, *Ομήρου Οδύσσεια. Κείμενο και ερμηνευτικό υπόμνημα*, τ. Α΄ Ραψωδίες Α-Θ (Μετ. Μ. Καίσαρ. Επιμ. Α. Ρεγκάκος), Αθήνα ²2009.

Προτεινόμενα βοηθήματα:

1. B.B. Powell, I. Morris (εκδ.), *A New Companion to Homer. Εγχειρίδιο ομηρικών σπουδών*, τ. Γ΄ Ραψωδίες Ρ-Ω (Μετ. Φ. Πετίκα, Μ. Σκεμπής, Μ. Μουρατίδης. Επιμ. Α. Ρεγκάκος), Αθήνα ²2009.
2. *Επιστροφή στην Οδύσσεια. Δέκα κλασικές μελέτες*. Επιλογή και επιμέλεια Δ. Ιακώβ, Ι. Καζάζης, Α. Ρεγκάκος, Θεσ/νίκη 1999.

Θα διανεμηθεί συμπληρωματική βιβλιογραφία στην αρχή των παραδόσεων.

ΦΥ3132 – ΤΡΑΓΩΔΙΑ: ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΒΑΚΧΑΙ – Υ (ΙΙΙ) (Ε. Γκαστή)

Ύλη εξέτασεων:

1. Οι παραδόσεις των μαθημάτων (μετάφραση του έργου από την διδάσκουσα στα e courses).
2. A. Lesky, *Η τραγική ποίηση των αρχαίων ελλήνων*, Τόμος Β΄, *Ο Ευριπίδης και το τέλος του είδους* μτφρ. Ν.Χ. Χουρμουζιάδη, ΜΙΕΤ Αθήνα 1993, σσ. 9-31, 358-382, 394-418.
3. E.R. Dodds, *Ευριπίδου Βάκχαι*. Κριτική και ερμηνευτική έκδοση, μτφρ. Γ. Πετρίδου και Δ. Σπαθάρας, εκδόσεις Καρδαμίτσα, Αθήνα 2004.

Στις εξετάσεις θα ζητηθούν:

1. Κριτική μετάφρασης ενός χωρίου.
2. Σχολιασμός που θα αφορά τα ιαμβικά και τα λυρικά μέρη (δομή, λειτουργία, ένταξη του χορικού, θέματα που κυριαρχούν στο χορικό).
3. Μετρική ανάλυση 2-3 στίχων (ιαμβικό τρίμετρο).
4. Ανάλυση κριτικού υπομνήματος, γραμματικές και συντακτικές παρατηρήσεις.
5. Γραμματολογικές παρατηρήσεις που θα αφορούν το έργο *Βάκχαι* (η παράδοση του μύθου και οι καινοτομίες που υιοθετεί ο Ευριπίδης, σκηνικά προβλήματα του έργου, δομή του έργου κ.λ.π.) και τον Ευριπίδη γενικότερα (βιογραφικά σε σχέση με τα *testimonia*, ύφος και γλώσσα, ο Ευριπίδης ως στοχαστής, οι θεολογικές απόψεις του Ευριπίδη κ.λ.π.).

ΦΥ3934 –ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ – Υ (III)
(Μ. Λιάτση)

Αριστοτέλους, *Ηθικά Νικομάχεια*

Τα *Ηθικά Νικομάχεια* αποτελούν ένα από τα πιο βασικά και πλούσια σε επιδράσεις κείμενα της δυτικής σκέψης και φιλοσοφίας. Για πρώτη φορά αναπτύσσει εδώ ο Αριστοτέλης ένα αναλυτικό θεωρητικό ηθικό μοντέλο *περί του αγαθού βίου* και πραγματεύεται όλα τα κεντρικά θέματα της ηθικής φιλοσοφίας, όπως είναι παραδείγματος χάριν η ευδαιμονία, οι αρετές του χαρακτήρα, η ανθρώπινη πράξη και ευθύνη, η διαδικασία της σκέψης, επιλογής και απόφασης, η δύναμη και αδυναμία της θέλησης, η ηδονή, η φιλία, η δικαιοσύνη.

Το ενδιαφέρον μας θα εστιαστεί στα δύο πρώτα από τα συνολικά δέκα βιβλία, στα οποία διαιρούνται τα *Ηθικά Νικομάχεια*, που είναι και από τα πιο σημαντικά. Εκεί θα μας απασχολήσουν ερωτήματα, όπως: Ποιος ο τελικός στόχος, προς τον οποίο προσανατολίζεται η ανθρώπινη πράξη και η ανθρώπινη ζωή γενικότερα; Ποιο είναι το ύψιστο αγαθό για τους ανθρώπους; Η *ευδαιμονία*, καταλήγει ο Αριστοτέλης. Η απάντηση στο ερώτημα τι είναι ευδαιμονία και ποιο είναι το μέσο για την επίτευξή της, καθορίζει εντέλει όλο το περιεχόμενο των *Ηθικών Νικομαχείων*. Σε συνάρτηση με αυτό το ερώτημα θα εξετάσουμε τον ορισμό της αρετής και το ρόλο της στις ενέργειες του ανθρώπου, καθώς και το πώς πετυχαίνονται, σύμφωνα με τον Αριστοτέλη, οι επιμέρους αρετές.

Κείμενο:

L. Bywater (ed.), *Aristotelis Ethica Nikomachea*, Oxford Classical Texts, Oxford 1894 (έκτοτε πολλαπλές επανεκδόσεις)

Εγχειρίδιο:

Ingemar Düring, *Αριστοτέλης. Παρουσίαση και ερμηνεία της σκέψης του*. MIET, Αθήνα 1991 (Τόμος Α'), Αθήνα 1994 (Τόμος Β').

ΦΥ5150 – ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΣ – Υ (V)
(Α. Ζωγράφου, Α. Γκάρτζιου)

I. Εισαγωγή στην ομηρική ποίηση :

- Χαρακτηριστικά της αρχαϊκής εποχής
- Προφορική και γραπτή ποίηση
- Το έπος ως γραμματειακό είδος, ομηρική διάλεκτος, δακτυλικό εξάμετρο
- Οι βιογραφικές πληροφορίες για τον Όμηρο: μύθος και ιστορία
- Ο επικός κύκλος
- Το ομηρικό κείμενο (σύνθεση, μετάδοση), οι αλεξανδρινοί και οι νεότερες σχολές
- Το ομηρικό ζήτημα
- Ο πολιτισμός των ομηρικών επών
- Θεοί και άνθρωποι στα ομηρικά έπη

II. Κείμενο: ραψωδίες Σ και Ω

Μετάφραση, γλωσσική επεξεργασία, μετρική ανάλυση και ερμηνεία.

Ιδιαίτερα θα εξεταστούν τα παρακάτω θέματα:

- Θρήνοι και γόοι
- Θάνατος και επικήδειες τελετές
- Η «Ασπίδα του Αχιλλέα »
- Το ταξίδι του Πριάμου και η συνάντηση Πριάμου-Αχιλλέα

Θα διανεμηθούν:

D. B. Monro, T. W. Allen, *Homeri Opera* II, II. XIII-XXIV, Oxford, 1920³

N. J. Richardson, *Ομήρου Ιλιάδα. Κείμενο και ερμηνευτικό υπόμνημα*, ΣΤ', Θεσσαλονίκη, 2005

Αναλυτική βιβλιογραφία και βοηθητικό υλικό θα δοθεί κατά τις παραδόσεις.

ΦΥ5628 – ΛΥΡΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ – Υ (V)
ΦΥ7180 – ΛΥΡΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ (ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ) – Υ (VII) ΠΑΛ. ΕΞ.
(Σ. Κωνσταντινίδη)

ΚΕΙΜΕΝΑ:

- Αλκμάν: απ. 1, 3, 14(a) (b), 26, 55, 58, 59, 89.
- Στησίχορος: απ. 185, 187, 192, 193, 209, 210, 223.
- Σαπφώ: απ. 1,2, 16, 31, 44, 47, 49, 96, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116.
- Αλκαίος: απ. 42, 308(b), 332, 357, 366, 374.
- Ίβυκος: απ. 282(a) , 286, 287, 288, 310.
- Ανακρέων: απ. 348, 357, 360, 361, 378, 395, 396.
- Σιμωνίδης: απ. 520, 521, 527, 531, 541.
- Κόριννα: απ. 654, 655.

Οι παραπομπές της Σαπφώς και του Αλκαίου γίνονται στην έκδοση E. Lobel and D.L. Page, *Poetarum Lesbiorum Fragmenta*, Oxford 1955, και των υπολοίπων στην έκδοση D.L. Page, *Poetae Melici Graeci*, Oxford 1962.

Στην ερμηνεία των πιο πάνω ποιημάτων θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στη σχέση τους με το μύθο και τη λατρεία, στο βαθμό έκφρασης σ' αυτά των διαφόρων μορφών του ατομικού και κοινωνικού βίου, καθώς και στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της εποχής στην οποία εντάσσονται.

ΦΥ7190 – ΤΡΑΓΩΔΙΑ: ΑΙΣΧΥΛΟΥ ΧΟΗΦΟΡΟΙ – Υ (VII)
(Ε. Γκαστή)

Περιεχόμενο μαθήματος: Αρχαίες μαρτυρίες σχετικά με τον Αισχύλο και τα χαρακτηριστικά του έργου του, παράδοση του μύθου, αναλυτική ερμηνεία του κειμένου και σύγκριση με τα ομόθεμα έργα του Σοφοκλή και του Ευριπίδη, συγκριτική εξέταση διαφορετικών μεταφραστικών εκδοχών σε επιλεγμένα χωρία του κειμένου. Η εξέταση θα είναι προφορική.

ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (ΕΥ)

ΦΕ0213 - ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΠΥΡΟΛΟΓΙΑ – ΕΥ(VII, Σεμινάριο Ειδικεύσης)
(Ε. Χουλιαρά -Ράιου)

Ορισμός, χαρακτήρας, αυτονομία και χρονικά όρια της Παπυρολογίας. Η Αίγυπτος και οι άλλοι τόποι ανεύρεσης παπύρων (Παλαιστίνη, Μεσοποταμία, ελλαδικός χώρος, Herculaneum κλπ.). Κατασκευή του παπύρινου χάρτου. Μεταγραφικό σύστημα των παπυρικών κειμένων. Γραφή των γραφένων και των αντιγραφένων. Πρακτική εξάσκηση στην ανάγνωση εγγράφων και φιλολογικών παπύρων.

Προτεινόμενα βοηθήματα:

E. G. Turner (μετάφρ. Γ. Μ. Παράσογλου), *Ελληνικοί Πάπυροι. Εισαγωγή στη μελέτη και τη χρήση των παπυρικών κειμένων*, Αθήνα (ΜΙΕΤ) 2000.

B. Μανδηλαράς, *Πάπυροι και Παπυρολογία. Εισαγωγή στην επιστήμη της Παπυρολογίας*, Αθήνα ⁴2014.

ΦΕ0222 - ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ – ΕΥ(VII)
(Α. Γκάρτζιου)

1. Περιεχόμενο και στόχοι του μαθήματος

A.

- Προσπάθεια ορισμού του μύθου (διάκριση από τον *αἴνιο*, τη *fabula*, το παραμύθι), της μυθογραφίας και της μυθολογίας.
- Χαρακτηριστικά και λειτουργίες των αρχαίων ελληνικών μύθων, πηγές για τη μελέτη τους.
- Οι μύθοι μέσα από τις λογοτεχνικές τους αποκρυσταλλώσεις, οι μύθοι σε σχέση με την τελετουργία, το πολιτικό περιεχόμενο των μύθων.

B.

Η κριτική στάση απέναντι στους μύθους, οι θεωρητικές προσεγγίσεις και σχολές ερμηνείας των μύθων από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα με έμφαση στον 20^ο αιώνα. (πρόδρομοι της συγκριτικής μελέτης των μύθων, εξελικτική θεωρία, ο μύθος ως «ασθένεια της γλώσσας», ανθρωπολογικές θεωρήσεις, Σχολή του Cambridge, Ψυχαναλυτική ερμηνεία και Δομισμός, Ιστορική Ψυχολογία και «Παρισινή Σχολή».

Οι παραδόσεις υποστηρίζονται από επιλογή αρχαιοελληνικών κειμένων τα οποία σχολιάζονται σε σχέση με το περιεχόμενο κάθε ενότητας. Η τραγωδία *Οιδίπους Τύραννος* αποτελεί παράδειγμα τόσο για την ψυχαναλυτική όσο και για τη δομική προσέγγιση.

2. Συγγράμματα

1. R. Buxton, *Οι Ελληνικοί Μύθοι : ένας ολοκληρωμένος οδηγός*, Αθήνα, 2005 (2004).
2. J.-P. Vernant, *Μύθος και σκέψη στην αρχαία Ελλάδα*, I-II, Θεσσαλονίκη, 1989 (1965).

ΦΕ0223 – ΘΡΗΣΚΕΙΑ – ΕΥ(VII) (Α. Ζωγράφου)
--

Περιεχόμενο και στόχοι του μαθήματος

- Εισαγωγή στη μελέτη των πολυθεϊστικών συστημάτων των αρχαίων ελληνικών πόλεων κυρίως κατά την κλασική εποχή.
- Παρουσίαση βασικών μεθοδολογικών προβλημάτων, όπως η ανάγκη προβληματισμού σε σχέση με έννοιες και κατηγορίες οικείες μέσω των μονοθεϊστικών θρησκειών, η ετερογένεια και η αποσπασματικότητα των πηγών, η σχέση μεταξύ λατρείας, μύθου και απεικονίσεων.
- Εξέταση βασικών όρων: *ιερός, ὄσιος, ἄγνος, ἄγος, εὐσέβεια, δεισιδαμονία*. -Μελέτη της σχέσης θρησκευτικής και πολιτικής ζωής.
- Πανελλήνια ιερά, μαντεία και θεραπευτικά ιερά.
- Κατηγοριοποίηση και ιδιαιτερότητες των αποδεκτών της λατρείας: θεοί-ήρωες-νεκροί.
- Τελετουργίες: θυσία και αναθηματική πρακτική, προσευχή και ύμνος, ὄρκος, οργάνωση εορτών και μυστήρια.
- Ορφικοί και πυθαγόρειοι.
- Μαγεία.

Η παρουσίαση κάθε ενότητας γίνεται με βάση ανθολόγιο αρχαίων κειμένων το οποίο μοιράζεται στην αρχή του εξαμήνου.

Συγγράμματα

- L. Bruit-Zaidman & P. Schmitt Pantel, *Η Θρησκεία στις Ελληνικές πόλεις της κλασικής εποχής*, Αθήνα, 2004 (1989).
- W. Burkert, *Αρχαία Ελληνική Θρησκεία. Αρχαϊκή και Κλασική Εποχή*, Αθήνα, 1993 (1977).
- H. W. Parke, *Οι εορτές στην Αρχαία Ελλάδα*, Λονδίνο, 2000 (1977).
- J. P. Vernant, *Μύθος και Σκέψη στην Αρχαία Ελλάδα* I-II, Αθήνα, 1989 (1965).

ΦΕ0252 – ΜΕΤΡΙΚΗ – ΕΥ(VII) (Σ. Μερσινιάς)
--

1. Ύλη του μαθήματος:

A. Θεωρία:

- (i) Η έννοια του ρυθμού, οι απόψεις του Πλάτωνα, του Αριστοτέλη και του Αριστόξενου. Η θεωρία *περί ρυθμού* στην ελληνιστική και μεταγενέστερη εποχή.
- (ii) Ιστορική και θεωρητική διερεύνηση του μέτρου από τον Όμηρο έως την αυτοκρατορική εποχή: Φιλόξενος, Ηλιόδωρος, Ηφαιστίων.
- (iii) Μορφές του μέτρου. Απλές και σύνθετες μετρικές ενότητες.

Β. Ασκήσεις:

(i) Προσώδια.

(ii) Ανάλυση διαφόρων μέτρων:

a. Απαγγελλόμενοι στίχοι: (δακτυλικό εξάμετρο, ελεγειακό δίστιχο, ιαμβικό τρίμετρο, καταληκτικό τροχαϊκό τετράμετρο, αναπαιστικό τετράμετρο).

b. Αδόμενοι ή λυρικοί στίχοι (αναπαιστικό δίμετρο, χορίαμβος, χοριαμβικό δίμετρο).

2. Προτεινόμενα συγγράμματα:

Δ. Λυπουρλή, *Αρχαία Ελληνική Μετρική* (μια πρώτη προσέγγιση), Θεσσαλονίκη 1983.

M. L. West, *Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Μετρική* (μτφρ. Ξάνθου Μ. Τυφλόπουλου, Τ., επιμέλεια Παράσογλου, Γ. Μ.), Θεσσαλονίκη (Ίδρυμα Μ. Τριανταφυλλίδη) 1994.

Επιλεγμένη βιβλιογραφία και σημειώσεις θα αναρτώνται σε εβδομαδιαία μορφή στο e-course, στην ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου.

ΦΕ0263 – ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΙΑ: ΗΡΟΔΟΤΟΣ / ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ – ΕΥ(VII)

(Νέος Επιστήμονας Κάτοχος Διδ. Δ.-- πρόσκλ. ΕΔΒΜ20)

Στόχος του μαθήματος είναι η μελέτη της κλασικής ελληνικής ιστοριογραφίας (Θουκυδίδης, Ηρόδοτος) και η ένταξή της στο ευρύτερο πολιτικό, ιστορικό και γραμματειακό περιβάλλον στο οποίο ανήκει. Ερμηνεύονται επιλεγμένα χωρία από το έργο των δύο ιστορικών με σκοπό την ανάδειξη επίσης της ιστοριογραφικής μεθόδου όσον αφορά στην έκθεση των ιστορικών γεγονότων, της αφηγηματικής τεχνικής των ιστορικών, της θέσης του μύθου, της θρησκείας και της φιλοσοφίας στο έργο τους, του ύφους και της γλώσσας τους.

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (Υ)

ΦΥ2121 – ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΙΑ: ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ – Υ(II) (Χ. Αυγερινός)

1. Γενικά:

Το μάθημα ανήκει στα υποχρεωτικά αντικείμενα του Τμήματος Φιλολογίας και προσφέρεται στο 2^ο εξάμηνο σπουδών. Διδάσκεται και εξετάζεται παράλληλα με το μάθημα των Ασκήσεων Θεματογραφίας II.

2. Ύλη του μαθήματος:

Εισαγωγή στην αρχαία ιστοριογραφία. Ο βίος και το έργο του Θουκυδίδη σε συνάρτηση με το ιστορικό, πολιτικό-κοινωνικό και πνευματικό υπόβαθρο της εποχής του. Οι βασικές αρχές της ιστορικής μεθόδου του Θουκυδίδη. Το χρονολογικό σύστημα του έργου του. Η θουκυδίδεια φιλοσοφία της ιστορίας, όπως αυτή αναδεικνύεται στην Αρχαιολογία (Α 2-19). Εκλογίκευση απέναντι στη θρησκεία και το μύθο. Η αφηγηματική του τεχνική και οι δημηγορίες του. Ειδική έμφαση στο θουκυδίδειο ύφος. Σχετική βιβλιογραφία θα διανεμηθεί με την έναρξη των μαθημάτων.

Διδακτέα και εξεταστέα ύλη:

Από τα δύο πρώτα Βιβλία της θουκυδίδειας Ιστορίας θα (Κείμενο OCT: H. S. Jones - J. E. Powell, *Thucydides Historiae*) θα διδαχθούν τα ακόλουθα: Α 1-19 (προοίμιο, αρχαιολογία), Α 20-22 (μέθοδος), Α 119-146 (δημηγορίες πριν από την έναρξη των εχθροπραξιών, 1η δημηγορία του Περικλή), Β 24-54 (έναρξη εχθροπραξιών, Επιτάφιος του Περικλή, περιγραφή του λοιμού), Β 55-65 (άλλα γεγονότα, τρίτη δημηγορία, του Περικλή, αποτίμησή του από τον ιστορικό).

3. Συγγράμματα:

- α. Thucydides *Historiae*, t. I, edd. H.S. Jones – J.E. Powell, (Καρδαμίτσα) Αθήνα 1970.
- β. S. Hornblower, *Commentary on Thucydides*, vol. I (μτφρ. Φ. Πετίκα, επιμ. Α. Ρεγκάκος, *Θουκυδίδου Ιστορίαί 1-3*), Θεσσαλονίκη 2006.
- γ. J.H. Finley, *Θουκυδίδης* (μτφρ. Τ. Κουκουλιός), Αθήνα 2006.

ΦΥ2315 – ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΓΝΩΣΙΑ

(Α. Γκάρτζιου, Ε. Χουλιαρά -Ράιου, Α. Ζωγράφου, Ε. Καρακάσης, Χ. Αυγερινός) –
Υ(II)

Περιεχόμενο

- Αρχαιογνωσία και αρχαιογνωστικές επιστήμες (Κλασική φιλολογία, Αρχαία ελληνική και ρωμαϊκή ιστορία, Προϊστορική και κλασική αρχαιολογία).
- Κλασική φιλολογία: Υποκείμενο κλασικής φιλολογίας. Μεθοδολογία της κλασικής φιλολογίας. Η φιλολογική ερμηνεία. Θεωρία της φιλολογικής ερμηνείας.
- Ιστορία των κειμένων. Κριτική των κειμένων. Παλαιογραφία. Παπυρολογία. Επιγραφική.
- Ιστορία της κλασικής φιλολογίας: α) Οι Αρχές. Ελληνιστικοί χρόνοι.

Ελληνορρωμαϊκοί χρόνοι. Τα αρχαία σχόλια. Χρόνοι ελεύθερης πολιτείας. Χρόνοι της αυτοκρατορίας. β) Μεσαιώνας. Αναγέννηση- Ανθρωπισμός. γ) Νεότεροι Χρόνοι. δ) Βιβλιογραφικά έργα.

- Ιστορία αρχαίας ελληνικής λογοτεχνίας
- Ιστορία λατινικής λογοτεχνίας
- Ελληνική θρησκεία

Βιβλιογραφία

- Heinz-Günther Nesselrath, Εισαγωγή στην Αρχαιογνωσία τόμ. Α΄, Αρχαία Ελλάδα (εκδόσεις Παπαδήμα, Αθήνα 2001).
- Fritz Graf, Εισαγωγή στην Αρχαιογνωσία τόμ. Β΄, Ρώμη (μετάφραση, επιμέλεια Δ. Νικήτας, εκδόσεις Παπαδήμα, Αθήνα 2001).

ΦΥ4141 – ΤΡΑΓΩΔΙΑ: ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ *ΗΛΕΚΤΡΑ* Υ(IV) (Ε. Γκαστή)

1. Εισαγωγικά για την παράδοση του μύθου της Ηλέκτρας και τη δραματοποίησή του από τους τρεις τραγικούς ποιητές καθώς και την επιβίωσή του.

2. Ερμηνευτική προσέγγιση της τραγωδίας του Σοφοκλή με έμφαση στη διακειμενική της σχέση με τα ομόθεμα έργα.

Στα e-course υπάρχουν σημειώσεις, υλικό από τις παραδόσεις και βιντεοσκοπημένες διαλέξεις των μαθημάτων.

ΦΥ6170 – ΚΩΜΩΔΙΑ: ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ *ΒΑΤΡΑΧΟΙ* – Υ(VI) (Α. Ζωγράφου)

Περιεχόμενο και στόχοι του μαθήματος

A.

Εισαγωγή στη μελέτη της κωμωδίας μέσω αριστοτελικών κειμένων και άλλων πηγών:

- διονυσιακές καταβολές, τα δωρικά δραματικά είδη, ο τελετουργικός και κοινωνικός ρόλος του ψόγου και της αισχρολογίας,
- δομή και τριχοτόμηση της κωμωδίας (χαρακτηριστικά, εκπρόσωποι και πρόσληψη της Αρχαίας της Μέσης και της Νέας κωμωδίας αντίστοιχα),
- Θεατρικοί αγώνες.

B.

Βάτραχοι: γλωσσική επεξεργασία και ερμηνευτική ανάγνωση με βάση τρεις κυρίως άξονες: α) μεταθεατρικότητα και παρατραγωδία (οι αριστοφάνειοι Αισχύλος και Ευριπίδης και ο ρόλος της ποίησης), β) το θέμα της κατάβασης στον Κάτω Κόσμο και τα μυθολογικά και τελετουργικά συμφραζόμενά του και γ) παιχνίδια μεταμφίεσεων και προβλήματα ταυτότητας : θεός-θητός, μνημένος-αμύητος, ελεύθερος πολίτης-δούλος, ξένος. Η μορφή του Διονύσου καθώς και το ιστορικό και πολιτικό πλαίσιο της παράστασης των *Βατράχων* συνέχουν όλα τα επίπεδα ερμηνείας.

Συγγράμματα

- F. W. Hall et W. M. Geldart, *Aristophanis Comoediae* II, Οξφόρδη, 1978 (1901).
- M. Bowie, *Αριστοφάνης. Μύθος, Τελετουργία και Κωμωδία*, Αθήνα, 1999 (1993).
- K. J. Dover, *Η κωμωδία του Αριστοφάνη*, Αθήνα, 1981 (1972).
- W.B. Stanford, *Αριστοφάνους Βάτραχοι*, Αθήνα, 1993 (1958).

Γενικά:

Το μάθημα ἀνήκει στα ὑποχρεωτικά μαθήματα τοῦ Τμήματος Φιλολογίας καὶ ἀπευθύνεται στοὺς φοιτητὲς τοῦ 8ου ἐξαμήνου ποὺ ἐπιλέγουν τὴν Κλασικὴ κατεύθυνση.

2. Ὑλη τοῦ μαθήματος:

A. Εἰσαγωγή: Ἡ ἑλληνιστικὴ περίοδος καὶ τὰ νέα μορφωτικὰ κέντρα. Ἀπὸ τὸν θάνατο τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἕως τὸν Αὐγουστο. Ὁ Ἑλληνισμὸς καὶ ἡ κουλτούρα του σὲ ἐπαφὴ μὲ ἄλλους λαοὺς καὶ τὰ πολιτιστικὰ τους συμφραζόμενα. Οἱ ὅροι *ἑλληνίζω*, *ἑλληνιστικός* καὶ ὁ ὁσλος τοῦ Droysen στὴν ἀναγνώριση τῆς εἰδικῆς αὐτῆς περιόδου τῆς Ἀρχαίας ἑλληνικῆς λογοτεχνίας. Βασικὰ χαρακτηριστικὰ τῆς λογοτεχνίας, ἡ «βιβλιόφιλη» ποίηση καὶ οἱ ἐκπρόσωποί της. *Ποιητὲς ἅμα καὶ κριτικοί*. Ποίηση καὶ ἐπιστήμη. Ἡ γένεση τῆς κλασικῆς φιλολογίας καὶ ἡ συνάντησή της μὲ τὴ λογοτεχνικὴ παραγωγή. Ἡ κυρίαρχη θέση τῆς πτολεμαϊκῆς Ἀλεξάνδρειας, τὸ *Μουσεῖον* καὶ ἡ περιώνυμη Βιβλιοθήκη.

Ἀρχαία κείμενα:

Καλλιμάχος: *Αἴτια* I 1.1-40, II 43.12-17, III 67.1-14. Ὕμνοι: *Εἰς Δία* καὶ *Εἰς Ἀπόλλωνα*. Ἐπιγράμματα: 21 καὶ 35, 23, 27, 28, 44.

Ἄρατος, *Φαινόμενα* 1-18, 96-136 + Κλεάνθης, *Ὕμνος εἰς Δία*.

Θεόκριτος, *Εἰδύλλιο* II (*Φαρμακεύτρια*)

Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος, *Ἀργοναυτικά* I 448-518, 721-780, III 100-166, 947-974.

Κριτικὲς ἐκδόσεις:

R. Pfeiffer, *Callimachus, vol. I: Fragmenta*, Oxford 1949.

_____, *Callimachus, vol. II: Hymni et epigrammata*, Oxford 1953.

D.A. Kidd, *Aratus Phaenomena*, Cambridge 1997.

A.S.F. Gow, *Theocritus*, vol. 1, Cambridge 1952.

H. Fränkel, *Apollonii Rhodii Argonautica*, Oxford 1961.

Προτεινόμενα συγγράμματα:

1. Fantuzzi, M. – Hunter, R., *Ὁ Ἐλικώνας καὶ τὸ Μουσεῖο. Ἡ ἑλληνιστικὴ ποίηση ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου ἕως τὴν ἐποχὴ τοῦ Αὐγούστου* (μτφρ. Δ. Κουκουτζίκα – Μ. Νούσια), Ἀθήνα 2002.

2. Hopkinson, N., *Ἀνθολογία ἑλληνιστικῆς ποίησης* (μτφρ. Α. Τάτση), Ἀθήνα 2005.

3. Μανακίδου, Φ. – Σπανουδάκης, Κ., *Ἀλεξανδρινὴ Μοῦσα. Συνέχεια καὶ νεωτερικὸς στὴν ἑλληνιστικὴ ποίηση*, Ἀθήνα 2008.

Βοηθήματα:

Easterling, P.E. – Knox, B.M.W. (ed.), *Ἱστορία τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Λογοτεχνίας*, Ἀθήνα 1992 (**τὸ σχετικὸ κεφ.**)

Pfeiffer, R., *Ἱστορία τῆς κλασικῆς φιλολογίας. Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν μέχρι τοῦ τέλους τῶν ἑλληνιστικῶν χρόνων* (μτφρ. Π. Ξένος), Ἀθήνα 1972.

ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (ΕΥ)

ΦΕ0705 –ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΩΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ– ΕΥ(VIII) (Ε. Χουλιαρά - Ράιου)

Α. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

- α. Ιστορικο-κοινωνικό πλαίσιο – Γενικά χαρακτηριστικά. Ο Αττικισμός. Η Δεύτερη Σοφιστική. Ο Καβάφης και η Δεύτερη Σοφιστική.
β. Σύντομη επισκόπηση της ελληνικής Γραμματείας των αυτοκρατορικών χρόνων.

Β. ΚΕΙΜΕΝΑ

1. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ, *Περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ θεοῦ βραδέως τιμωρουμένων* (εισαγωγή – επιλεγμένα αποσπάσματα: νεοελληνική απόδοση, σχόλια).
2. ΔΙΩΝ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ, *Περὶ Εὐδαμονίας – Λιβυκὸς Μῦθος* (εισαγωγή – επιλεγμένα αποσπάσματα: νεοελληνική απόδοση, σχόλια).
3. ΑΛΚΙΦΩΝ, *Ἐπιστολαί* (εισαγωγή, νεοελληνική απόδοση, σχόλια).
4. ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΣ Β΄, *Τὰ ἐς τὸν Τυανέα Ἀπολλώνιον* (επιλεγμένα αποσπάσματα: νεοελληνική απόδοση, σχόλια).
5. ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΣ Β΄, *Ἐπιστολαί* (εισαγωγή, ανθολογία, νεοελληνική απόδοση, σχόλια).
6. ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΣ Β΄, *Εἰκόνες*, βιβλ. Β΄, δ΄: *Ἰππόλυτος* (εισαγωγή, νεοελληνική απόδοση, σχόλια).

Προτεινόμενα βοηθήματα

1. Δ. Ράιου, *Ελληνική Γραμματεία των αυτοκρατορικών χρόνων*, Ιωάννινα 2012.
2. J. de Romilly, *Précis de Littérature grecque*, ελληνική μετάφραση Θ. Χριστοπούλου-Μικρογιαννάκη *Αρχαία Ελληνική Γραμματολογία*, Αθήνα (“Καρδαμίτσα”) ³2014.

ΦΕ0856– ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΟ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ – ΕΥ(VIII) (Σ. Μερσινιάς)

1. Το μάθημα εντάσσεται στα κατ' επιλογή υποχρεωτικά μαθήματα του Τμήματος Φιλολογίας και προσφέρεται στους φοιτητές του 8^{ου} εξαμήνου που ακολουθούν την κλασική κατεύθυνση.

2. Υλη του μαθήματος:

Α. Εισαγωγή:

(i) Επίγραμμα: Ετυμολογία και σημασία του όρου, επίγραμμα και επιγραφή. Το επίγραμμα στην αρχαϊκή και κλασική εποχή. Η εξέλιξη του επιγράμματος και η καθιέρωσή του ως λογοτεχνικού είδους. Το επίγραμμα στην ελληνιστική και αυτοκρατορική εποχή.

(ii) Συλλογές επιγραμμάτων, ο *Στέφανος του Μελεάγρου*, ο *Στέφανος του Φιλίππου*, ο *κύκλος του Αγαθία*, μικρότερες συλλογές. Η Παλατινή και η Πλανούδεια Ανθολογία -η χειρόγραφη παράδοση.

Β. Κείμενα:

Κανόνες σύνθεσης και ανάλυση ερωτικών, αναθηματικών, επιτύμβιων και συμποτικών επιγραμμάτων.

Επιλεγμένη βιβλιογραφία και σημειώσεις θα αναρτώνται σε εβδομαδιαία μορφή στο e-course, στην ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου.

ΦΕ0858– ΑΡΧΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ
– ΕΥ(VIII)
(Σ. Μερσινιάς)

Εισαγωγή:

Οι συζητήσεις για το χαρακτήρα της οικονομίας στον ελληνορωμαϊκό κόσμο (“αρχαϊστές” Μ. Weber, Μ. Ι. Finley - “νεωτεριστές” Μ. Rostovtzeff, S.T. Lowry). Οικονομικές θεωρίες για την αρχαία Ελλάδα.

Όροι: Οικονομία, εργασία, παραγωγή- ανταλλαγή-κατανάλωση, μέσα παραγωγής, παραγωγικές δυνάμεις, παραγωγικές σχέσεις, χρήμα.

Α΄ Θεμελιώδη χαρακτηριστικά της αρχαίας ελληνικής οικονομίας.

Η εργασία των δούλων. Βασικά χαρακτηριστικά του δουλοκτητικού τρόπου παραγωγής.

Δραστηριότητες παραγωγής και κατανάλωσης των αγαθών. Οι συναλλαγές στην αρχαία Ελλάδα.

Γεωργία, κτηνοτροφία, βιοτεχνία, εμπόριο, ναυτιλία.

Εργασία, προϊόν, νόμισμα.

Β΄ Μορφές ιδιοκτησίας στην αρχαία Ελλάδα. Κοινωνική ιεραρχία.

Γ΄ Φορολογία, οικονομική δικαιοσύνη.

Δ΄ “Μικροοικονομία” και “Μακροοικονομία” στην αρχαία Ελλάδα: Άτομο - οικογένεια και πόλις. Η οικονομία της οικογένειας και η οικονομία της πόλεως.

Οι παραδόσεις θα γίνονται με βάση τις αρχαίες πηγές (χωρία έργων των Αριστοτέλη, Πλάτωνα, Ξενοφώντα κ.ά., επιγραφές) που θα διανέμονται στη διάρκεια των μαθημάτων.

Προτεινόμενα συγγράμματα:

Austin M. M., Vidal- Naquet P., *Economies et societies en Grece ancienne*, Paris 1972, (μτφρ. Τ. Κουκουλιός, *Οικονομία και κοινωνία στην αρχαία Ελλάδα*, Αθήνα- Δαίδαλος 1998).

Λιανός Θεόδωρος Π., *Η πολιτική οικονομία του Αριστοτέλη*, Αθήνα - ΜΙΕΤ 2012.

ΦΕ0212 –ΠΑΛΑΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ – ΕΥ(VIII)
(Νέος Επιστήμονας Κάτοχος Διδ. Δ.-- πρόσκλ. ΕΔΒΜ20)

ΠΑΛΑΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α΄. Εισαγωγή στην Παλαιογραφία (Ορισμός, είδη, ιστορία και έκταση της Παλαιογραφίας, συγγενείς κλάδοι).

Β΄. Ιστορία της γραφής με έμφαση στην ιστορία της ελληνικής γραφής.

Γ΄. Υλικά γραφής και μορφές χειρόγραφων βιβλίων. Βραχυγραφίες, αιωρήσεις, συμπλέγματα και ταχυγραφικά σύμβολα. Βιβλιογραφικά σημειώματα, μονοκονδυλίες, κρυπτογραφικά και χρονολογικά συστήματα.

Δ΄. Μεγαλογράμματοι και μικρογράμματοι κώδικες. Η πράξη της αντιγραφής και τα σφάλματά της. Μικρογραφίες και υδατόσημα. Περιγραφή των χειρογράφων.

Ε΄. Σπουδαιότεροι κατάλογοι χειρογράφων και βιβλιοθήκες με σημαντικές συλλογές χειρογράφων. Φωτογραφίες, μικροταινίες, μικροδελτία, ψηφιακές συλλογές και ηλεκτρονικές τράπεζες καταλόγων χειρογράφων κατά συγγραφέα.

ΣΤ΄. Ανάγνωση φωτογραφιών χειρογράφων.

II. ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

Α'. ΕΙΣΑΓΩΓΗ (Ιστορία, ορολογία, μεθοδολογία, χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών).

Β' Αναζήτηση και συγκέντρωση των πηγών. Αντιβολή του κειμένου τους. Καταρτισμός του στέμματος χειρογράφων. Contaminatio και αντιμετώπισή της. Καταρτισμός και βελτίωση του κειμένου της έκδοσης. Τεχνική των εκδόσεων.

Γ'. Ανάγνωση κριτικού υπομνήματος. Παραδείγματα καταρτισμού στέμματος χφφ.

2. ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (Υ)

ΦΥ1303 - ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ – Υ(Ι)

(Μ. Παπαδημητρίου)

Α. Τμήμα α: Κικέρων

Στόχος του μαθήματος είναι η μελέτη της Λατινικής πεζογραφίας (είδη, χαρακτηριστικά, εκπρόσωποι) και ιδιαίτερα η γνωριμία με το έργο του σπουδαιότερου Ρωμαίου ρήτορα και φιλοσοφικού συγγραφέα, του Κικέρωνα. Αναλύονται αντιπροσωπευτικά κείμενα από όλο το έργο του Κικέρωνα, μέσα από τα οποία, εκτός από την καλή γνώση της Κλασικής Λατινικής που αποκτούν οι φοιτητές, μελετάται το ιστορικο-πολιτικό και κοινωνικό πλαίσιο, μέσα στο οποίο έζησε ο Κικέρων, και οι βασικές αρχές και τα ιδεώδη του Ρωμαϊκού πολιτισμού.

Θεματολογία ανά εβδομάδα διδασκαλίας (ενδεικτικά)

- 1^η εβδομάδα: Εισαγωγή στη Λατινική Πεζογραφία.
- 2^η εβδομάδα: Κικέρων: Η πολιτική σταδιοδρομία του. Το συγγραφικό του έργο. Το ύφος του.
- 3^η εβδομάδα: Οι υπατικοί λόγοι του. Οι λόγοι του εναντίον του Κατιλίνα. Μελέτη των παραγράφων 1, 2 και 17 του Πρώτου λόγου εναντίον Κατιλίνα.
- 4^η εβδομάδα: Μελέτη της παραγράφου 15 του Τρίτου λόγου εναντίον του Κατιλίνα. Οι δικανικοί λόγοι. Ο λόγος *Pro Milone* και μελέτη των παραγράφων 78, 79 και 80.
- 5^η εβδομάδα: Ο λόγος *Pro Archia Poeta* και μελέτη των παραγράφων 19, 23 και 24.
- 6^η εβδομάδα: Το ιστορικό πλαίσιο μέσα στο οποίο συνετέθησαν οι 14 Φιλιππικοί λόγοι του. Μελέτη του προοιμίου του *Δεύτερου Φιλιππικού* (παρ. 1 και 2).
- 7^η εβδομάδα: Μελέτη των παραγράφων 11, 12, 13, 14 του *Δεύτερου Φιλιππικού* σε συνδυασμό στα ιστορικά γεγονότα, στα οποία αναφέρονται.
- 8^η εβδομάδα: Μελέτη των παραγράφων 17, 21, 22, 23, 24 του *Δεύτερου Φιλιππικού* σε συνδυασμό με τα ιστορικά γεγονότα, στα οποία αναφέρονται.
- 9^η εβδομάδα: Τα φιλοσοφικά έργα του Κικέρωνα. Μελέτη των παραγράφων 6, 7, 8, 9 του πρώτου βιβλίου του *De Natura Deorum*.
- 10^η εβδομάδα: Η φιλοσοφική πραγματεία *De Amicitia*. Μελέτη των παραγράφων 1, 2, 3, 4, 5.
- 11^η εβδομάδα: Μελέτη των παραγράφων 13, 14 και 20 του *De Amicitia*.
- 12^η εβδομάδα: Μελέτη του *De Divinatione* II 4, 5. Οι ρητορικές πραγματείες του Κικέρωνα. Μελέτη των *Brutus* 83, 84 και *Orator* 24, 25.
- 13^η εβδομάδα: Επιστολογραφία. Ο Κικέρων ως επιστολογράφος. Μελέτη της επιστολής *Ad Atticum* 7, 1.

Β. Τμήμα β: Φιλοσοφική Πεζογραφία.

Στόχος του μαθήματος είναι η μελέτη της Λατινικής Φιλοσοφικής Πεζογραφίας. Αναπτύσσονται θέματα όπως: οι συνθήκες που ευνόησαν τη διάδοση της Ελληνικής φιλοσοφίας στη Ρώμη. Ποιες σχολές και ποιοι φιλόσοφοι άσκησαν τη μεγαλύτερη επίδραση. Τα πρώτα φιλοσοφικά συγγράμματα και το *De Rerum Natura* του Λουκρητίου.

Η ενασχόληση του Κικέρωνα και του Σενέκα με τη φιλοσοφία και οι φιλοσοφικές τους κατευθύνσεις. Οι μετά τον Σενέκα φιλοσοφικοί συγγραφείς. Αναλύονται αντιπροσωπευτικά κείμενα από τον Κικέρωνα και τον Σενέκα, μέσα στα οποία, εκτός από την καλή γνώση της Κλασικής Λατινικής που αποκτούν οι φοιτητές, επιχειρείται η ανίχνευση των Ελληνικών πηγών που χρησιμοποιούνται και η οπτική γωνία, από την οποία αναπτύσσονται βασικά φιλοσοφικά ερωτήματα σε συνάρτηση με τις Ρωμαϊκές αντιλήψεις.

Θεματολογία ανά εβδομάδα διδασκαλίας (ενδεικτικά)

- 1^η εβδομάδα: Εισαγωγή στη Λατινική Πεζογραφία.
- 2^η εβδομάδα: Φιλοσοφία και φιλοσοφική Πεζογραφία στη Ρώμη. Οι εκπρόσωποι. Η ενασχόληση του Κικέρωνα και του Σενέκα με τη φιλοσοφία. Τα φιλοσοφικά τους συγγράμματα.
- 3^η εβδομάδα: Η φιλοσοφική πραγματεία του Κικέρωνα *De Amicitia*. Μελέτη των παραγράφων 1, 2, 3, 4, 5 (θέματα σχετικά με τις σπουδές του Κικέρωνα, τον “Κύκλο των Σκιπίωνων” και τον τρόπο σύνθεσης των φιλοσοφικών συγγραμμάτων του)
- 4^η εβδομάδα: Μελέτη από το *De Amicitia* των παραγράφων 13, 14 (θέματα σχετικά με την αθανασία της ψυχής) και της παρ. 20 (ορισμός της φιλίας).
- 5^η εβδομάδα: Η φιλοσοφική πραγματεία του Κικέρωνα *De Senectute*. Μελέτη των παραγράφων 77 και 78 (θέματα σχετικά με την αθανασία της ψυχής). Αντιπαραβολή με τις Ελληνικές πηγές του Κικέρωνα.
- 6^η εβδομάδα: Μελέτη των παραγράφων 79, 80, 81 του *De Senectute* (συνέχεια από την προηγούμενη ενότητα)
- 7^η εβδομάδα: Το φιλοσοφικό σύγγραμμα του Κικέρωνα *De Natura Deorum*. Μελέτη των παραγράφων 1, 2, 3, 4 (θέματα σχετικά με το ερώτημα για την ύπαρξη του θεού).
- 8^η εβδομάδα: Μελέτη των παραγράφων 6, 7, 8, 9 του *De Natura Deorum* (οι λόγοι για τους οποίους ο Κικέρων στράφηκε προς τη συγγραφή φιλοσοφικών συγγραμμάτων).
- 9^η εβδομάδα: Μελέτη των παραγράφων 61, 62, 63, 64 του *De Natura Deorum* (επιχειρηματολογία σχετικά με το ερώτημα για την ύπαρξη του θεού).
- 10^η εβδομάδα: Μελέτη των παραγράφων 22, 23, 24, 33, 34 του *De Amicitia* του Κικέρωνα (θέματα σχετικά με την πραγματική φιλία)
- 11^η εβδομάδα: Μελέτη των παραγράφων 44, 62, 79, 80, 88 του *De Amicitia* του Κικέρωνα (συνέχεια από την προηγούμενη ενότητα).
- 12^η εβδομάδα: Μελέτη του *De Divinatione* II 4, 5 του Κικέρωνα (στόχοι της συγγραφής φιλοσοφικών συγγραμμάτων) και του *De Providentia* I 1, 5-6 του Σενέκα (ερωτήματα σχετικά με τη θεία πρόνοια).
- 13^η εβδομάδα: Μελέτη των *De beata vita* III 3 και *De brevitae vitae* I 3-4 και VII 3-4 του Σενέκα (σκέψεις πάνω στα ερωτήματα σε τι συνίσταται η ευτυχία και πώς αντιμετωπίζεται η βραχύτητα της ζωής).

Συγγράμματα (και για τα δύο τμήματα)

- Στερεότυπη έκδοση: Ciceronis *Orationes* vol. viii εκδ. Klotz-Schoell, Teubner 1918 (εκδ. Δ. Παπαδήμα, Αθήνα 2002)
- Ιστορία της Λατινικής Λογοτεχνίας (επιλογή ανάμεσα σε δύο):
  - (α) M. Albrecht, *Ιστορία της Ρωμαϊκής Λογοτεχνίας*, τόμος Α (μετ. Δ.Ζ. Νικήτας) Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2007.
  - (β) E.J. Kenney – W.V. Clausen, *Ιστορία της Λατινικής Λογοτεχνίας*, (μετ. Θ. Πίκουλας – Α. Σιδέρη-Τόλια, επιμ. Α. Στεφανής). εκδ. Δ. Παπαδήμα, Αθήνα 1998.
- Διανέμονται Πανεπιστημιακές παραδόσεις (μετάφραση και σχολιασμός των κειμένων).

ΦΥ5330 – ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΕΠΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ: ΒΙΡΓΙΛΙΟΥ ΑΙΝΕΪΔΑ – Υ(V)
(Φ. Πολυμεράκης)

1) Στους στόχους του μαθήματος περιλαμβάνεται η εξέταση δύο θεμάτων που διαδραμάτισαν ιδιαίτερο ρόλο στη σύνθεση της *Αινειάδας* και αποτελούν κλειδί για την ερμηνεία και το μήνυμα του έπους. Συγκεκριμένα εξετάζουμε α) τα ιστορικά χωρία, τις λεγόμενες ιστορικές “σφήνες” της *Αινειάδας*, και β) την ερωτική ιστορία Διδώς-Αινεία· με γνώμονα αυτά τα δύο θέματα επιλέχθηκαν οι παρακάτω ενότητες από τα συγκεκριμένα βιβλία της *Αινειάδας*.

2) Ύλη του μαθήματος:

1. α. Σύντομη εισαγωγή στο ρωμαϊκό έπος, ελληνικό υπόβαθρο, ρωμαϊκή εξέλιξη.
β. Εισαγωγικά στον Βιργίλιο: εργοβιογραφικά, πολιτικό και λογοτεχνικό πλαίσιο, δομή - περιεχόμενο και λογοτεχνικές πηγές της *Αινειάδας*, γλώσσα-ύφος και επιδράσεις (συνοπτικά) της *Αινειάδας*.
2. Μετάφραση, σχολιασμός και ερμηνεία επιλεγμένων ενοτήτων από τα εξής βιβλία:
1ο βιβλίο, στ. 1-33, 254-296, 613-632, 657-722.
4ο βιβλίο, στ. 1-30, 129-197, 296-330, 595-629.
6ο βιβλίο, στ. 264-294, 426-476, 752-807, 841-853, 893-901.
8ο βιβλίο, στ. 625-731.
12ο βιβλίο, στ. 791-842, 919-952.
3. Μετρική (προσωδία - δακτυλικό εξάμετρο).

3) Προτεινόμενα συγγράμματα:

Διανέμεται το κείμενο της έκδοσης του R. A. B. Mynors, OCT – Καρδαμίτσα.

- i) Ε. Γκαστή, Βιργίλιου Αινειάδα, Βιβλίο ΙΙ. Εισαγωγή – Μετάφραση – Ερμηνευτικό Δοκίμιο, (Τυπωθήτω- Γ. Δαρδανός), Αθήνα 2005.
- ii) Ph. Hardie, Βιργίλιος (μετάφρ. Ειρ. Μητούση-επιμ. Β. Φυντίκογλου), Univ. Studio Press, Θεσσαλονίκη 2005.

4) Στις εξετάσεις θα ζητηθούν:

1. Μετάφραση ενός χωρίου (10-15 στίχων). Ένταξη και σχολιασμός του κειμένου ή σύγκριση και ερμηνεία χωρίων.
2. Μία γραμματική και μία συντακτική παρατήρηση.
3. Μετρική ανάλυση 2-3 στίχων.
4. Παρατηρήσεις που θα αφορούν τον Βιργίλιο γενικότερα (εισαγωγικά για τον Βιργίλιο). Κατά την έναρξη των μαθημάτων θα διανεμηθεί σχετική βιβλιογραφία.

ΚΑΤ'ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (ΕΥ)

ΦΥ5330/ΦΕ0336 - ΛΑΤΙΝΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ – ΕΥ(VII)
(Ε. Καρακάσης)

1. Γενική εισαγωγή στο *αρχαίο μυθιστόρημα* (γένεση και χαρακτήρας, παλαιότερες και σύγχρονες απόψεις: E. Rohde, B.E. Perry, B.P. Reardon, T. Hägg, G. Anderson κλπ., σύντομη επισκόπηση του είδους).
2. Το λατινικό μυθιστόρημα (γένεση, χαρακτήρας και σχέση του λατινικού μυθιστορήματος προς το αρχαίο ελληνικό μυθιστόρημα. Το λατινικό μυθιστόρημα και η θεωρία του μυθιστορήματος των G. Lukacs και L. Goldmann).

3. Κείμενα:

α. Πετρώνιος.

α) Εισαγωγή (βιογραφικά: το έργο του: χαρακτήρας, πηγές, επιβίωση, ιδιομορφία: γλώσσα και ιστορία του κειμένου: βιβλιογραφία).

β) Ανθολογημένα κείμενα από το *Satyricon* (*Cena Trimalchionis*): κεφ. 26,7-34,10· 37-38· 51· 61, 5-63,10· 71 (κείμενο, μετάφραση, σχόλια).

γ) Ανθολογημένα κείμενα από μετάφραση: *Satyricon* κεφ. 1-4

(“Εκπαιδευτικά προβλήματα στην εποχή του Πετρώνιου”): 12-15

(“Κριτική της δικαιοσύνης”): 42-45 (“Λαϊκοί συμποτικοί λόγοι”) · 26,7-78,8 (“Το τσιμπούσι του Τριμαλχίωνα”): 111-113 (“Η ιστορία της χήρας από την Έφεσο”: ένταξη της στο είδος των *μυθιστοριών*, παλαιότερες και νεότερες παραλλαγές, διασκευές και μιμήσεις, γεωγραφική εξάπλωση κλπ.): 140-141 (“Φιλοχρήματος κανιβαλισμός”).

δ) Θέματα για μελέτη:

Η καθημερινή ζωή στην αρχαία Ρώμη (εκπαίδευση, θεάματα και παιχνίδια, λουτρά και συμπτώσια, λαϊκές πολυκατοικίες και αριστοκρατικές βίλες, ρωμαϊκό ημερολόγιο κλπ.), *Πετρώνιος και αρχαιολογικά ευρήματα στην Καμπανία*, *Πετρώνιος και ιστορία*, *Πετρώνιος και λογογραφία*, *το Satyricon του Πετρώνιου στη νεότερη τέχνη και λογοτεχνία* (H. Sienkiewicz, *Quo vadis?* F. Fellini, *Satiricon*).

β. Απουλῆιος

α) Εισαγωγή (βιογραφία και έργα).

β) *Μεταμορφώσεις* (περιεχόμενο, τίτλος και χαρακτήρας του έργου: πηγές και πρότυπα: επιβιώσεις στην ευρωπαϊκή λογοτεχνία: Πετρώνιος και Απουλῆιος: ύφος και γλώσσα των *Μεταμορφώσεων*).

γ) Ανθολογημένα κείμενα από τις *Μεταμορφώσεις*: βιβλ. I,1 (“Ο αινιγματικός πρόλογος και η σημασία του”): I,5-19 (“Η περιπέτεια του Σωκράτη ή ο Απουλῆιος εισηγητής της *φανταστικής αφήγησης*”): I,24-25 (“Το επεισόδιο στην ψαραγορά της Υπάτης και η πραγματική σημασία του”): II,31-III,11 (“Η γιορτή του Γέλιου”): VIII, 1-14 (“Η ιστορία του Θράσυλλου και της Χάρης”).

δ) Το Παραμύθι του Έρωτα και της Ψυχής.

Περιεχόμενο, πηγές, συμβολισμός, επιβίωση στην ευρωπαϊκή και νεοελληνική φιλολογία, αλλά και τη λαϊκή παράδοση.

ε) Ανθολογημένα κείμενα από το *Παραμύθι του Έρωτα και της Ψυχής*: βιβλ. IV, 28 (“Η αρχή του παραμυθιού”): V, 1-3 (“Η Ψυχή στο παλάτι του Έρωτα”): V,22-23 (“Αποκάλυψη του μυστικού του αόρατου εραστή”).

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (Υ)

**ΦΥ2314/ΦΥ 2312 – ΡΩΜΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΙΑ /
ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΡΩΜΑΪΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΙΑΣ – Υ(II)
(Μ. Παπαδημητρίου, Ε. Καρακάσης)**

Τμήμα α' (Μ. Παπαδημητρίου):

Στόχος του μαθήματος είναι η μελέτη της Ρωμαϊκής Ιστοριογραφίας (τα είδη, τα χαρακτηριστικά, η γλώσσα, οι εκπρόσωποι και οι ιδιαιτερότητές τους). Αναλύονται

αντιπροσωπευτικά κείμενα σε συνδυασμό με τα ιστορικά γεγονότα, στα οποία αναφέρονται, και το κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο, που περιγράφουν. Ιδιαίτερα σχετικά με τους τρεις κορυφαίους ιστορικούς (Σαλλούστιο, Λίβιο και Τάκιτο), που ανήκουν αντίστοιχα στη Δημοκρατική περίοδο, στην εποχή του Αυγούστου και τους Αυτοκρατορικούς χρόνους, επιχειρείται συγκριτική μελέτη των προομιών, που προτάσσουν στις ιστορίες τους, προκειμένου να αναδειχθούν οι βασικές αρχές και τα ιδεώδη του Ρωμαϊκού πολιτισμού, η εξέλιξη και η διαφοροποίησή τους από την μία εποχή στην άλλη.

Θεματολογία ανά εβδομάδα διδασκαλίας (ενδεικτικά)

- 1^η εβδομάδα: Εισαγωγή στη Ρωμαϊκή Ιστοριογραφία.
- 2^η εβδομάδα: Οι Ιστορικοί συγγραφείς της Δημοκρατικής περιόδου. Ο Ιούλιος Καίσαρ. Μελέτη του Caesaris, *De Bello Gallico* II 15.
- 3^η εβδομάδα: Μελέτη του Caesaris, *De Bello Civili* I 32. Ανάλυση των ιστορικών και πολιτικών γεγονότων στα οποία αναφέρεται το συγκεκριμένο κείμενο με τη βοήθεια παράλληλων χωρίων από τον Κικέρωνα και τον Σουητώνιο.
- 4^η εβδομάδα: Εισαγωγή στη Ρωμαϊκή Βιογραφία. Ο Νέπωσ. Μελέτη του Nepotis, *Miltiades* 4, 1-3.
- 5^η εβδομάδα: Μελέτη των Nepotis, *Themistocles* 2, 6-8. *Alcibiades* 3, 1-4. *Atticus* 16
- 6^η εβδομάδα: Ο Σαλλούστιος. Μελέτη του 1^{ου} κεφ. από το έργο του *De coniuratione Catilinae*.
- 7^η εβδομάδα: Μελέτη των κεφ. 2, 3 και 4 του Sallusti, *De coniuratione Catilinae*.
- 8^η εβδομάδα: Μελέτη των κεφ. 5 και 6 του Sallusti, *De coniuratione Catilinae*.
- 9^η εβδομάδα: Οι ιστορικοί συγγραφείς της εποχής του Αυγούστου. Ο Λίβιος. Μελέτη του Προομιού του στο *Ab urbe condita*.
- 10^η εβδομάδα: Μελέτη των κεφ. 1, 2 και 4 του Livi, *Ab urbe condita*.
- 11^η εβδομάδα: Οι ιστορικοί συγγραφείς των Αυτοκρατορικών χρόνων. Ο Τάκιτος. Μελέτη του 1^{ου} κεφ. του έργου του *Annales*.
- 12^η εβδομάδα: Μελέτη των κεφ. 2, 3 και 4 των *Annales* του Τάκιτου.
- 13^η εβδομάδα: Μελέτη του 5^{ου} κεφ. των *Annales* του Τάκιτου και του 1^{ου} κεφ. του έργου του *Agricola*.

Συγγράμματα:

Στερεότυπη έκδοση: *Sallusti Crispi Catilina. Jugurtha. Fragmenta ampliora*, εκδ. Alfonsus Kurfess, Teubner 1957. (εκδ. Δ. Παπαδήμα, Αθήνα 1981).

Επιλογή ανάμεσα στα εξής συγγράμματα:

- (α) E.J. Kenney – W.V. Clausen, *Ιστορία της Λατινικής Λογοτεχνίας*, (μετ. Θ. Πίκουλας – Α. Σιδέρη-Τόλια, επιμ. Α. Στεφανής) εκδ. Δ. Παπαδήμα, Αθήνα 1998.
  - (β) Α.Χ. Μέγας, *Σαλλουστίου: Η Συνομοσία του Κατιλίνα*, Τεύχος Β', University Studio Press, Θεσσαλονίκη 1991.
  - (γ) Fr. Graf, *Εισαγωγή στην Αρχαιογνωσία*, τομ. Β': Ρώμη, εκδ. Δ. Παπαδήμα, Αθήνα 2003.
  - (δ) Ν. Πετρόχειλος, *Σουητώνιος, Ι: Οι βίοι των Καισάρων*. ΜΙΕΤ Αθήνα 1997.
3. Διανέμονται Πανεπιστημιακές παραδόσεις (μετάφραση, και σχολιασμός των κειμένων).

Τμήμα β' (Ε. Καρακάσης):

Το μάθημα περιλαμβάνει

1. Γενική εισαγωγή: Από τη ρωμαϊκή χρονογραφία (αρχαία, μέση και νεότερη), τους

λόγους της όνιμης εμφάνισης της ρωμαϊκής ιστοριογραφίας, τους ιστοριογράφους της εποχής του Κικέρωνα, του Αύγουστου, της Ιουλιο-Κλαυδιανής περιόδου, της εποχής των Φλαβίων και Αντωνίνων, της χρυσής εποχής της πατερικής λογοτεχνίας και της ειδωλολατρικής αναγέννησης ως την *Historia Augusta*.

2. Εισαγωγή στη ρωμαϊκή ιστορία.

3. Ανθολογημένα κείμενα από Ρωμαίους ιστοριογράφους και βιογράφους:

C. Iulius Caesar, *Commentarii de bello Gallico* I, 44· VII, 88-89. *De Bello Civili* I, 32.

Cornelius Nepos, *De excellentibus ducibus exterarum gentium, Alcibiades*,

1. *De Latinis historicis, Atticus*, 13.

C. Sallustius Crispus, *De coniuratione Catilinae*, 5.

Titus Livius, *Ab urbe condita, Praefatio*, 1-5.

Velleius Paterculus, *Historia Romana*, II, 123, 1, 1.

Valerius Maximus, *Facta et dicta memorabilia*, I, 1, 16-17: *De neglecta religione*.

Q. Curtius Rufus, *Historia Alexandri Magni*, X, 5.

P. Cornelius Tacitus, *Historiae*, I, 16. *Annales*, XV, 44.

C. Suetonius Tranquillus, *Vita Domitiani*, 1· 3.

L. Annaeus Florus, *Historia Romana*, II, 10 (= III, 22): *Bellum Sertorianum*.

Pompeius Trogus (M. Iustinus Iunianus), *Historiae Philippicae*, I, 3.

Aulus Gellius, *Noctes Atticae*, I, 10.

Sextus Aurelius Victor, *Caesares sive Historiae Abreviatae*, 14.

Ammianus Marcellinus, *Res gestae*, XXV, 15-20.

Historia Augusta, De vita Hadriani, XIV, 3-11-XV, 1

ΦΥ4938 – ΡΩΜΑΪΚΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑ - Υ(IV) (Ε. Χουλιάρá, Ε. Καρακάσης)
--

Το μάθημα περιλαμβάνει τις παρακάτω ενότητες:

I. Η ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΣΕΝΕΚΑ

1. Βιογραφικά στοιχεία και προσωπικότητα του Σενέκα
2. Το έργο του Σενέκα

A. ΤΑ ΠΕΖΑ

Consolatio ad Marciam· De ira· Consolatio ad matrem Heluiam· Consolatio ad Polybium· De breuitate uitae· De tranquillitate animi· De constantia sapientis· De uita beata· De otio· De prouidentia· De beneficiis· De clementia· Naturales quaestiones· Epistulae morales· Apocolocynthis diui Claudii. Η φιλοσοφία του Σενέκα. Η τέχνη του πεζογράφου Σενέκα. Η επιβίωση.

B. ΟΙ ΤΡΑΓΩΔΙΕΣ

Hercules furens· Troades· Phoenissae· Medea· Phaedra· Oedipus· Agamemnon· Thyestes· Hercules Oetaeus. Προβλήματα και χαρακτηριστικά των τραγωδιών: Πατρότητα· Χρονολόγηση· Στόχος ή στόχοι των τραγωδιών· Το Corpus των τραγωδιών· Πηγές· Δομή· Ρητορική και αισθητική διάσταση· Το πρόβλημα της παράστασης· Δραματικά χαρακτηριστικά. Θέατρο και φιλοσοφία. Γλώσσα, ύφος και λογοτεχνική αποτίμηση. Επιβίωση. Η *Octauia*.

II. Η ΦΑΙΔΡΑ

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Ο μύθος του Ιππόλυτου και της Φαίδρας. 2. Δραματική αξιοποίηση του μύθου. 3. Η πρωτοτυπία της *Φαίδρας*. 4. Περιεχόμενο και δομή της *Φαίδρας*. 5. Οι χαρακτήρες: Ιππόλυτος· Φαίδρα· Τροφός· Θησέας. 6. Η εικονοποιία της *Φαίδρας*. 7. Η φιλοσοφία της τραγωδίας. 8. Ο ρόλος της φύσης (*natura*) στη *Φαίδρα*. 9. Η αμαζόνια καταγωγή του Ιππόλυτου, η ‘γεωγραφία’ και ο αντιφυλετικός χαρακτήρας της *Φαίδρα*. 10. Κυνηγοί και θηράματα στη *Φαίδρα*. 11. Χρονολόγηση και πολιτική διάσταση της *Φαίδρας*. 12. Η επίδραση της τραγωδίας του μύθου της Φαίδρας: Αρχαιότητα· Αναγέννηση: ΙΕ-ΙΣ΄ αι.: Γαλλία (Robert Garnier)· ΙΖ΄ αι. Γαλλία (La Pinelière, 202, Gabriel Gilbert, Mathieu Bidar, Nicolas Pradon, Tristan l’Hermite)· ΙΘ΄ αι. Αγγλία (A. Ch. Swinburn,)· Κ΄ αι. Ιταλία (Gabriele D’Annunzio)· Όπερα, νεότερο θέατρο, κινηματογράφος κλπ.. 13. Χειρόγραφη παράδοση και ιστορία του κειμένου της *Φαίδρας*. 14. Προσωδία και μετρική. 15. Η ‘καταραμένη’ γενιά της Φαίδρας. 16. Η γενιά του Ιππόλυτου. 17. Ο *Ιπόλυτος στεφανηφόρος* του Ευριπίδη. 18. Η Δ΄ *Ηρωίδα* του Οβιδίου και η μετάφραση του Μάξιμου Πλανούδη. 19. Φλαβίου Φιλοστράτου *Εικόνας: Ιππόλυτος*. 20. Η *Φαίδρα* του Ρακίνα. 21. Η *Φαίδρα* του Γιάννη Ρίτσου

III ΚΕΙΜΕΝΟ, ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΤΗΣ *ΦΑΙΔΡΑΣ*. (Στίχοι για μελέτη από το πρωτότυπο: 85-273· 423-588· 959-990· 1123-1155. Οι υπόλοιποι στίχοι από μετάφραση).

Βιβλιογραφία. Διανέμεται το βιβλίο του Δ. Ράιου, *Σενέκα ‘Φαίδρα’*: Εισαγωγή – Κριτική έκδοση – Μετάφραση – Ερμηνευτική ανάλυση, Γιάννενα 2011 (όπου υπάρχει πλούσια βιβλιογραφία).

<p>ΦΥ8352 – ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΚΩΜΩΔΙΑ: ΤΕΡΕΝΤΙΟΥ ΕΥΝΟΥΧΟΣ – Υ(VIII) (Μ. Παπαδημητρίου)</p>
--

Στόχος του μαθήματος είναι η μελέτη της Λατινικής Κωμωδίας και ιδιαίτερα η γνωριμία με το έργο του Τερεντίου. Προτάσσεται εισαγωγή για το Ρωμαϊκό Δράμα γενικά και τη Λατινική Κωμωδία ειδικότερα (αρχές, προϋποθέσεις εμφάνισης και ανάπτυξης, εξέλιξη, χαρακτηριστικά, εκπρόσωποι, γλώσσα, μέτρα). Αναπτύσσονται θέματα όπως: η χρονολογία των κωμωδιών του Τερεντίου, η πρωτοτυπία του σε σχέση με τα Ελληνικά πρότυπά του, η τεχνική της *contaminatio*, οι πρόλογοι των κωμωδιών του, η διαίρεση των κωμωδιών σε πράξεις και σκηνές, οι χαρακτήρες που παρουσιάζονται στα έργα του, η έννοια της *Humanitas* που αναδεικνύεται μέσα σ’αυτά, η γλώσσα και το ύφος του, τα μέτρα που χρησιμοποιεί, οι υπομηματιστές του, η χειρόγραφη παράδοση, οι εκδόσεις των κωμωδιών του και η επίδραση που άσκησε στο μεταγενέστερο θέατρο. Αναλύεται η κωμωδία *Eunuchus* από γλωσσική πλευρά, ενώ παράλληλα ανιχνεύονται μοτίβα, στοιχεία ιστορικά, κοινωνικά, πολιτιστικά, της καθημερινής ζωής, οι επιδράσεις από φιλοσοφικές απόψεις και εκφράσεις της λαϊκής σοφίας. Αναζητούνται στοιχεία από το Ελληνικό πρότυπο του, αλλά και προσπάθειες εκρωμαϊσμού, το κωμικό στοιχείο, αλλά και η τάση του να διδάξει.

Συγγράμματα:

Επιλογή ανάμεσα στα συγγράμματα:

- (α) Λ. Τρομάρας, *P. Terentius Afer. Eunuchus*. Εισαγωγή - κείμενο – μετάφραση – σχόλια. University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2005.
  - (β) R. L. Hunter, *Η Νέα Κωμωδία στην Αρχαία Ελλάδα και στη Ρώμη* (μετ. Β. Φυντίκογλου) εκδ. Μ. Καρδαμίτσα, Αθήνα 1994.
2. Διανέμονται Πανεπιστημιακές παραδόσεις

ΚΑΤ'ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (ΕΥ)

ΦΕ0850 –ΚΙΚΕΡΩΝΟΣ *DE ORATORE*– ΕΥ(VIII) (Μ. Παπαδημητρίου)

Α. Εισαγωγή: (α) Κικέρων: Η πολιτική σταδιοδρομία του. Το έργο του. Οι ρητορικές πραγματείες. (β) De Oratore: Χρονολογία συγγραφής και δραματική χρονολογία. Τα πρόσωπα του διαλόγου. Δομή και περιεχόμενο.

Β. Ανθολογημένα κείμενα από το *De Oratore* για τους εξής θεματικούς κύκλους: Ο τέλειος ρήτορας. Ρητορική και Ιστοριογραφία. Το σκωπτικό είδος λόγου και τα Ρωμαϊκά *exempla*. Ειρωνεία: Το ρητορικό σχήμα και η Σωκρατική ειρωνεία. Το σκηνικό του Πλατωνικού διαλόγου *Φαίδρος* και η μορφή του Σωκράτη στο *De Oratore*.

Τα κείμενα θα εξετασθούν και από άποψη ύφους, γλώσσας και σύνταξης.

Προτεινόμενα συγγράμματα:

1. **G. Kennedy**, *Ιστορία της Κλασικής Ρητορικής*. (Μεταφρ. Ν. Νικολούδης - Επίβλεψη: Ι. Αναστασίου) Εκδ. Παπαδήμα, Αθήνα 2000.
2. **L. Pernot**, *Η Ρητορική στην Αρχαιότητα*. (Μεταφρ. Ξανθίππη Τσελέντη – Επιμέλεια: Β. Σερέτη)
3. **M.L. Clarke**, *Το Ρωμαϊκό Πνεύμα: Ιστορία της Ρωμαϊκής σκέψης από τον Κικέρωνα ως τον Μ. Αυρήλιο*. (Επιμέλεια: Λ. Τρομάρας – Μεταφρ. Π. Δημητριάδου – Λ. Τρομάρας) University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2004.

Θα διανεμηθούν σημειώσεις.

ΦΕ0373 –ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ – ΕΥ(VIII) (Νέος Επιστήμονας Κάτοχος Διδ. Δ.-- πρόσκλ. ΕΔΒΜ20)

Στόχος του μαθήματος είναι η μελέτη της ιστορικής εξέλιξης της λατινικής λυρικής ποίησης από την ύστερη δημοκρατία έως και τον principatus των Φλαβίων. Πιο συγκεκριμένα οι παραδόσεις περιλαμβάνουν ερμηνεία τμήματος των *Carmina* του Κατούλλου και του Ορατίου, της ελεγειακής ποίησης των Τιβούλλου, Προπερτίου, Οβιδίου, και της ευκαιριακής ποίησης (*Silvae*) του Στατίου. Μελετάται η γλώσσα, το ύφος, το μέτρο, ζητήματα κριτικής του κειμένου, η θεματική και η ποιητική των ποιημάτων, και επιχειρείται ένταξή τους στην πολιτική, την αισθητική και την ιδεολογία της ευρύτερης ιστορικής και γραμματειακής περιόδου στην οποία ανήκουν.

B. ΤΟΜΕΑΣ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

1. ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

<p>ΦΥ1932 – ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ, ΠΟΙΗΣΗ Ι – Υ(Ι) (Γ. Λαδογιάννη)</p>
--

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το μάθημα επιχειρεί να δώσει μια συγκροτημένη εικόνα του ελληνικού λυρισμού, από την εποχή των λυρικών του 16^{ου} αιώνα και κυρίως τον λυρισμό του 19^{ου} και των πρώτων δεκαετιών του 20ού αιώνα. Θα συζητηθούν ζητήματα ιστορίας της λογοτεχνίας και των περιόδων, θέματα σχετικά με τους αισθητικούς ορισμούς και την ποιητική ρητορική. Επίσης, θα διδαχθούν κείμενα αντιπροσωπευτικά των ποιητικών περιόδων και των αισθητικών ρευμάτων.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ

1-2. Εισαγωγή. Χρονικές περίοδοι της νεοελληνικής ποίησης. Ο όρος «λυρισμός», οι αρχές και οι μεταλλάξεις του.

3. Οι ευρωπαϊκές συγγένειες. Η διαμόρφωση της φόρμας του σονέτου. Γενικά περί στίχου..Τα πρώτα ερωτικά.

4. Γεώργιος Χορτάτζης. Ο λυρισμός, οι παραφράσεις.

6. Η λογοτεχνία της Αναγέννησης, η λαϊκή ποίηση, οι πρώτοι λυρικοί, ο επτανησιακός ρομαντισμός.

7. Διονύσιος Σολωμός.

8. Ανδρέας Κάλβος.

9-10. Η ποίηση πριν και μετά τον Κωστή Παλαμά..Από τον πατριωτικό ρομαντισμό στον παρνασσισμό και τον συμβολισμό

11. Κωνσταντίνος Καβάφης

12. Γιάννης Γρυπάρης, Κώστας Βάρναλης, Αγγελος Σικελιανός κ.ά.

13. Κώστας Καρυωτάκης. Η ποίηση στη δεκαετία του 1920.

Εξεταστέα ύλη:

- Οι παραδόσεις του μαθήματος
- Γεωργία Λαδογιάννη, Σκοτεινή Ρίζα. Ανθολογία Λυρισμού, Α΄ 1900 - 1940. Εκδόσεις Παπαζήση 2014.
- Γεωργία Λαδογιάννη, Σκοτεινή Ρίζα. Ανθολογία Λυρισμού, Β΄ 1940 - 2000. Εκδόσεις Παπαζήση 2016.
- Η βιβλιογραφία στην διάρκεια των παραδόσεων.

**ΦΥ1933 – ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ,
ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ Ι – Υ(Ι)
(Α. Αγγέλου)**

Περίληψη

Στο μάθημα επιχειρείται μια επισκόπηση της Νεοελληνικής Πεζογραφίας από τον 15ο αιώνα έως τα τέλη του 18ου. Εξετάζονται αντιπροσωπευτικά κείμενα και συγγραφείς, αλλά και θέματα γενικά, όπως η διάκριση Βυζαντινής και Νεοελληνικής γραμματείας, η προβληματική της περιοδολόγησής τους, τα ειδοποιά χαρακτηριστικά του Νεοελληνικού πεζού λόγου σε σχέση τόσο με την Βυζαντινή γραμματεία όσο και με την Δυτικοευρωπαϊκή λογοτεχνία και σκέψη.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ

1η – 2η εβδομάδα: Εισαγωγικά

3η – 5η εβδομάδα: 15^{ος} αιώνας

6η – 7η εβδομάδα: 16^{ος} αιώνας

8η – 10η εβδομάδα: 17^{ος} αιώνας

11η – 13η εβδομάδα: 18^{ος} αιώνας

Εξεταστέα ύλη:

- 1) Πεζογραφική ανθολογία: αφηγηματικός γραπτός νεοελληνικός λόγος. Από το τέλος του Βυζαντίου ως τη Γαλλική Επανάσταση. (Ανθολόγηση και επιμέλεια: Γιώργος Κεχαγιόγλου). Θεσσαλονίκη, 2009.
- 2) Νεοελληνική λογοτεχνία από τις αρχές έως την Επανάσταση. Σύγχρονη ανθολογία κειμένων: ποίηση, πεζογραφία, θέατρο, διάλογος, επιστολή. (Κ. Γ. Κασίνης), Αθήνα, 2006.
- Διανομή σημειώσεων.

**ΦΥ3924 – ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ: ΠΗΓΕΣ ΚΑΙ
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ – Υ(ΙΙΙ)
(Α. Βογιατζόγλου)**

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το μάθημα προσφέρει μια γενική εισαγωγή στις έννοιες, τις μεθόδους και τα εργαλεία της νεοελληνικής φιλολογίας. Έχοντας ήδη μελετήσει το ιστορικό περίγραμμα της νεοελληνικής λογοτεχνίας στα συναφή μαθήματα του πρώτου έτους, ο φοιτητής εξοικειώνεται με βασικές έννοιες και όρους (τι είναι λογοτεχνία, θεωρία και κριτική, ανάγνωση, αξιολόγηση και ερμηνεία των κειμένων, η έννοια του λογοτεχνικού κανόνα κ.ά.), καθώς και με μεθόδους και εργαλεία της φιλολογικής έρευνας (βιβλιογραφία, εκδοτική, η έρευνα των περιοδικών, αξιοποίηση ψηφιακών τεχνολογιών κ.ά.).

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ: ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ ΟΡΟΙ

1. Λογοτεχνία - Γραμματεία - Φιλολογία - Γραμματολογία
2. Κείμενο - έργο - λογοτεχνικός κανόνας
3. Συγγραφείς και αναγνώστες

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ. ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

4. Λογοτεχνική θεωρία και κριτική
5. Ανάγνωση, αξιολόγηση, ερμηνεία

6. Πώς διαβάζουμε. Παραδείγματα

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ, ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΟΛΟΓΙΑ, ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

7. Νεοελληνική, ευρωπαϊκή, παγκόσμια λογοτεχνία. Στοιχεία συγκριτικής γραμματολογίας
8. Ιστορία και ιστορίες της λογοτεχνίας
9. Περίοδοι, γενιές, ρεύματα της νεοελληνικής λογοτεχνίας

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ: Φιλολογική έρευνα και εκπαίδευση

- 10-11. Μέθοδοι και εργαλεία. Βιβλιογραφία, εκδοτική, μετρική, ανθολογίες, η έρευνα των περιοδικών κ.ά.
12. Νεοελληνική φιλολογία και ψηφιακές τεχνολογίες
13. Η νεοελληνική λογοτεχνία στην εκπαίδευση. Ιστορικές και θεωρητικές προσεγγίσεις

<p style="text-align: center;">ΦΥ3925 – ΡΕΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ (19ος-20ός αι.) – Υ(ΠΙ) (Τ. Καγιαλής)</p>
--

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή ιστοριογραμματολογικού χαρακτήρα στα κυριότερα λογοτεχνικά ρεύματα της ευρωπαϊκής και της νεοελληνικής λογοτεχνίας του 19ου και του 20ού αιώνα. Θα παρακολουθήσουμε την ανάδυση και εξέλιξη των σημαντικότερων ποιητικών και πεζογραφικών ρευμάτων της ευρωπαϊκής λογοτεχνίας (του ρομαντισμού, του ρεαλισμού, του νατουραλισμού, του παρνασσισμού, του συμβολισμού, του αισθητισμού, της παρακμής, της καθαρής ποίησης, των ποικίλων μοντερνισμών και των ιστορικών πρωτοποριών) και θα διερευνήσουμε τους όρους πρόσληψης και αφομοίωσης, καθώς και τις μεταλλάξεις καθενός από αυτά στο ελληνικό λογοτεχνικό πεδίο.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ: Θεωρητικά και γραμματολογικά ζητήματα
2. ΝΕΟΚΛΑΣΙΚΙΣΜΟΣ
- 3-4. ΡΟΜΑΝΤΙΣΜΟΙ
5. ΡΕΑΛΙΣΜΟΣ
6. ΝΑΤΟΥΡΑΛΙΣΜΟΣ
- 7-8. ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΣ
(Παρνασσισμός – Καθαρή ποίηση- Αισθητισμός -Παρακμή)
- 9-13. ΜΟΝΤΕΡΝΙΣΜΟΙ
(Ιστορικές Πρωτοπορίες, Υπερρεαλισμός, «Υψηλός» Μοντερνισμός)

Εξεταστέα ύλη:

- Σύγγραμμα: Ε. Βογιατζάκη, *Τα αισθητικά ρεύματα στην ευρωπαϊκή και τη νεοελληνική λογοτεχνία του 19^{ου} και του 20ού αιώνα*, Αθήνα, Gutenberg, 2016.
- Διανεμόμενα κείμενα και αναρτήσεις στο e-course
- Σημειώσεις του μαθήματος

**ΦΥ5743 – ΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ (1830-1880) – Υ(V)
(Ι. Παπαθεοδώρου)**

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Αν οι τελευταίες δεκαετίες του 18^{ου} και οι πρώτες του 19^{ου} αιώνα χαρακτηρίζονται από μια σειρά επαναστάσεων (από την βιομηχανική επανάσταση, στην αμερικανική, την γαλλική καθώς και τις πολυάριθμες εθνικές επαναστάσεις στην Ευρώπη), ο ρομαντισμός αποτελεί, κατά μια έννοια, την έκφραση του πνεύματος της επανάστασης σε επίπεδο καλλιτεχνικό. Στο μάθημα αυτό θα μελετήσουμε το ιδιόμορφο κίνημα του ρομαντισμού στην ελληνική του εκδοχή. Θα επικεντρωθούμε στην ποίηση, εξετάζοντας τις μείζονες δημιουργίες της επανησιακής και αθηναϊκής σχολής, ενώ παράλληλα θα ανασυστήσουμε το θεωρητικό και ιδεολογικό υπόβαθρο των χρόνων 1830-1880.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ:

- 1-2. Εισαγωγή: Τι είναι, ίσως, ο ρομαντισμός
3. Η ιδιοτυπία του ελληνικού ρομαντισμού
- 4-6. Η Επτανησιακή Σχολή
- 7-9. Η Αθηναϊκή Σχολή
- 10-12. Χρήσεις του ρομαντισμού: αισθητική, ιστορία, ιδεολογία
13. Το τέλος του ρομαντισμού

Εξεταστέα ύλη:

Σύγγραμμα: Κ. Θ. Δημαράς, *Ελληνικός Ρομαντισμός*, Αθήνα, Ερμής, 1994.

Κείμενα αναρτημένα στο e-course.

Το μάθημα προϋποθέτει την εξοικείωση των φοιτητών με όλα τα κείμενα που θα εξεταστούν, τα οποία θα πρέπει να μελετώνται είτε στη βιβλιοθήκη είτε σε ηλεκτρονική μορφή πριν από κάθε μάθημα, σύμφωνα με το αναλυτικό πρόγραμμα που θα αναρτηθεί.

**ΦΥ 7774 – ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ (1930-1960) – Υ(VII)
(Α. Βογιατζόγλου)**

Στο μάθημα αυτό εξετάζεται η λογοτεχνική κριτική του Μεσοπολέμου, της ταραχώδους δεκαετίας του '40 και των πρώτων μετεμφυλιακών χρόνων. Μελετώνται το ιδεολογικό προφίλ, η μεθοδολογία και οι αισθητικές αρχές των σημαντικότερων κριτικών (του Τέλλου Άγρα, του Κλέωνος Παράσχου, του Νικόλα Κάλας, του Ανδρέα Καραντώνη κτλ.), χαρτογραφείται ο λογοτεχνικός περιοδικός τύπος και συζητούνται ζητήματα αιχμής της φιλολογικής ζωής, όπως ήταν η κριτική αντίσταση απέναντι στον μοντερνισμό, ο διάλογος για την ποίηση ανάμεσα στον Γιώργο Σεφέρη και τον Κωνσταντίνο Τσάτσο, η κριτική πρόσληψη του Καρυωτάκη και του Καβάφη, οι συζητήσεις για τη «στρατευμένη τέχνη» κτλ.

ΦΥ7775 Ο Κ.Π. ΚΑΒΑΦΗΣ ΚΑΙ Η ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΤΟΥ - Υ (VII)
(Ι. Παπαθεοδώρου)

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η εξέλιξη της ποιητικής δημιουργίας του Καβάφη καθώς και οι τρόποι ανανέωσης της προηγούμενης ποιητικής παράδοσης, τόσο στο επίπεδο της τεχνοτροπίας όσο και στο επίπεδο της αισθητικής. Παράλληλα, εξετάζεται η πρόσληψη της ποίησης του Καβάφη από την κριτική, καθώς και τα βασικά ερμηνευτικά σχήματα που προτάθηκαν για την αξιολόγηση και αποτίμηση του έργου του. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις ερμηνείες της «ιστορικής αίσθησης» του Καβάφη από την ψυχανάλυση (Γ. Μαλάνος), τον μοντερνισμό (Γ. Σεφέρης) και τον μαρξισμό (Σ. Τσίρκας).

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ

1. Το φαινόμενο «Καβάφης» και οι καβαφικές σπουδές σήμερα.
2. Η πορεία προς την καθιέρωση: ζητήματα πρόσληψης.
3. Η ανανέωση της ποιητικής παράδοσης στο γύρισμα του 19^{ου} αιώνα.
4. Θεματικοί κύκλοι στην ποίηση του Καβάφη.
5. Ο ποιητής ως “homo psychologicus”. Ψυχανάλυση και κριτική.
6. «Εγώ είμαι ποιητής ιστορικός»: χρήση της ιστορίας στο καβαφικό έργο.
7. Η τεχνική της ομολογίας και της απόκρυψης στην ποίηση του Καβάφη
8. «Στοχαστικές προσαρμογές: η «πολιτική αίσθηση» του Καβάφη.
9. Η ρητορική της ειρωνείας.
10. Ο «δραματικός μονόλογος», το διαλογικό ποίημα.
11. Τα επιτύμβια ποιήματα: η διεργασία του πένθους.
12. Η καβαφική Αλεξάνδρεια και η ποιητική του χώρου.
13. Αναπαραστάσεις του Καβάφη: εικαστικές τέχνες, μουσική, σινεμά.

Εξεταστέα ύλη:

-Μιχ. Πιερής (επιμ). *Εισαγωγή στην ποίηση του Κ. Π. Καβάφη. Επιλογή κριτικών κειμένων*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 1994.

-Βιβλιογραφία

ΦΥ7776 ΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ
(20^{ΟΣ} ΑΙ.) - Υ(VII)
(Τ. Καγιαλής)

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η διερεύνηση των χρήσεων στοιχείων, χαρακτήρων και μοτίβων από την αρχαία ελληνική μυθολογία και ιστορία, το αρχαίο δράμα και την υλική αρχαιότητα σε ελληνικά ποιήματα του 20ού αιώνα. Στο πλαίσιο του μαθήματος θα εξετάσουμε ιστορικά, αρχαιόμυθα και αρχαιολογικά κείμενα μιας πλειάδας ποιητών, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται οι: Κ. Π. Καβάφης, Κ. Παλαμάς, Ν. Λαπαθιώτης, Α. Σικελιανός, Τ. Άγρας, Γ. Σεφέρης, Α. Εμπειρικός, Γ. Ρίτσος, Μ. Σαχτούρης, Μ. Κατσαρός, Ντ. Χριστιανόπουλος, Κ. Δημουλά κ.ά. Ανάμεσα στα ζητήματα που θα μας απασχολήσουν στο πλαίσιο της ερμηνευτικής συζήτησης των ποιημάτων είναι: η

αναζήτηση των κειμενικών και οπτικών πηγών και η εξέταση των αναθεωρητικών ποιητικών τους αναγνώσεων· η σύνδεση του αρχαιοελληνικού με τη λαογραφία και το έθνος· οι προσαρμογές της αρχαιόθεμης ποιητικής στα κυρίαρχα λογοτεχνικά ρεύματα του 20ού αι· οι ερωτικές, υπαρξιακές και πολιτικές χρήσεις της αρχαιότητας· οι αλληγορικές λειτουργίες των αρχαιοελληνικών αναφορών κ.ά

ΕΛΛΗΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

<p>ΦΥ2933 – ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ, ΠΟΙΗΣΗ II – Υ(II) (Γ. Λαδογιάννη)</p>
--

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το μάθημα επιχειρεί να δώσει μια συγκροτημένη εικόνα της ελληνικής ποίησης του 20ού αιώνα, εστιάζοντας κυρίως στην περίοδο μετά το 1920. Θα συζητηθούν ζητήματα ιστορίας της λογοτεχνίας και των περιόδων, θέματα σχετικά με τους αισθητικούς ορισμούς και την ποιητική ρητορική. Επίσης, θα διδαχθούν κείμενα αντιπροσωπευτικά των ποιητικών περιόδων και των αισθητικών ρευμάτων.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ

1-2. Εισαγωγή. Χρονικές περίοδοι και χαρακτηριστικά γνωρίσματα της ποίησης 1920 – 2000.

3-4. Λογοτεχνικά περιοδικά, αντιλήψεις για την ποίηση και αισθητικά ρεύματα.

5. Γιώργος Σεφέρης.

6. Γιάννης Ρίτσος.

7. Οδυσσέας Ελύτης.

8. Υπερρεαλισμός (πριν και μετά τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο).

9-10. Ποίηση της Αντίστασης - Πρώτη μεταπολεμική γενιά (κείμενα των Μανόλη Αναγνωστάκη, Άρη Αλεξάνδρου, Μιχάλη Κατσαρού, Τάσου Λειβαδίτη, Τάκη Σινόπουλου, Νίκου Καρούζου)

11. Δεύτερη μεταπολεμική γενιά. Αντιπροσωπευτικά κείμενα (Αγγελάκη Ρουκ, Κική Δημουλά, Ντίνος Χριστιανόπουλος κ.ά).

12-13. Γενιά του 1970. Αντιπροσωπευτικά κείμενα (Γιάννης Βαρβέρης, Μιχάλης Γκανάς, Γιάννης Κοντός, Λευτέρης Πούλιος κ.ά.).

Εξεταστέα ύλη:

- Γεωργία Λαδογιάννη, *Σκοτεινή Ρίζα. Ανθολογία Λυρισμού, Α΄ 1900-1940*. Εκδόσεις Παπαζήση 2014.
- Γεωργία Λαδογιάννη, *Σκοτεινή Ρίζα. Ανθολογία Λυρισμού, Β΄ 1940-2000*. Εκδόσεις Παπαζήση 2015.
- Παραδόσεις του μαθηματος.

**ΦΥ2934 – ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ,
ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ ΙΙ – Υ(ΙΙ)
(Γ. Παπαθεοδώρου)**

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στο μάθημα επιχειρείται η ιστορική και γραμματολογική περιδιάβαση της πεζογραφίας του 19^{ου} αιώνα, από τον Νεοελληνικό Διαφωτισμό ως τις αρχές του 20ού αιώνα. Εξετάζονται αντιπροσωπευτικά κείμενα και συγγραφείς, ενώ ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα ιστορικά, πολιτισμικά και ιδεολογικά συμφραζόμενα της πεζογραφίας της περιόδου. Οι συνεχείς απόπειρες των συγγραφέων για τη δημιουργία του «νεοελληνικού μυθιστορήματος» καθώς και η σταδιακή πύκνωση της διηγηματικής παραγωγής στο «μακρύ 19^ο αιώνα», αποτελούν ενδιαφέρουσες ενδείξεις για τους παράλληλους δρόμους που βάδισε η μυθοπλαστική πεζογραφία με το νεοσύστατο έθνος κράτος, μέχρι να βρουν το δικό τους δρόμο. Στο μάθημα αυτό εξετάζονται παραδειγματικά αφηγήματα που αναδεικνύουν τη σχέση της αφήγησης με την εθνική ιδεολογία.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ

1. Εισαγωγή στην παλαιότερη πεζογραφία: το ιστορικό και γραμματολογικό πλαίσιο.
2. Λόγιοι, συγγραφείς, έντυπα, βιβλία: η διαμόρφωση του εκδοτικού τοπίου.
3. Μυθιστορία, μυθιστόρημα, διήγησις: η ρευστότητα των ειδών.
4. Από το Διαφωτισμό στο Ρομαντισμό: η ώρα της μετάβασης
5. Έθνος και μυθιστόρημα: βίοι παράλληλοι
6. Ο Λέανδρος του Σούτσου και το επιστολικό μυθιστόρημα
7. Ο Θάνος Βλέκας του Καλλιγά: ρεαλισμός και κοινωνική κριτική.
8. Αντιρομαντικά φαινόμενα: η Πάπισσα Ιωάννα του Ροΐδη.
9. Η χρήση του '21 στον Λουκή Λάρα του Βικέλα.
10. Η διαμόρφωση των αστικών προτύπων.
11. Το «εθνικό διήγημα» και η γενιά του '80.
12. Ψυχάρης, Βιζυηνός, Παπαδιαμάντης: η αναζήτηση του ύφους
13. Λαογραφία, ηθογραφία, αφήγηση: η επινόηση του «λαού».

Εξεταστέα ύλη:

- 1 Νάσος Βαγενάς (επιμ.), *Από τον Λέανδρο στον Λουκή Λάρα: μελέτες για την πεζογραφία της περιόδου 1830-1880*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο, 1997.
- 2 Βιβλιογραφία.

**ΦΥ4935 – ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ – Υ(ΙV)
(Γ. Παπαθεοδώρου)**

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Από τις απαρχές της τον δέκατο ένατο αιώνα μέχρι τις μέρες μας, η συγκριτική γραμματολογία αποτελεί έναν κλάδο της επιστήμης της φιλολογίας ο οποίος βρίσκεται σε διαρκή επαναπροσδιορισμό, αφού επαναδιαμορφώνεται υπό το φως τόσο των εξελίξεων της μελέτης της λογοτεχνίας –της ιστορίας, της κριτικής και της θεωρίας της, όσο και των θεωρητικών προβληματισμών και μεθοδολογικών μετασχηματισμών που επιτρέπουν, αν όχι επιβάλλουν, και οι εξελίξεις στις ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες. Το μάθημα

έχει στόχο να εισαγάγει τους φοιτητές στις συγκριτολογικές σπουδές. Θα εξεταστούν ζητήματα ιστορικά (όπως η γένεση και η ιστορική εξέλιξη της επιστήμης), μεθοδολογικά (όπως ζητήματα ορολογίας, μεθοδολογίας και πρακτικών) και θεωρητικά (όπως ζητήματα επιστημολογίας και διεπιστημονικότητας), έτσι ώστε οι φοιτητές να αποκτήσουν το απαραίτητο κριτικό λεξιλόγιο και θεωρητικό υπόβαθρο απαραίτητα για τις λογοτεχνικές σπουδές. Παράλληλα, το μάθημα προσφέρει μια εισαγωγική περιδιάβαση των κυριότερων σχολών της θεωρίας της λογοτεχνίας στη νεώτερη εποχή.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ:

Ζητήματα ιστορίας: από πότε συγκρίνουμε;

Εισαγωγή. Παρουσίαση του μαθήματος. Αποσαφήνιση όρων. Η Συγκριτική Γραμματολογία ως φιλολογικός κλάδος. Γένεση και ιστορική εξέλιξη της επιστήμης. Το αντικείμενο του κλάδου και τα ενδιαφέροντά του. Οι διαφορετικές σχολές.

Ζητήματα Θεωρίας: τι και γιατί συγκρίνουμε;

Επιστημολογία του συγκριτισμού. Ο συγκριτισμός ως αναστοχαστική διεργασία. Τι είναι η «θεωρία»; Περιδιάβαση σε μείζονες σχολές της νεώτερης εποχής: Φορμαλισμός, Νέα Κριτική, Δομισμός, Θεωρία της πρόσληψης, Αποδόμηση, Πολιτισμικές Σπουδές.

Ζητήματα Μεθόδου: πώς συγκρίνουμε;

Η Συγκριτική Γραμματολογία ως γραμματολογική πρακτική. Ιστορία και ιστορικότητα των μεθόδων της. Ανάμεσα στην Εθνική και την Παγκόσμια Λογοτεχνία. Το εύρος της σύγκρισης.

Εξεταστέα ύλη:

Σύγγραμμα: Τέρι Ήγκλετον, *Εισαγωγή στη θεωρία της λογοτεχνίας*, Αθήνα, Οδυσσέας, 2008.

Κείμενα στο e-course.

<p style="text-align: center;">ΦΥ6753 – ΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ (1880-1930) – Υ(IV) (Α. Βογιατζόγλου)</p>
--

Το μάθημα θα επικεντρωθεί στη στενή σχέση μεταξύ μορφής και περιεχομένου, τεχνοτροπίας και θεματικής ορισμένων λογοτεχνικών κειμένων της περιόδου 1880-1930. Πρόκειται για μια εποχή στην οποία αναπτύσσονται στη νεοελληνική λογοτεχνία ο ρεαλισμός, ο νατουραλισμός και η ηθογραφία, και ως αντίδραση πολλοί λογοτέχνες διεκδικούν μια τέχνη με έντονη μορφική επιμέλεια και εκλεκτική αυτάρκεια. Τα κείμενα που θα εξετάσουμε σχετίζονται κυρίως με τις τάσεις του συμβολισμού, του παρνασσιισμού και του αισθητισμού· ενίοτε, ωστόσο, αναδεικνύουν και ιδεολογικά ζητήματα σχετιζόμενα με την εθνική ταυτότητα κλπ., πάντοτε όμως με τρόπο που η μορφή να αποτελεί τον βασικό μοχλό της λειτουργίας του έργου.

Θα εξεταστούν τα διηγήματα:

- Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη, «Ο ξεπεσμένος δερβίσης».
- Νικόλαος Επισκοπόπουλος, «Ut dièse mineur».

- Μιχαήλ Μητσάκης, «Ο αυτόχειρ».

Θα εξεταστούν τα ποιητικά έργα:

- Κωστής Παλαμάς, *Φοινικιά*.
- Κωστής Παλαμάς, *Η φλογέρα του βασιλιά*.
- Άγγελος Σικελιανός, *Αλαφροΐσκιωτος*.
- Άγγελος Σικελιανός, *Μήτηρ Θεού*.
- Κώστας Βάρναλης, *Το φως που καίει*.
- Κ.Γ. Καρυωτάκης, *Ελεγεία και σάτιρες*.

Θα εξεταστούν, τέλος, επιλεγμένα ποιήματα του Κ.Π. Καβάφη, του Ιωάννη Γρυπάρη, του Ρώμου Φιλύρα, του Τάκη Παπατσώνη, καθώς και ποικίλα ποιήματα ποιητικής της πεντηκονταετίας αυτής.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Εισαγωγή στην ποίηση του Παλαμά. Επιλογή κριτικών κειμένων, επιμέλεια Ευριπίδης Γαραντούδης, ΠΕΚ 2016 (το εγχειρίδιο θα μοιραστεί στους φοιτητές από τον Εύδοξο).

- Γεωργία Γκότση, «Narratives in perambulation: Poe's 'The man of the crowd' and Metsakes' *Αυτόχειρ*», *Byzantine and Modern Greek Studies*, 20 (1996) 35-55.
- Γεωργία Γκότση, *Η ζωή εν τη πρωτευούση. Θέματα αστικής πεζογραφίας από το τέλος του 19ου αιώνα*, Νεφέλη, Αθήνα 2004.
- Δημήτρης Πολυχρονάκης, «Ο δαίμων της μουσικής στον Αλέξανδρο Παπαδιαμάντη και στον Νικόλαο Επισκοπόπουλο: Ut rusica roesis», *Κονδυλοφόρος*, τεύχος 10, 2011, 5-34.
- Αθηνά Βογιατζόγλου, *Η Μεγάλη Ιδέα του λυρισμού. Μελέτη του Προλόγου στη Ζωή του Σικελιανού*, ΠΕΚ, Ηράκλειο 1999.
- Χρήστος Πατάζογλου, *Παρατονισμένη μουσική. Μελέτη για τον Καρυωτάκη*, Κέδρος, Αθήνα 1988.
- *Η ελευθέρωση των μορφών. Από τον έμμετρο στον ελεύθερο στίχο (1880-1940)*, ΠΕΚ, επιμέλεια Νάσος Βαγενάς, Ηράκλειο 1996.

<p>ΦΥ6754 ΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ (1930-1980) – Υ(VI) (Τ. Καγιαλής)</p>
--

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ

1. Η πνευματική ζωή στα χρόνια του ελληνικού μεσοπολέμου
2. Η εμφάνιση της «γενιάς του '30»
3. Μοντερνισμοί και πρωτοπορίες
4. Το ζήτημα της «ελληνικότητας»
5. Η διαμόρφωση του ελληνικού μοντερνισμού: στοιχεία ποιητικής
6. Η διαμόρφωση του ελληνικού υπερρεαλισμού: στοιχεία ποιητικής
7. Γιώργος Σεφέρης
8. Οδυσσέας Ελύτης
9. Υπερρεαλιστικές αναζητήσεις: Ν. Εγγονόπουλος, Α. Εμπειρικός, Ν. Κάλας
10. Γιάννης Ρίτσος

11. Η εθνικοποίηση του ελληνικού μοντερνισμού
12. Από τη «γενιά του '30» στη μεταπολεμική ποίηση
13. Η «γενιά του '30» από την οπτική της «γενιάς του '70»

Εγχειρίδιο: Τάκης Καγιαλής, *Η επιθυμία για το μοντέρνο: Δεσμεύσεις και αξιώσεις της λογοτεχνικής διανοήσης στην Ελλάδα του 1930*, Αθήνα, Βιβλιόραμα, 2007.

Συμπληρωματική βιβλιογραφία (e-course).

ΦΥ8208 — ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΕΦΕΡΗΣ: ΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΠΟΙΗΤΙΚΗ - Υ(VIII)

(Τ. Καγιαλής)

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ

1. Γενική εισαγωγή: Ο Γ. Σεφέρης και η ελληνική μοντέρνα ποίηση
- 2-3. Το πρώιμο έργο: *Στροφή*, «Στέρνα»
- 4-6. Ο προπολεμικός Σεφέρης: *Μυθιστόρημα*, *Τετράδιο Γυμνασμάτων*
- 7-9. Ο Σεφέρης στα χρόνια του πολέμου: *Ημερολόγια Καταστροφώματος (Α'-Β')*, «Κίχλη»
- 10-11. Ο μεταπολεμικός Σεφέρης: *Ημερολόγιο Καταστροφώματος, Γ'*, *Τρία κρυφά ποιήματα*
12. Ο «ανεπίσημος» Σεφέρης (*Τετράδιο Γυμνασμάτων, Β'*)
13. Ο Γ. Σεφέρης ως μεταφραστής: θεωρία και πρακτική

Εγχειρίδιο: Ε. Γαραντούδης, Τ. Καγιαλής (επιμ.), *Ο Σεφέρης για νέους αναγνώστες*, Αθήνα, Ίκαρος, 2008.

Συμπληρωματική βιβλιογραφία (e-course).

ΦΥ8209 — ΚΡΗΤΙΚΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ - Υ(VIII)

(Ι. Μαυρομάτης)

Η κρητική λογοτεχνία κατά τη βενετοκρατία. Η κρητική κοινωνία στην όψιμη βενετοκρατία. Κρητική λογοτεχνία και Δυτική Αναγέννηση. Έργα: Βοσκοπούλα, Ερωτόκριτος (πρότυπο, χρονολόγηση, ποιητής), Κρητικό θέατρο: Τραγωδίες (Ερωφίλη, Ροδολίνος, Ζήνων), Κωμωδίες (Κατζούρμπος, Στάθης, Φορτουνάτος) Πανώρια και Θυσία του Αβραάμ. Εγχειρίδιο: D. Holton (επιμ.), *Λογοτεχνία και κοινωνία στην Κρήτη της Αναγέννησης*. Μεταφρ. Ν. Δεληγιαννάκη, Ηράκλειο 1997.

ΦΥ7770 — Ο ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΙΚΙΕΛΙΑΝΟΣ ΚΑΙ Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ - Υ(VIII)

(Α. Βογιατζόγλου)

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Μελετάται διεξοδικά το ποιητικό (και, δευτερευόντως, το θεατρικό και το δοκιμιακό) έργο του Άγγελου Σικελιανού στα πλαίσια των ιστορικοκοινωνικών εξελίξεων της εποχής του και σε σχέση με την υπόλοιπη λογοτεχνική παραγωγή και την περιρρέουσα πνευματική ατμόσφαιρα του τέλους του 19ου και των αρχών του 20ού αιώνα στη Ελλάδα, την Ευρώπη και την Αμερική. Αναλύονται η τεχνοτροπία, το ιδεολογικό και φιλοσοφικό πλαίσιο του έργων του, ο διάλογός του με Έλληνες (από τον Πίνδαρο και τον Αισχύλο ως τον Σολωμό και τον Καβάφη) και ξένους δημιουργούς (από τον Κητς και τον Σέλλεϋ ως τον Ουίτμαν

και τον Κλωντέλ), καθώς και η πρόσληψή του από νεότερους Έλληνες δημιουργούς (Σεφέρη, Ελύτη, Ρίτσο, Εμπειρικό κ.ά.). Όταν ο τελευταίος σημαντικός εκπρόσωπος της επτανησιακής ποίησης, ο Σικελιανός υπήρξε ο συνδυετικός κρίκος ανάμεσα στον Σολωμό και τον ποιητικό μοντερνισμό της γενιάς του '30.

Εξεταστέα ύλη:

- Σύγγραμμα: Εισαγωγή στην ποίηση του Σικελιανού, επιμέλεια Ερατοσθένης Κατωμένος, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2010.
- Σημειώσεις τάξης και ανθολόγιο ποιημάτων.

ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

<p>ΦΕ0859 –ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ Α ΚΑΙ Β ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗ ΓΕΝΙΑ– ΕΥ(VIII) (Νέος Επιστήμονας Κάτοχος Διδ. Δ.-- πρόσκλ. ΕΔΒΜ20)</p>
--

Το μάθημα "Νεοελληνική μεταπολεμική ποίηση: α' και β' μεταπολεμική γενιά" αφορά το ποιητικό έργο δημιουργών που έγραψαν και δημοσίευσαν το έργο τους μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Το πρώτο σκέλος του μαθήματος εξετάζει την ποιητική παραγωγή της «πρώτης μεταπολεμικής γενιάς» και το δεύτερο σκέλος επικεντρώνεται στους εκπροσώπους της «δεύτερης μεταπολεμικής γενιάς». Στόχος του μαθήματος είναι να αναδειχθούν η σχέση της ποίησης με την ιστορία, καθώς και τα οριακά γεγονότα του μεταπολέμου (μεταπολεμική ανασυγκρότηση, εμφύλιος, δικτατορία) που σφραγίζουν τη λογοτεχνική γραφή, τόσο ειδολογικά όσο και ιδεολογικά. Ειδικότερα στο μάθημα θα παρουσιαστούν αναλυτικά η «κοινωνική ποίηση της δοκιμασίας», η νέο-υπερρεαλιστική ποίηση και η υπαρξιακή μεταφυσική ποίηση. Μέσα από αντιπροσωπευτικά κείμενα και συγγραφείς της περιόδου 1945-1974, θα εξεταστεί η «μεταπολεμικότητα» ως «δομή της αίσθησης», που ενσωματώνει βιωματικές εμπειρίες (το τραύμα της εμφύλιας μνήμης) και διαμορφώνει ταυτόχρονα τη μοντερνιστική ποιητική γλώσσα της περιόδου.

2. ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΦΥ3926 – ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ – Υ(III)
(Α. Αλεξιάκης)

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το μάθημα εξετάζει συνοπτικά την εξέλιξη διαφόρων γραμματειακών ειδών που καλλιεργήθηκαν στη διάρκεια της Βυζαντινής αυτοκρατορίας. Κάθε μάθημα θα χωρίζεται σε δύο τμήματα: στο πρώτο θα αναπτύσσεται θεωρητικά η ιστορική εμφάνιση και εξέλιξη ενός ή δύο γραμματειακών ειδών, ενώ στο δεύτερο θα μεταφράζονται και θα αναλύονται συγκεκριμένα αποσπάσματα από έργα που ανήκουν στα λογοτεχνικά είδη που αναπτύσσονται στο πρώτο μέρος. Η ανάπτυξη της θεματικής του μαθήματος θα στηριχτεί κυρίως στο εγχειρίδιο που μοιράζεται, (Jan Olof Rosenqvist, *Η Βυζαντινή Λογοτεχνία από τον 6^ο Αιώνα ως την Άλωση της Κωνσταντινούπολης*, [μεταφρ. Ι. Βάσσης], Αθήνα, Εκδ. Κανάκη, 2008), ενώ για κάποια προωμότερα ζητήματα θα δοθεί φωτοτυπημένο υλικό. Όσον αφορά τα κείμενα, θα διανέμονται φωτοτυπημένα την τάξη την προηγούμενη από την συνάντηση στην οποία θα πρόκειται να συζητηθούν. Επισημαίνεται ότι οι φοιτητές θα ήταν καλό να παρακολουθούν το μάθημα και να προετοιμάζουν το κείμενο που θα μοιράζεται στην τάξη. Ο βαθμός του μαθήματος εξαρτάται από την επίδοση στο τελικό διαγώνισμα, όμως φοιτητές που θα συμμετέχουν στην μετάφραση και τον σχολιασμό των κειμένων θα κερδίζουν επιπλέον μονάδες που θα προστίθενται στον βαθμό του τελικού τους διαγωνίσματος.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ

- 1) Πρώτη εβδομάδα: Εισαγωγικά θέματα:
  - α) Συνοπτικότητα περίγραμμα Βυζαντινής Ιστορίας. Χρονολογίες.
  - β) Εργαλεία Σπουδών. Συντομογραφίες Επιστημονικών σειρών, κειμένων, προσωπογραφικών λεξικών, Λεξικών κλπ
  - γ) Γενικότερα θέματα Βυζαντινής Λογοτεχνίας (Rosenqvist, *Βυζαντινή Λογοτεχνία*, σελ. 256-285, συνοπτικά).
- 2) Δεύτερη εβδομάδα: Πρωτοβυζαντινή περίοδος (330 – περίπου 520).
  - α) Θεωρία: Κύρια χαρακτηριστικά, ρητορική, αγιολογία.
  - β) Κείμενα: Αποσπάσματα από τα εξής κείμενα
    - 1) Λιβάνιος: *Oratio* 18, *Ἐπιτάφιος ἐπὶ Ἰουλιανῶ*.
    - 2) Αθανάσιος Αλεξανδρείας: *Βίος ἁγίου Ἄντωνίου*
    - 3) Ιωάννης Χρυσόστομος: *Ad populum Antiochenum* (*homilia* 3).
- 3) Τρίτη εβδομάδα: Η πρώτη βυζαντινή περίοδος (527 – περ. 650) Α', (Rosenqvist, *Βυζαντινή Λογοτεχνία*, σελ. 21-39).
  - α) Θεωρία: Γενικά χαρακτηριστικά: Ιστοριογραφία και Χρονογραφία
  - β) Κείμενα: Αποσπάσματα από τα Ιστορικά έργα των Μαλάλα, Προκοπίου, Αγαθία
- 4) Τέταρτη εβδομάδα: Η πρώτη βυζαντινή περίοδος (527 – περ. 650) Β', (Rosenqvist, *Βυζαντινή Λογοτεχνία*, σελ. 40-56).
  - α) Θεωρία: Κλασικίζουσα και Εκκλησιαστική Ποίηση, Κοντάκιο, Ρωμανός ο Μελωδός, Αγιολογία.
  - β) Κείμενα: Επιγράμματα Αγαθία, αποσπάσματα από κοντάκιο του Ρωμανού και το θαύμα 26 από τα *Θαύματα τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου*.
- 5) Πέμπτη εβδομάδα: Ο «σκοτεινός αιώνας» και η Εικονομαχία (περ. 650-843).

- α) Θεωρία: Επισκόπηση γενικά χαρακτηριστικά, (Rosenqvist, *Βυζαντινή Λογοτεχνία*, σελ. 59-86). Θεολογία, Αγιολογία.
- β) Κείμενα: Αποσπάσματα από το *De fide Orthodoxa* του Ιωάννη Δαμασκηνού, και από τον *Βίο του Στεφάνου του Νέου* και τον *Βίο του Φιλαρέτου*.
- 6) Έκτη εβδομάδα: Εικονομαχία Συνέχεια:
- α) Θεωρία. Επιστολογραφία.
- β) Κείμενα:
- 1) Απόσπασμα από την *Χρονογραφία* του Θεοφάνη του Ομολογητή
  - 2) *Επιστολή* 18 του Θεοδώρου Στουδίτη.
  - 3) Αποσπάσματα από τον *Βίο του Λέοντος Κατάνης*.
- 7) Έβδομη εβδομάδα: Μακεδονική Αναγέννηση (843-1025) Α' (Rosenqvist, *Βυζαντινή Λογοτεχνία*, σελ. 87-108)
- α) Θεωρία: Επισκόπηση – Κλασικισμός και υψηλό ύφος. Ιστοριογραφία
- β) Κείμενα:
- 1) Απόσπασμα από την *Βιβλιοθήκη* του Φωτίου.
  - 2) Απόσπασμα από τον *Βίο Βασιλείου*.
- 8) Όγδοη εβδομάδα: Μακεδονική Αναγέννηση (843-1025) Β' (Rosenqvist, *Βυζαντινή Λογοτεχνία*, σελ. 109-133).
- α) Θεωρία: Εγκυκλοπαιδισμός, υμνογραφία, αγιολογία.
- β) Κείμενα:
- 1) Απόσπασμα από το *De caerimoniis*
  - 2) Απόσπασμα από Κανόνα του Ιωσήφ του Υμνογράφου.
  - 3) Απόσπασμα από το *Μηνολόγιο* του Συμεώνος του Μεταφραστού.
- 9) Ένατη εβδομάδα: Πολιτική και στρατιωτική παρακμή και μερική ανασυγκρότηση. Κομνηνοί (1025-1204). (Rosenqvist, *Βυζαντινή Λογοτεχνία*, σελ. 135-164).
- α) Θεωρία: Επισκόπηση – Ιστοριογραφία, δημόδης ποίηση.
- β) Κείμενα:
- 1) Απόσπασμα από την *Χρονογραφία* του Μ. Ψελλού.
  - 2) Απόσπασμα από τον *Διγενή Ακρίτη*.
- 10) Δέκατη εβδομάδα: Περίοδος των Κομνηνών. (Rosenqvist, *Βυζαντινή Λογοτεχνία*, σελ. 133-194).
- α) Θεωρία: Ιστοριογραφία, (συνέχεια), Βυζαντινό Μυθιστόρημα
- β) Κείμενα
- 1) Απόσπασμα από την *Αλεξιάδα* της Άννας Κομνηνής
  - 2) Απόσπασμα από τα *Καθ' Ύσμίνην και Ύσμινίαν*.
  - 3) Στίχοι από τον *Πτωχοπρόδρομο*.
- 11) Ενδέκατη εβδομάδα: Η Βυζαντινή αυτοκρατορία σε εξορία (1204-1261). (Rosenqvist, *Βυζαντινή Λογοτεχνία*, σελ. 195-209).
- α) Θεωρία: Επισκόπηση, Ρητορική, επιστολογραφία και αυτοβιογραφία
- β) Κείμενα
- 1) Απόσπασμα από την *Χρονική Διήγηση* του Νικήτα Χωνιάτη
  - 2) Απόσπασμα από επιστολή του Μιχαήλ Χωνιάτη
  - 3) Απόσπασμα από την *Αυτοβιογραφία* του Νικηφόρου Βλεμμύδη
- 12) Δωδέκατη εβδομάδα: Παλαιολόγεια περίοδος (1261-1453) Α' (Rosenqvist, *Βυζαντινή Λογοτεχνία*, σελ. 211-229).
- α) Θεωρία: Επισκόπηση, Φιλολογία, Ιστοριογραφία, ποίηση
- β) Κείμενα:
- 1) Απόσπασμα από τον *Ηθικό* του Θεοδώρου Μετοχίτη
  - 2) Απόσπασμα από τον *Βίο τῶν ἀδελφῶν Γραπτῶν* της Θεοδώρας

Ραούλαινας.

3) Απόσπασμα από το έμμετρο μυθιστόρημα *Βέλθανδρος και Χρυσάντζα*.

13) Δέκατη τρίτη εβδομάδα: Παλαιολόγεια περίοδος (1261-1453) Β' (Rosenqvist, *Βυζαντινή Λογοτεχνία*, σελ. 229-254).

α) Θεωρία: Φιλοσοφία, Ιστορικοί της Αλώσεως.

β) Κείμενα:

1) Απόσπασμα από έργο του Γεμιστού Πλήθωνος

2) Απόσπασματα από το ιστορικό έργο των Δούκα, Σφραντζή και Χαλκοκονδύλη.

**ΦΥ3926 – ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ – Υ(III)
(Ε. Καλτσογιάννη)**

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το μάθημα προσφέρει μια γενική επισκόπηση της ιστορίας της βυζαντινής λογοτεχνίας από τον 4ο αιώνα ως το τέλος του Βυζαντίου. Διαβάζονται στο πρωτότυπο και αναλύονται χαρακτηριστικά αποσπάσματα από το έργο των σημαντικότερων εκπροσώπων της λογοτεχνίας κάθε περιόδου, ώστε να φωτισθεί η αισθητική αλλά και η ευρύτερη πολιτισμική διάσταση των κειμένων. Επίσης, οι φοιτητές εισάγονται σε βασικές έννοιες και μεθόδους της επιστήμης της Βυζαντινολογίας.

**ΦΥ5620 – ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΟΙ II – Υ(V)
(Α. Αγγέλου)**

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το μάθημα καλύπτει την μέση και ύστερη βυζαντινή περίοδο και προσφέρει μια επισκόπηση τόσο των αμιγώς ιστορικών κειμένων, όσο και, γενικότερα, εκείνων που δύνανται να θεωρηθούν ιστορικές πηγές.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ

1η – 2η εβδομάδα: Εισαγωγικά.

3η – 5η εβδομάδα: Ιστορικοί 9ου και 10ου αιώνα.

6η – 7η εβδομάδα: Μιχαήλ Ψελλός.

8η – 10η εβδομάδα: Ιστορικά κείμενα 12ου αιώνα.

11η – 13η εβδομάδα: Ιστορικά κείμενα της ύστερης βυζαντινής περιόδου.

Εξεταστέα ύλη:

- Καρπόζηλος Α., *Βυζαντινοί Ιστορικοί και Χρονογράφοι*, τόμ. Β', Αθήνα, Κανάκης, 1997.

- Διανομή σημειώσεων.

ΦΥ5620 – ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΟΙ ΙΙ – Υ(V)
(Δ. Γεωργακόπουλος)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ

Εισαγωγή: Η παράδοση των κειμένων της βυζαντινής ιστοριογραφίας.

Η Βυζαντινή ιστοριογραφία της περιόδου 11^{ος}-12^{ος} αι.: Μιχ. Ψελλός, Ι. Σκυλίτζης, Μιχ. Ατταλειάτης, Νικ. Βρυέννιος, Άννα Κομνηνή, Ι. Κίνναμος, Ευστ. Θεσσαλονίκης, Νικ. Χωνιάτης.

Ιστοριογραφία των παλαιολογείων χρόνων (13^{ος}-15^{ος} αι.): Γ. Ακροπολίτης, Ν. Γρηγοράς, Ιω. Κατακουζηνός, Μιχ. Δούκας, Γ. Σφραντζής.

Εξεταστέα ύλη:

Σημειώσεις των παραδόσεων

Συγγράμματα:

Καρπόζηλος Α., *Βυζαντινοί Ιστορικοί και Χρονογράφοι*, τόμ. Γ', Αθήνα 2009.

Καρπόζηλος Α., *Βυζαντινοί Ιστορικοί και Χρονογράφοι*, τόμ. Δ', Αθήνα 2015

ΦΥ7635 – ΔΗΜΩΔΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ – Υ(VII)
(Ι. Μαυρομάτης)

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η διγλωσσία στα υστεροβυζαντινά γράμματα. Γένεση του δεκαπεντασύλλαβου. Ακριτικό έπος (γένεση του έπους και ιστορική του βάση, σχέση του με τα ακριτικά τραγούδια, οι διασκευές Grottaferrata και Escorial), Προδρομικά ποιήματα (συγγραφέας, σημασία τους για τη γνώση του βίου της εποχής), Σπανέας, Μιχαήλ Γλυκάς.

Εγχειρίδιο: Η.-G. Beck, *Ιστορία της Βυζαντινής Δημόδους Λογοτεχνίας*. Μτφρ. Ν. Eideneier, Αθήνα 2007.

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

ΦΥ4936 – ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΟΙ Ι – Υ(IV)
(Α. Αγγέλου)

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το μάθημα καλύπτει την πρώτη βυζαντινή περίοδο και αποτελεί εισαγωγή σε όλες τις μορφές της βυζαντινής ιστοριογραφίας (κοσμική, εκκλησιαστική, χρονογραφική).

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

1η – 2η εβδομάδα: Γενικά περί βυζαντινής ιστοριογραφίας.

3η – 5η εβδομάδα: Ιστορικοί 4ου, 5ου και 6ου αιώνα. Προκόπιος. Έμφαση δίνεται στα παρακάτω θέματα: αξιοπιστία και αντικειμενικότητα, πρότυπα και κλασικισμός, είδη και δομές, γλώσσα και ύφος.

6η – 7η εβδομάδα: Αγαθίας Σχολαστικός (προβλήματα πληροφόρησης, εξιστόρησης και υφολογικής διαμόρφωσης).

8η – 9η εβδομάδα: Θεοφύλακτος Σιμοκάττης (εκρητορίκευση της ιστορίας).

10η – 11η εβδομάδα: Εκκλησιαστική ιστοριογραφία.

12η – 13η εβδομάδα: Χρονογραφία.

Εξεταστέα ύλη:

-Καρπόζηλος Α., *Βυζαντινοί Ιστορικοί και Χρονογράφοι*, τόμ. Α', Αθήνα, Κανάκης, 1997.

-Διανομή σημειώσεων.

**ΦΥ4936 – BYZANTINOI ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΟΙ Ι – Υ(ΙV)
(Ε. Καλτσογιάννη)**

Το μάθημα μελετά την εξέλιξη της βυζαντινής ιστοριογραφίας από τον 6ο ως τον 10ο αιώνα. Διαβάζονται (στο πρωτότυπο ή σε μετάφραση) και αναλύονται χαρακτηριστικά αποσπάσματα από έργα των κλασικίζοντων ιστορικών (Προκόπιος, Αγαθίας, Θεοφύλακτος Σιμοκάττης, Λέων διάκονος) αλλά και των σημαντικότερων χρονογράφων της περιόδου (Ιωάννης Μαλάλας, Θεοφάνης ο Ομολογητής, Γεώργιος Μοναχός, Συνεχιστές του Θεοφάνη). Έμφαση αποδίδεται στα στοιχεία εκείνα που συνθέτουν τον ιδιαίτερο τρόπο γραφής κάθε συγγραφέα καθώς και στα ειδικά χαρακτηριστικά που αποκτά ο ιστορικός λόγος ανάλογα με το λογοτεχνικό είδος και τις επιταγές της εποχής.

ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

**ΦΥ8641 BYZANTINO ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ - ΕΥ(VIII)
(Δ. Γεωργακόπουλος)**

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ

Εισαγωγή: Το Μυθιστόρημα ως λογοτεχνικό είδος από την ύστερη αρχαιότητα μέχρι το 12ο αι.

Το Βυζαντινό Μυθιστόρημα των Παλαιολογείων χρόνων (14ος-15ος αι.).

Εξεταστέα ύλη:

Σημειώσεις των παραδόσεων

Κείμενα: Λ. Πολίτης, Πουητική Ανθολογία. Βιβλίο πρώτο: Πριν από την Άλωση, Αθήνα 1980

Συγγράμματα:

H.Hunger, Βυζαντινή Λογοτεχνία. Τόμος Β'. Μεταφρ. Τ. Κόλιας κ.α, Αθήνα 1992

H.-G. Beck, Ιστορία της Βυζαντινής Δημόσιας Λογοτεχνίας. Μεταφρ. Ν. Eideneier, Αθήνα 2007

R. Beaton, Η Ερωτική Μυθιστορία του Ελληνικού Μεσαίωνα. Μεταφρ. Ν. Τσιρώνη, Αθήνα 1996

Γ. Κεχαγιόγλου, Από τον ύστερο Μεσαίωνα ως τον 18^ο αιώνα. Εισαγωγή στα παλιότερα κείμενα της νεοελληνικής λογοτεχνίας. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. ΙΝΣ/Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη, Θεσσαλονίκη 2009.

**ΦΥ 8642 – ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΕΙΩΝ ΧΡΟΝΩΝ – ΕΥ(VIII)
(Α. Αγγέλου)**

Στο σεμινάριο επιχειρείται, με βάση τον σχολιασμό και την μελέτη αντιπροσωπευτικών κειμένων της Παλαιολόγιας εποχής, μια διερεύνηση συγκεκριμένων θεμάτων που χαρακτηρίζουν τα λόγια κείμενα της εποχής, όπως τη θέση της Κωνσταντινούπολης σε έναν μεταβαλλόμενο κόσμο, την θέση της Ορθοδοξίας έναντι του Ισλάμ, την αλλαγή του Κωνσταντινείου προτύπου διακυβέρνησης, τον υφολογικό και γλωσσικό αρχαϊσμό κ.α.

**ΦΥ8206 – ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΛΑΙΟΓΡΑΦΙΑ (ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ) –
ΕΥ(VIII)
(Ι. Μαυρομάτης- Α. Αλεξιάκης)**

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Βασικές έννοιες της παλαιογραφίας: Το χειρόγραφο, είδη χειρογράφων, ορολογία σχετική με τα χειρόγραφα. Γραφείς και γραφές, τα σφάλματα των αντιγραφών. Εξέλιξη των χειρογράφων και της γραφής από την πρώιμη Βυζαντινή περίοδο μέχρι και τους μεταβυζαντινούς χρόνους.

Εγχειρίδιο: Ε.Μιονί, Εισαγωγή στην Ελληνική Παλαιογραφία. Μεταφρ. Μ. Παναγιωτάκη, Αθήνα 1998

Γ. ΤΟΜΕΑΣ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

ΦΥ1700 – ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ Ι – Υ(Ι) (Μ. Λεκάκου, Μ. Μαστροπούλου)

Περιεχόμενο μαθήματος

Θεωρητική γλωσσολογία: στόχοι και μέθοδοι της επιστημονικής μελέτης της γλώσσας. Σύντομη ιστορία της γλωσσικής επιστήμης. Συγχρονική και διαχρονική μελέτη της Γλώσσας. Επίπεδα ανάλυσης: φωνητική-φωνολογία, σύνταξη, σημασιολογία, πραγματολογία. Αρθρωτική φωνητική: φωνητήρια όργανα, άρθρωση συμφώνων και φωνηέντων, αλλόφωνα. Φωνολογία: φώνημα, φωνολογικά φαινόμενα, φωνολογικοί κανόνες. Μορφολογία: κλιτική και παραγωγική μορφολογία. Μόρφημα, αλλόμορφο, και τύποι μορφημάτων. Μορφολογία ονόματος και ρήματος. Τυπολογία γλωσσών. Σύνταξη: προτάσεις και συντακτική (αντι)γραμματικότητα. Καθολικές αρχές και παραμετρική διαφοροποίηση. Ανάλυση σε συστατικά, δομική αμφισημία, δένδρικά διαγράμματα, κανόνες φραστικής δομής. Σημασιολογία: λογικές προτάσεις και σημασιολογική (αντι)γραμματικότητα. Λεξική σημασία και σχέσεις μεταξύ λεξημάτων. Φραστική και προτασιακή σημασία και η Αρχή της Συνθετικότητας. Πρακτολογία: εκφωνήματα και πρακτολογική αποδεκτότητα. Ο ρόλος του περικειμένου, φαινόμενα δείξης. Θεωρία λεκτικών πράξεων και θεωρία υπονοημάτων.

Θεματολογία ανά εβδομάδα

Εβδ.1-2: Εισαγωγικά: τι είναι γλώσσα, τι είναι γλωσσολογία

- Μονάδες και επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης.
- Θεωρητικές προσεγγίσεις: συγχρονική και διαχρονική, θεωρητική και εφαρμοσμένη γλωσσολογία.
- Σύντομη ιστορία της γλωσσικής επιστήμης
- Η φύση του γλωσσικού σημείου: μορφή και σημασία.
- Προφορικός και γραπτός λόγος.

Εβδ.3: Φωνητική

- Αρθρωτική, ακουστική και αντιληπτική φωνητική. Ο μηχανισμός και η φυσιολογία της παραγωγής της ανθρώπινης φωνής.
- Αρθρωτικοί μηχανισμοί, τόπος και τρόπος άρθρωσης. Διακριτικά χαρακτηριστικά. Εξάσκηση.

Εβδ.4-5: Φωνολογία

- Φώνημα και αλλόφωνα. Σχέσεις αντίθεσης, ελεύθερης εναλλαγής και συμπληρωματικής κατανομής.
- Πάθη φωνημάτων. Η θεωρία των διακριτικών χαρακτηριστικών.

Εβδ.6-7: Μορφολογία

- Η δομή και ο σχηματισμός των λέξεων. Κλιτική και παραγωγική μορφολογία. Μορφήματα, αλλόμορφα. Τύποι μορφημάτων.
- Τα μέρη του λόγου και η μορφολογία τους: η μορφολογία του ρήματος, του ουσιαστικού, του επιθέτου.
- Μορφολογικές διαδικασίες, μορφολογικά πρότυπα περιγραφής. Το πρότυπο λέξη και

παράδειγμα: μορφολογικά χαρακτηριστικά.

Εβδ.8-9: Σύνταξη

- Πρόταση, λογική πρόταση και εκφώνημα. Γραμματικότητα και αποδεκτότητα.
- Φραστική δομή. Δομική αμφισημία και ιεραρχική οργάνωση.
- Κριτήρια για τη διάκριση σε συντακτικές κατηγορίες. Κανόνες φραστικής δομής.
- Καθολικές αρχές και παραμετρική ποικιλότητα.

Εβδ.10-11: Σημασιολογία

- Γραμματική πρόταση και λογική πρόταση. Λεξική και Φραστική σημασία. Η Αρχή της Συνθετικότητας.
- Λεξική σημασία: σχέσεις μεταξύ λεξημάτων (ομωνυμία, συνωνυμία, αντωνυμία, πολυσημία).
- Φραστική σημασία: σημασία ονοματικών φράσεων (σημασία/έννοια και αναφορά· ανεξάρτητη και μη-ανεξάρτητη αναφορά).
- Προτασική σημασία: σημασιολογία των συνθηκών αληθείας. Αναλυτικές και συνθετικές προτάσεις.

Εβδ. 12-13: Πραγματολογία

- Εκφωνήματα. Γλωσσικό και εξωγλωσσικό περιεχόμενο· το φαινόμενο της δείξης.
- Η θεωρία των λεκτικών πράξεων.
- Η θεωρία των υπονοημάτων.

Προτεινόμενα συγγράμματα:

Χατζησαββίδης, Χ. (2012). *Νεοελληνική γραμματική: θεωρητικές βάσεις και περιγραφή*. Αθήνα: Βάνιας.

Fromkin, V., Rodman, R. & Hyams, N. (2008). *Εισαγωγή στη Μελέτη της Γλώσσας*. Μετάφραση Βάζου, Ε., Ξυδόπουλος, Γ.Ι., Παπαδοπούλου, Φ. & Τσαγγαλίδης, Α. Αθήνα: Πατάκης.

<p style="text-align: center;">ΦΥ3720 – ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ Ι – Υ(III) (Π.Α. 407/80)</p>
--

Περίληψη – στόχοι:

Το μάθημα ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ περιλαμβάνει τη διαχρονική εξέταση της ελληνικής γλώσσας από την προϊστορική περίοδο ως σήμερα. Η προϊστορική περίοδος αρχίζει από την εποχή που οι Έλληνες διασπώνται από τον ινδοευρωπαϊκό κορμό και τελειώνει τον 15ο αι. π.Χ. , οπότε εμφανίζονται τα πρώτα γραπτά μνημεία της Ελληνικής, που είναι οι πήλινες πινακίδες της μυκηναϊκής περιόδου σε Γραμμική Γραφή Β'. Από τον 15ο αι. π.Χ. αρχίζει η ιστορική περίοδος, η οποία περιλαμβάνει τέσσερις φάσεις: 1. Αρχαία Ελληνική, 2. Κοινή (η Αλεξανδρινή Κοινή η Ελληνιστική Κοινή), 3. Μεσαιωνική Ελληνική, 4. Νέα Ελληνική. Οι φάσεις αυτές αποτελούν και τις τέσσερις υποπεριόδους της ιστορίας της Ελληνικής. Στο μάθημα εξετάζονται με συντομία οι κυριότερες φωνητικές, μορφολογικές, συντακτικές και άλλες μεταβολές της προϊστορικής και της ιστορικής περιόδου. Οι μεταβολές της ιστορικής περιόδου αποτελούν το σημαντικότερο τμήμα του μαθήματος και εξετάζονται χωριστά κατά υποπερίοδο.

Το μάθημα διδάσκεται σε δύο εξάμηνα : 3^ο και 4^ο. Στο 3^ο εξάμηνο: ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ Ι, εξετάζεται η προϊστορική περίοδος της Ελληνικής και οι δύο πρώτες φάσεις της ιστορικής περιόδου (Αρχαία Ελληνική και Κοινή).

Υψη – Θεματολογία:

Εισαγωγή

Το φαινόμενο της γλώσσας, καταγωγή της Ελληνικής, διαίρεση της ιστορίας της ελληνικής γλώσσας (1^η εβδομάδα).

Προϊστορική περίοδος

Εξάπλωση των Ελλήνων, Πρωτοελληνική, Προελληνική, είδη γραφής του ελληνικού χώρου (2^η-3^η εβδομάδα).

Αρχαία περίοδος

1. Πρώιμη διαλεκτική περίοδος (Μυκηναϊκή) (4^η εβδομάδα).
2. Κυρίως διαλεκτική περίοδος (ελληνικό αλφάβητο, αρχαίες ελληνικές διάλεκτοι, πηγές, ταξινόμηση των αρχαίων ελληνικών διαλέκτων, Μακεδονική, λογοτεχνικές διάλεκτοι, φωνητικά φαινόμενα της Αρχαίας Ελληνικής) (5^η-8^η εβδομάδα).

Κοινή ή Ελληνιστική Κοινή

Εισαγωγή, έννοια της Κοινής, πηγές, γένεση και διάδοσή της στον ελληνικό χώρο, χαρακτηριστικά (9^η-13^η εβδομάδα).

Προτεινόμενα συγγράμματα:

Χόρροκς, Τζ. (2006). *Ελληνικά: ιστορία της γλώσσας και των ομιλητών της*. Μτφρ. Μ.Σταύρου-Μ.Τζεβελέκου. Αθήνα: Εστία.

Πάλμερ, Λ. (2015). *Η αρχαία ελληνική γλώσσα*. Μτφρ. Γ. Γιαννάκης. Αθήνα: Παπαδήμας.

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

ΦΥ2713 – ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ ΙΙ – Υ(ΙΙ) (Μ. Μαστροπαύλου)

Περιεχόμενο μαθήματος

Το μάθημα αποτελεί επέκταση της συζήτησης για τα επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης, σε συνέχεια του μαθήματος Εισαγωγή στη Γλωσσολογία, με σκοπό την ευρύτερη θεώρηση της επιστήμης της Γλωσσολογίας και των επιμέρους κλάδων της. Έμφαση δίνεται στις διεπιστημονικές προσεγγίσεις του γλωσσικού φαινομένου. Κοινωνιογλωσσολογία και Διαλεκτολογία: μελέτη των σχέσεων γλώσσας και κοινωνίας. Ιστορική Γλωσσολογία: μελέτη της γλωσσικής αλλαγής. Ψυχολογολογία, Νευρολογολογία: σχέσεις γλώσσας και ανθρώπινου νου/εγκεφάλου. Κατάκτηση γλώσσας. Διαταραχές λόγου. Γλώσσα και γραφή, ιστορία των συστημάτων γραφής, θεωρίες εκμάθησης της ανάγνωσης.

Θεματολογία ανά εβδομάδα:

Εβδ. 1-2: Κοινωνιογλωσσολογία

- Η γλωσσική ποικιλότητα: ζητήματα θεωρητικά και μεθοδολογικά
- Πρότυπη ή κοινή γλώσσα
- Διάλεκτοι της ελληνικής
- Γλώσσες διαμεσολάβησης (lingua franca), γλώσσες pidgin και κρεολές
- Ιδιόλεκτος, αργκό και ύφος
- Γλώσσα, φύλο και γένος

Εβδ. 3-4: Γλωσσική αλλαγή

- Οι έννοιες της συγχρονίας και της διαχρονίας.

- Μηχανισμοί γλωσσικής αλλαγής σε γραμματικά επίπεδα (φωνολογία, μορφολογία, σύνταξη, λεξική σημασιολογία).
- Η συστηματικότητα της γλωσσικής αλλαγής: κανονική φθογγική αντιστοιχία.
- Ιστορικο-συγκριτική ανασύνθεση και αρχέγονες πρωτογλώσσες: η ινδοευρωπαϊκή πρωτογλώσσα.

Εβδ. 5: Τυπολογία γλωσσών

- Οι γλώσσες του κόσμου: ινδοευρωπαϊκή και άλλες οικογένειες γλωσσών.
- Μορφολογική και συντακτική τυπολογική ταξινόμηση των γλωσσών.
- Νοηματικές γλώσσες.

Εβδ. 6-7: Γλώσσα και Γραφή

- Γραπτός και προφορικός λόγος
- Ιστορία γραφής
- Συστήματα γραφής
- Ανάγνωση, γραφή και λόγος

Εβδ. 8-9: Νευρογλωσσολογία

- Στοιχεία ανατομίας του ανθρώπινου εγκεφάλου: γλωσσικές περιοχές και ημισφαιρική εξειδίκευση για τη γλώσσα
- Υποσυστημικότητα (τομεακότητα) του εγκεφάλου
- Ασυμμετρία ικανοτήτων
- Νευρογλωσσολογικά πειράματα

Εβδ. 9-10: Ψυχολinguιστική

- Επεξεργασία της γλώσσας από τον ανθρώπινο νου
- Γλωσσική παραγωγή
- Αντίληψη ομιλίας
- Συντακτική επεξεργασία
- Μορφολογική επεξεργασία και νοητικό λεξικό

Εβδ. 11-12: Κατάκτηση της γλώσσας

- Μηχανισμοί κατάκτησης της γλώσσας
- Θεωρητικά μοντέλα γλωσσικής κατάκτησης
- Η ανεπάρκεια του ερεθίσματος και η υπόθεση της εμφυτότητας
- Καθολική γραμματική
- Στάδια γλωσσικής ανάπτυξης
- Κρίσιμη περίοδος για τη γλωσσική κατάκτηση
  - Δίγλωσση ανάπτυξη και κατάκτηση δευτέρας γλώσσας

Εβδ. 13: Κλινική γλωσσολογία

- Διαταραχές λόγου και ομιλίας
- Γλωσσικές διαταραχές σε ενήλικες
- Γλωσσικές διαταραχές σε παιδιά

Προτεινόμενα συγγράμματα:

Φιλιππάκη-Warburton, Ειρήνη (2010). *Εισαγωγή στη Θεωρητική Γλωσσολογία*. Αθήνα: Νεφέλη.

Fromkin, V., Rodman, R. & Hyams, N. (2008). *Εισαγωγή στη Μελέτη της Γλώσσας*.

Μτφρ. Βάζου, Ε., Ξυδόπουλος, Γ.Ι., Παπαδοπούλου, Φ. & Τσαγγαλίδης, Α. Αθήνα: Πατάκης.

ΦΥ4937 – ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΙΙ – Υ(ΙV)
(Π.Δ. 407/80)

Περίληψη – στόχοι:

Το μάθημα ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΙΙ αποτελεί συνέχεια του μαθήματος ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ Ι του 3^{ου} εξαμήνου. Εξετάζει τις δύο τελευταίες φάσεις της ιστορικής περιόδου της Ιστορίας της ελληνικής γλώσσας, δηλαδή τη Μεσαιωνική Ελληνική και τη Νέα Ελληνική.

Ύλη – Θεματολογία:

Μεσαιωνική Ελληνική

Όρια, πηγές, σύντομο ιστορικό περίγραμμα της βυζαντινής αυτοκρατορίας, θέση της Ελληνικής στα πλαίσια της αυτοκρατορίας (1^η-2^η εβδομάδα), χαρακτήρας της μεσαιωνικής ελληνικής: γραπτή (ποικιλίες της), προφορική (δημώδης), (3^η εβδομάδα), αλληλοεπίδραση της ελληνικής γλώσσας με γλώσσες της Βαλκανικής, διαλεκτικές διαφοροποιήσεις της Ελληνικής στη βυζαντινή περίοδο (4^η εβδομάδα), χαρακτηριστικά, λεξιλόγιο (5^η -7^η εβδομάδα).

Νέα Ελληνική

Γενικά, χαρακτήρας, πηγές, προέλευση της Νεοελληνικής (8^η εβδομάδα), μορφές: προφορική (διάλεκτοι, ιδιώματα) (9^η-11^η εβδομάδα), γραπτή (γλωσσικό ζήτημα) (12^η-13^η εβδομάδα).

Προτεινόμενα συγγράμματα:

Χόρροκς, Τζ. (2006). *Ελληνικά: ιστορία της γλώσσας και των ομιλητών της*. Μτφρ. Μ. Σταύρου-Μ.Τζεβελέκου. Αθήνα: Εστία.

Brownwing, R. (1991). *Η μεσαιωνική και νέα ελληνική γλώσσα*. Μτφρμ. Μ. Κονομή. Αθήνα: Παπαδήμας.

ΦΥ6755 –ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ – Υ(VI)
(Μ. Μαστροπαύλου)

Περιγραφή και στόχοι μαθήματος:

Στόχος του μαθήματος είναι η περιγραφή της γραμματικής της Νέας Ελληνικής από το πρίσμα της σύγχρονης γλωσσολογικής επιστήμης. Καλύπτονται τα βασικά επίπεδα γραμματικής – φωνολογία, μορφολογία και σύνταξη – καθώς και τα διεπίπεδα, όπως η μορφοφωνολογία και οι σχέσεις σύνταξης, σημασιολογίας και πραγματολογίας.

Ύλη – Θεματολογία:

A. Φωνολογία της Νέας Ελληνικής.

B. Μορφο(φωνο)λογία της Νέας Ελληνικής.

Γ. (Μορφο)σύνταξη της Νέας Ελληνικής.

Δ. Σύνταξη-Σημασιολογία-Πραγματολογία.

Διδακτικές ενότητες:

1. Εισαγωγικά.

- Η Νέα Ελληνική γλώσσα. Ιστορικά και κοινωνιογλωσσικά στοιχεία. Δημοτική και

- καθαρεύουσα.
- Το σύστημα γραφής της Νέας Ελληνικής.
- 2. Φωνολογία I & II
  - Επανάληψη βασικών εννοιών: φώνημα, αλλόφωνο, ελάχιστο ζεύγη
  - Κατηγοριοποίηση φωνηέντων / συμφώνων
  - Τα φωνήματα της Νέας Ελληνικής.
- 3. Μορφοφωνολογία
  - Φωνολογικά καθορισμένη αλλομορφία
  - Φωνολογικές διαδικασίες κατά τον σχηματισμό λέξεων (αφομοίωση, ανομοίωση, επένθεση, συναίρεση κλπ).
  - Υπερτεμαχιακά χαρακτηριστικά: ο τόνος.
    - ο Τονικά σχήματα (stress patterns) στο κλιτικό παράδειγμα
    - ο Τονικά σχήματα (stress patterns) στον σχηματισμό σύνθετων λέξεων
- 4. Μορφολογία I
  - Επανάληψη βασικών εννοιών:
  - Μόρφημα – αναγνώριση μορφημάτων
  - Κατηγορίες μορφημάτων: προθήματα, επιθήματα, δεσμευμένα και ελεύθερα μορφήματα
  - Ειδικές κατηγορίες μορφημάτων: ενθήματα, διενθήματα, ασυνεχή μορφήματα
- 5. Μορφολογία II
  - Κλίση:
  - Μορφολογικά χαρακτηριστικά
  - Ρηματικό πεδίο: ο χρόνος, το ποιόν ενέργειας, φωνή/διάθεση, εγκλίσεις και τροπικότητα
  - Ονοματικό πεδίο: το γένος (σε ουσιαστικά, σε επίθετα και άλλα κλιτά ονοματικά στοιχεία), το γένος στους νεολογισμούς και τα δάνεια.
- 6. Μορφολογία III
  - Παραγωγή
  - Σύνθεση
- 7. Σύνταξη I: Το ρήμα και η ρηματική φράση.
  - Μεταβατικά/αμετάβητα ρήματα
  - Φωνή/Διάθεση
  - Έγκλιση και τροπικότητα
  - Ποιόν ενεργείας
  - Χρόνος
  - Μετοχές και γερούνδια
  - Ρηματική συμφωνία: προσωπικά και απρόσωπα (τροπικά) ρήματα.
- 8. Σύνταξη II: Το ουσιαστικό και η ονοματική φράση
  - Τα συστατικά της ονοματικής φράσης.
  - Γένος, αριθμός, πτώση.
  - Τα άρθρα.
  - Το επίθετο. Συμφωνία μέσα στην ονοματική φράση.
  - Αντωνυμίες και προσδιοριστές.
- 9. Σύνταξη III: Η πρόταση.
  1. Είδη κύριων προτάσεων (ανά έγκλιση).
  2. Δευτερεύουσες (εξαρτημένες) προτάσεις.
- 10. Σύνταξη – Σημασιολογία – Πραγματολογία.
  - Η σειρά των όρων στην πρόταση. Θεματοποίηση, εστίαση. Απαλοιφή υποκειμένου. Σχηματισμός ερωτήσεων. Ο ρόλος του επιτονισμού.

Προτεινόμενα συγγράμματα:

Holton, D., Mackridge, P. & Philippaki-Warbuton, I. (1999). *Γραμματική της ελληνικής γλώσσας*. Μτφρ. Β. Σπυρόπουλος. Αθήνα: Πατάκης.

Mackridge, P. (1990). *Η νεοελληνική γλώσσα*. Μτφρ. Κ. Πετρόπουλος. Αθήνα: Πατάκης.

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας (ΕΚΛ) του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Φιλολογίας

ΑΡΘΡΟ 1 ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ

Στο Τμήμα Φιλολογίας λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2001-2002 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ), σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2083/92, άρθρ. 10-14, και της υπ' αριθ. Β7/246, 268, 463 ιδρυτικής απόφασης (ΦΕΚ 1640/10-12-2001, τ. Β').

ΑΡΘΡΟ 2 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΣ

Αντικείμενο του ΠΜΣ του Τμήματος Φιλολογίας είναι η προώθηση της γνώσης και της έρευνας στην Κλασική Φιλολογία, τη Μεσαιωνική και Νέα Ελληνική Φιλολογία και τη Γλωσσολογία. Σκοπός του ΠΜΣ είναι η προαγωγή και εξειδίκευση της επιστημονικής γνώσης στις ανωτέρω γνωστικές περιοχές, η διεύρυνση των ικανοτήτων των νέων επιστημόνων για γνώση και συνθετική έρευνα και η ανάπτυξη επιστημονικού και ερευνητικού δυναμικού στον υψηλότερο δυνατό βαθμό. Γενικότερα, το Πρόγραμμα αποσκοπεί στην ενίσχυση και διάδοση των ελληνικών σπουδών στην Ελλάδα και το εξωτερικό, καθώς επίσης και στην εν γένει κάλυψη των αναγκών σε ειδικευμένους επιστήμονες στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα εντός και εκτός της Ελλάδας.

ΑΡΘΡΟ 3 ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το Πρόγραμμα απονέμει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ) με τρεις κατευθύνσεις:

- α) στην Κλασική Φιλολογία
- β) στη Μεσαιωνική και Νέα Ελληνική Φιλολογία (ειδίκευση στη Μεσαιωνική Ελληνική Φιλολογία και στη Νέα Ελληνική Φιλολογία)
- γ) στη Γλωσσολογία.

ΑΡΘΡΟ 4 ΑΡΜΟΔΙΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΠΜΣ

- α. Όργανα του ΠΜΣ είναι η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης (ΓΣΕΣ) του Τμήματος Φιλολογίας, η Συντονιστική Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΣΕΜΣ) και ο Διευθυντής του Προγράμματος.
- β. Το ΠΜΣ λειτουργεί υπό την εποπτεία της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύθεσης (ΓΣΕΣ) του Τμήματος Φιλολογίας, η οποία συντάσσει ολοκληρωμένη πρόταση λειτουργίας του ΠΜΣ, ορίζει τα μέλη των Συμβουλευτικών και των Εξεταστικών Επιτροπών, την απονομή Μεταπτυχιακών Διπλωμάτων, και γενικά ρυθμίζει θέματα που δεν περιλαμβάνονται στην Υπουργική Απόφαση μέσα στο πλαίσιο του ισχύοντος νόμου, και επιλύει οποιοδήποτε ζήτημα προκύπτει κατά τη λειτουργία του ΠΜΣ και δεν προβλέπεται από τον ΕΚΛ. Είναι επίσης το αρμόδιο όργανο να προτείνει οποιαδήποτε αλλαγή ή τροποποίηση του παρόντος ΕΚΛ.

- γ. Η Συντονιστική Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΣΕΜΣ) αποτελείται από πέντε μέλη ΔΕΠ με διετή θητεία, (ένα από κάθε επιστημονική κατεύθυνση/ειδίκευση του Τμήματος καθώς και τον Διευθυντή του ΠΜΣ), τα οποία ορίζει η ΓΣΕΣ του Τμήματος. Η ΣΕΜΣ συντονίζει τις εισηγήσεις των εξεταστικών επιτροπών για την ένταξη των υποψηφίων στο ΠΜΣ, προτείνει στη ΓΣΕΣ το πρόγραμμα μαθημάτων του ΠΜΣ, σύμφωνα με τις προτάσεις των μελών της, και είναι γενικά αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό λειτουργίας του Προγράμματος.
- δ. Ο Διευθυντής του ΠΜΣ εκλέγεται από τη ΓΣΕΣ (με απλή πλειοψηφία) για διετή θητεία με δυνατότητα ανανέωσης και μπορεί να ασκεί τα καθήκοντά του με μερική απαλλαγή από τις διδακτικές του υποχρεώσεις. Στη θέση του Διευθυντή έχουν δικαίωμα εκλογής μέλη ΔΕΠ από τις βαθμίδες του Καθηγητή και του Αναπληρωτή Καθηγητή.
- ε. Σε περίπτωση αδυναμίας εκτέλεσης των καθηκόντων του ως μέλους της ΣΕΜΣ ή ως Διευθυντή του ΠΜΣ για οποιονδήποτε λόγο (αφυπηρέτηση, ασθένεια, εγκυμοσύνη κλπ.), το μέλος ΔΕΠ αντικαθίσταται με απόφαση της ΓΣΕΣ ύστερα από σχετική εισήγηση της ΣΕΜΣ.
- στ. Όλα τα όργανα του ΠΜΣ και οι επιτροπές έχουν διετή θητεία.

ΑΡΘΡΟ 5

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

1. Προκήρυξη κενών θέσεων

Η προκήρυξη των κενών θέσεων για κάθε κατεύθυνση του ΠΜΣ γίνεται κατά το πρώτο δεκαήμερο του Ιουνίου. Η σχετική προκήρυξη δημοσιεύεται στον αθηναϊκό και τον τοπικό τύπο και στο διαδίκτυο και περιλαμβάνει τους όρους και τις προϋποθέσεις υποψηφιότητας, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά καθώς και τις ημερομηνίες και τον χώρο διεξαγωγής των γραπτών εξετάσεων και συνεντεύξεων. Οι υποψήφιοι υποβάλλουν αίτηση προς τη Γραμματεία του Τμήματος Φιλολογίας στο διάστημα 5-15 Σεπτεμβρίου, η οποία συνοδεύεται από: α) Σύντομο Βιογραφικό Υπόμνημα β) Αντίγραφο Πτυχίου με αναλυτική βαθμολογία γ) Τίτλους ξένων γλωσσών. Τίτλο σπουδών από ξένα ΑΕΙ πρέπει να έχουν την αναγνώριση ισοτιμίας, όπως ορίζει η νομοθεσία. Η Γραμματεία του Τμήματος παρέχει πληροφορίες σχετικά με την ύλη των εξετάσεων και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

2. Γλωσσομάθεια

Οι πτυχιούχοι ελληνικών Πανεπιστημίων πρέπει να γνωρίζουν αποδεδειγμένα πολύ καλά μία τουλάχιστον διεθνή ξένη γλώσσα (αγγλική, γαλλική, γερμανική, ιταλική, ισπανική, ρωσική). Η γνώση της ξένης γλώσσας πιστοποιείται με κατάθεση σχετικού τίτλου επιπέδου B2 που χορηγείται από αρμόδιους φορείς (Αγγλικά: επίπεδο Lower ή TOEFL [500+]- Γαλλικά: Delf 2- Γερμανικά: Mittelstufe κλπ.) ή, αν δεν υπάρχει, με γραπτή εξέταση (μετάφραση ξενόγλωσσου επιστημονικού κειμένου, για να διαπιστωθεί ο ευχερής χειρισμός της διεθνούς βιβλιογραφίας), την οποία διενεργεί Επιτροπή οριζόμενη κατά γλώσσα από τη ΓΣΕΣ του Τμήματος. Οι αλλοδαποί υποψήφιοι οφείλουν να γνωρίζουν επαρκώς την ελληνική γλώσσα. Η επάρκεια της ελληνομάθειας πιστοποιείται όπως ορίζουν οι σχετικές διατάξεις (π.χ. με κατάθεση Απολυτηρίου Ελληνικού Λυκείου, Πτυχίου Ελληνικής Φιλολογίας ή Πιστοποιητικού ελληνομάθειας Γ' επιπέδου του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας του ΥΠΕΠΘ).

3. Όροι/προϋποθέσεις υποψηφιότητας

Στο Πρόγραμμα γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι των Τμημάτων Φιλολογίας (ή του ενιαίου Φιλοσοφικού Τμήματος) των Φιλοσοφικών Σχολών και άλλων Τμημάτων Πανεπιστημίων της ημεδαπής συναφούς γνωστικού αντικείμενου ή ομοταγών αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων

της αλλοδαπής. Σε ειδικές περιπτώσεις και ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση του αρμόδιου Τομέα και της ΣΕΜΣ γίνονται δεκτές και υποψηφιότητες πτυχιούχων άλλων Τμημάτων, καθώς και πτυχιούχοι ΤΕΙ συναφούς γνωστικού αντικειμένου. Το είδος και τον αριθμό των πιθανών συμπληρωματικών εξετάσεων γι' αυτές τις ειδικές περιπτώσεις καθορίζει η ΓΣΕΣ και τις διενεργεί ειδική Εξεταστική Επιτροπή, όπως προβλέπεται στα σημεία 5.5 και 5.6 του παρόντος ΕΚΛ. Άνευ εξετάσεων γίνονται δεκτοί: α) Μεταπτυχιακοί υπότροφοι του ΙΚΥ και β) Πτυχιούχοι Τμημάτων Φιλολογίας Ελληνικών Πανεπιστημίων με γενικό μέσο όρο (ΜΟ) βαθμολογίας 8 και άνω και ΜΟ βαθμολογίας στα μαθήματα ειδίκευσης 7,5 και άνω.

4. Αριθμός εισακτέων

Ο αριθμός των Μεταπτυχιακών Φοιτητών (ΜΦ) που εγγράφονται στον πρώτο κύκλο Μεταπτυχιακών Σπουδών, είναι ανάλογος προς τον αριθμό των διαθέσιμων διδασκόντων και δεν υπερβαίνει τους τριάντα (30): Αρχαία Ελληνική και Λατινική Φιλολογία 10, Νέα Ελληνική Φιλολογία 10, Βυζαντινή Φιλολογία 5 και Γλωσσολογία 5. Μεταπτυχιακοί Φοιτητές άλλων Ιδρυμάτων μπορούν να ενταχθούν στο ΠΜΣ του Τμήματος ως υπεράριθμοι για ένα χρονικό διάστημα. Ο αριθμός αυτών των φοιτητών δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 1/5 των τακτικών ΜΦ. Ομοίως, με ίδιο ποσοστό μπορεί να μετέχουν στο ΠΜΣ φοιτητές (χωρίς την έκδοση τίτλου) των Προγραμμάτων Erasmus-Socrates από Πανεπιστήμια του εξωτερικού, στα οποία μετέχει οργανικά το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και το Τμήμα Φιλολογίας, ή ομογενείς.

5. Γραπτές εξετάσεις

Η εισαγωγή των φοιτητών στο ΠΜΣ γίνεται ύστερα από εξετάσεις, πλην των περιπτώσεων που ορίζονται στο άρθρο 5 § 3. Οι γραπτές εξετάσεις ανά ειδίκευση και στην ξένη γλώσσα διενεργούνται κατά το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου από τριμελείς Επιτροπές των οικείων Τομέων, υπό την εποπτεία της Συντονιστικής Επιτροπής (ΣΕΜΣ) του ΠΜΣ. Προηγείται η εξέταση στην ξένη γλώσσα, η επιτυχία στην οποία αποτελεί προϋπόθεση για την περαιτέρω διαδικασία. Είναι δυνατή η εκ των προτέρων εξέταση στην ξένη γλώσσα κατά τον Ιούνιο, ύστερα από αίτηση των ενδιαφερομένων στη Γραμματεία του Τμήματος. Η ύλη των εξετάσεων καθορίζεται ανά διετία από τη ΓΣΕΣ ύστερα από πρόταση της ΣΕΜΣ, περιλαμβάνεται στον Οδηγό Σπουδών και αναρτάται στο διαδίκτυο.

6. Προφορική συνέντευξη

Ειδικές Επιτροπές επιλογής κατά κατεύθυνση/ειδίκευση, που ορίζονται από τη ΓΣΕΣ με πρόταση της ΣΕΜΣ, καλούν τον υποψήφιο σε συνέντευξη, αξιολογούν τα προσόντα του και εισηγούνται για την ένταξή του στο ΠΜΣ στη ΓΣΕΣ του Τμήματος, η οποία αποφασίζει. Κατά την προφορική συνέντευξη κρίνεται η προσωπικότητα του υποψηφίου και ελέγχεται η φιλολογική υποδομή και η κριτική ικανότητά του στην κατεύθυνση/ειδίκευση.

7. Πίνακας επιτυχόντων

Οι γραπτές εξετάσεις στα μαθήματα κατεύθυνσης/ειδίκευσης και την ξένη γλώσσα και η επιλογή των υποψηφίων ολοκληρώνεται ως το τέλος Σεπτεμβρίου, οπότε με ευθύνη της ΣΕΜΣ καταρτίζεται ο πίνακας των επιτυχόντων, η τελική έγκριση του οποίου γίνεται από τη ΓΣΕΣ στην πρώτη τακτική συνεδρίασή της. Αμέσως μετά οι μεταπτυχιακοί φοιτητές εγγράφονται στο ΠΜΣ. Αναστολή εγγραφής είναι δυνατή, όμως δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο έτη.

8. Κριτήρια επιλογής

Για την επιλογή των φοιτητών συνεκτιμώνται τα εξής στοιχεία: α) η γραπτή εξέταση των μαθημάτων κατεύθυνσης/ειδίκευσης (40%)· β) ο γενικός βαθμός πτυχίου (20%)· γ) ο ΜΟ των προπτυχιακών βαθμών κατεύθυνσης /ειδίκευσης (20%)· δ) η προφορική συνέντευξη και τυχόν ερευνητική και/ή συγγραφική δραστηριότητα (20%).

Σε περίπτωση ισοβαθμίας υπερέχει ο υποψήφιος που έχει μεγαλύτερο μέσο όρο βαθμολογίας στα μαθήματα κατεύθυνσης/ειδίκευσης. Η επιτυχής γραπτή εξέταση στα μαθήματα κατεύθυνσης/ειδίκευσης αποτελεί προϋπόθεση για την περαιτέρω διαδικασία· προβιβάσιμος βαθμός ορίζεται το έξι (6) της δεκαδικής κλίμακας και οι μεγαλύτεροί του.

ΑΡΘΡΟ 6

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Το διδακτικό έργο επιτελείται όπως προβλέπεται από τη σχετική Υπουργική Απόφαση και την κείμενη νομοθεσία.

ΑΡΘΡΟ 7

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΠΜΣ

1. Ακαδημαϊκός σύμβουλος

Ο εκπρόσωπος στη ΣΕΜΣ κάθε κατεύθυνσης/ειδίκευσης είναι ακαδημαϊκός σύμβουλος για τους ΜΦ της κατεύθυνσης/ειδίκευσής του. Οι ακαδημαϊκοί σύμβουλοι παρακολουθούν την εξέλιξη των σπουδών των φοιτητών που είναι στην ευθύνη τους και ενημερώνονται από τους διδάσκοντες για τυχόν συνεχείς απουσίες φοιτητών. Οι φοιτητές οφείλουν να έρχονται σε επαφή με τον ακαδημαϊκό σύμβουλό τους για κάθε πρόβλημα που μπορεί να επηρεάσει την ομαλή πορεία των σπουδών τους. Ο σύμβουλος αντικαθίσταται από τον επιβλέποντα της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας.

2. Πρόγραμμα σπουδών

Ο φοιτητής υποχρεούται να εγγραφεί σε δύο (2) τουλάχιστον μαθήματα/σεμινάρια σε κάθε ένα από τα πρώτα τρία εξάμηνα. Τα προσφερόμενα μαθήματα/σεμινάρια καθώς και η συνολική αντιστοιχισή των πιστωτικών μονάδων (ECTS) των μεταπτυχιακών μαθημάτων/σεμιναρίων και λοιπών υποχρεώσεων των μεταπτυχιακών φοιτητών για το διετές ΠΜΣ περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα μεταπτυχιακών μαθημάτων, όπως αυτό εμφανίζεται στο σχετικό Φ.Ε.Κ.

Το πρόγραμμα μαθημάτων καταρτίζεται πριν από τη λήξη του προηγούμενου ακαδημαϊκού έτους, εγκρίνεται από τη ΓΣΕΣ στην τακτική συνεδρία του Μαΐου και δημοσιεύεται στον ενιαίο Οδηγό Σπουδών του Τμήματος Φιλολογίας.

3. Έναρξη μαθημάτων - Φοίτηση

Τα μαθήματα του ΠΜΣ αρχίζουν την πρώτη εβδομάδα του Οκτωβρίου. Με απόφαση της ΓΣΕΣ είναι δυνατή η διακοπή φοίτησης του ΜΦ, ύστερα από αιτιολογημένη αίτησή του, για εύλογο χρονικό διάστημα. Σύμφωνα με το νόμο η παρακολούθηση των μαθημάτων είναι υποχρεωτική. Για να έχει ο ΜΦ δικαίωμα να κατοχυρώσει βαθμό στο μάθημα, πρέπει να έχει παρακολουθήσει τουλάχιστον τα 3/4 των σεμιναρίων και προφανώς να έχει εκπληρώσει στο ακέραιο και μέσα στα προβλεπόμενα χρονικά πλαίσια που ορίζει ο ΕΚΛ τις σχετικές υποχρεώσεις του. Οι ΜΦ έχουν δικαίωμα πρόσβασης στα βιβλία, τα περιοδικά και τα φωτοτυπικά μηχανήματα του Ιδρύματος. Με τη συναίνεση του διδάσκοντος και τη σύμφωνη γνώμη της ΣΕΜΣ και απόφαση της ΓΣΕΣ, είναι δυνατό να παρακολουθούν ως ακροατές υποψήφιοι διδάκτορες του παλαιού συστήματος Μεταπτυχιακών Σπουδών καθώς και ΜΦ άλλων συνεργαζόμενων Ιδρυμάτων. Με τη σύμφωνη γνώμη του διδάσκοντος είναι δυνατό να παρακολουθούν ως ακροατές και ΜΦ του ΠΜΣ, που δεν είναι εγγεγραμμένοι στο μάθημα.

4. Αξιολόγηση

α. Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται με εξετάσεις ή με εργασία(-ες), γραπτές ή/και προφορικές, ή με συνδυασμό των παραπάνω, με απόφαση του διδάσκοντος. Είναι

δυνατό να προσφέρονται εναλλακτικοί τρόποι εξέτασης, που επιλέγονται από τους φοιτητές σε συνεννόηση με τον διδάσκοντα. Ο τρόπος αξιολόγησης ανακοινώνεται στην αρχή κάθε εξαμήνου.

- β. Θέματα για γραπτές και προφορικές εργασίες ανακοινώνονται στην αρχή κάθε εξαμήνου από τον διδάσκοντα. Είναι ευθύνη του διδάσκοντος να εξασφαλίσει, για κάθε ερευνητικό θέμα που ανακοινώνεται, την ύπαρξη επαρκούς βιβλιογραφίας που να είναι προσπελάσιμη στους φοιτητές.
  - γ. Τα θέματα γραπτών εργασιών μπορούν να συμπίπτουν με τα θέματα των προφορικών εργασιών, όμως η γραπτή εργασία θα πρέπει να πραγματεύεται το θέμα πληρέστερα και σε μεγαλύτερο βάθος.
  - δ. Φοιτητές που απουσιάζουν αδικαιολόγητα από την τελική εξέταση ή που δεν παραδίδουν εγκαίρως τις καθορισμένες γραπτές ή/και προφορικές εργασίες βαθμολογούνται με μηδέν (0).
  - ε. Δεν υπάρχει επαναληπτική εξέταση. Σε περίπτωση αποτυχίας ο φοιτητής υποχρεούται να παρακολουθήσει άλλο μάθημα σε επόμενο εξάμηνο. Ο ανώτατος αριθμός μαθημάτων στα οποία ο φοιτητής μπορεί να αποτύχει είναι δύο. Σε περίπτωση αποτυχίας σε περισσότερα των δύο μαθημάτων ο φοιτητής διαγράφεται από το ΠΜΣ με πρόταση της ΣΕΜΣ και απόφαση της ΓΣΕΣ.
  - στ. Οι γραπτές εργασίες που απαιτούνται στο πλαίσιο των μαθημάτων παραδίδονται στον διδάσκοντα πριν από τη λήξη του εξαμήνου (20 Φεβρουαρίου και 30 Ιουνίου αντίστοιχα).
  - ζ. Οι προθεσμίες υποβολής των εργασιών τηρούνται αυστηρά. Για σοβαρούς και τεκμηριωμένους λόγους, και μόνο μετά από ρητή ατομική συνεννόηση με τον διδάσκοντα, επιτρέπεται παράταση της προθεσμίας για διάστημα όχι μεγαλύτερο των δέκα ημερών. Σε περίπτωση μη έγκαιρης κατάθεσης, η εργασία δεν προσμετράται στην τελική αξιολόγηση του φοιτητή.
  - η. Η βαθμολογία των μαθημάτων ανακοινώνεται απαραίτητα ως τις 15 Μαρτίου για το χειμερινό εξάμηνο και ως τις 15 Ιουλίου για το εαρινό εξάμηνο.
  - θ. Προβιβάσιμος βαθμός για κάθε μάθημα αλλά και για το ΜΔΕ είναι οι αριθμοί από το 6 μέχρι το 10. Κάθε μάθημα βαθμολογείται αυτοτελώς σε ακέραιες ή και μισές μονάδες. Η κλίμακα βαθμολογίας είναι: 6 έως 6,49 “καλώς”, 6,5 έως 8,49 “λίαν καλώς” και 8,5 έως 10 “άριστα”.
- 5. Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (ΔΕ)**
- α. Πριν από τη λήξη του τρίτου εξαμήνου σπουδών, ο ΜΦ σε συνεννόηση με το μέλος ΔΕΠ που θα επιβλέψει την εκπόνηση της ΔΕ και το οποίο διδάσκει ή έχει διδάξει στο παρελθόν στο ΠΜΣ, πρέπει να επιλέξει και να δηλώσει θέμα για ΔΕ. Η δήλωση γίνεται γραπτώς προς την ΣΕΜΣ και προσυπογράφεται από τον Επιβλέποντα.
  - β. Η έκταση της ΔΕ δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 60 και μεγαλύτερη των 100 σελίδων Η/Υ, γραμμένη στο διάστημα 1.5, συνυπολογιζομένων των σημειώσεων, όχι όμως της βιβλιογραφίας, των ευρετηρίων, των πινάκων κτλ. Το όριο αυτό μπορεί να διευρυνθεί (μέχρι τις 130 σελίδες) με τη σύμφωνη γνώμη του Επιβλέποντος και την έγκριση της ΣΕΜΣ.
  - γ. Η χρήση των βιβλιογραφικών πηγών πρέπει να είναι σύμφωνη με το ακαδημαϊκό ήθος. Έτσι αν σε εργασία μαθήματος/σεμιναρίου περιλαμβάνεται αποδεδειγμένα τμήμα επιστημονικού έργου άλλου συγγραφέα χωρίς την οφειλόμενη αναφορά, η συγκεκριμένη ενέργεια θεωρείται λογοκλοπή. Στην περίπτωση αυτή είναι δυνατόν με απόφαση της ΣΕΜΣ να επιτραπεί στο φοιτητή να υποβάλει νέα εργασία με άλλο θέμα εντός του επόμενου εξαμήνου. Αν η πράξη της λογοκλοπής διαπιστωθεί σε ΔΕ, η εργασία μηδενίζεται και ο μεταπτυχιακός φοιτητής διαγράφεται.

- δ. Η ΔΕ υποβάλλεται σε πέντε αντίτυπα στη Γραμματεία του Τμήματος: ένα για κάθε μέλος της Εξεταστικής Επιτροπής, ένα για την Κεντρική Βιβλιοθήκη και ένα για το Αρχείο στη Γραμματεία του ΠΜΣ. Η ημερομηνία υποβολής της εργασίας είναι η 30η Σεπτεμβρίου. Παρέχεται θεσμικά σε όλους τους φοιτητές παράταση ενός εξαμήνου για την ολοκλήρωση της διπλωματικής εργασίας (Συν. ΣΕΜΣ 13/7-2-2006).
- ε. Η εργασία αυτή παρουσιάζεται σε έκτακτο ανοικτό σεμινάριο διάρκειας μίας (1) ώρας και βαθμολογείται από τον επιβλέποντα και δύο άλλα μέλη ΔΕΠ του συγγενέστερου γνωστικού αντικείμενου με τη ΔΕ, τα οποία ορίζονται από τη ΓΣΕΣ με εισήγηση της ΣΕΜΣ. Η ΣΕΜΣ στη Συνεδρία 107/8.9.2016 αποφάσισε ομόφωνα να προτείνει στη ΓΣΕΣ στις επιτροπές εξέτασης διπλωματικών εργασιών να μετέχουν ομότιμοι καθηγητές βάσει του Ν. 4386/2016, άρθ. 69. (έγκριση ΓΣΕΣ 664/11-10-2016). Για την έγκριση της ΔΕ απαιτείται θετική ψήφος τουλάχιστον δύο μελών της Εξεταστικής Επιτροπής. Ο βαθμός της εργασίας προκύπτει από τον ΜΟ των προβιβάσιμων βαθμών των εξεταστών. Ο βαθμός του ΜΔΕ συνάγεται από τον ΜΟ του βαθμού της ΔΕ και του ΜΟ του βαθμού των μαθημάτων. Η κλίμακα βαθμολογίας ορίζεται από 0-10· προβιβάσιμος βαθμός ορίζεται το έξι (6) και οι μεγαλύτεροί του.
- στ. Εάν μετά την παράταση η ΔΕ δεν κατατεθεί έγκαιρα ή εάν οι βαθμολογητές ζητούν διορθώσεις που δεν μπορούν να ολοκληρωθούν στο διάστημα που μεσολαβεί έως την ανακοίνωση της τελικής βαθμολογίας, τότε ο ΜΦ υποχρεούται να κάνει εγγραφή για ένα επιπλέον εξάμηνο, για να έχει το δικαίωμα να υποβάλει τη διορθωμένη εργασία έως το τέλος του επόμενου εξαμήνου. Καθυστέρηση υποβολής πέραν των δύο εξαμήνων συνεπάγεται διαγραφή από το πρόγραμμα.
- ζ. Οι τεχνικές λεπτομέρειες σχετικές με τη σύνταξη της ΔΕ προβλέπονται από τον Κανονισμό Εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής του Τμήματος Φιλολογίας.
- η. Φοιτητής ο οποίος δεν έχει αποκτήσει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ), μετά την πάροδο έξι (6) εξαμήνων από την ημερομηνία εγγραφής του, διαγράφεται από το ΠΜΣ. Στο χρόνο των έξι εξαμήνων δεν υπολογίζεται ο χρόνος, κατά τον οποίο ο φοιτητής έχει διακόψει νόμιμα, ύστερα από απόφαση της ΓΣΕΣ, τις σπουδές του (στράτευση, λόγοι υγείας, εγκυμοσύνη κλπ.).

6. Αρχείο Σπουδών

Στη Γραμματεία του Τμήματος τηρείται αρχείο με ατομική μερίδα για κάθε ΜΦ, στην οποία καταγράφονται τα μαθήματα που παρακολουθεί και οι βαθμολογίες που επιτυγχάνει καθώς και κάθε άλλο στοιχείο σχετικό με τις σπουδές του.

ΑΡΘΡΟ 8

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

1. Κριτήρια εισαγωγής

- α. Στον μεταπτυχιακό κύκλο που οδηγεί σε Διδακτορική Διατριβή (ΔΔ) γίνονται δεκτοί κάτοχοι του ΜΔΕ του ΠΜΣ του Τμήματος, το οποίο αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής, ή κάτοχοι ΜΔΕ άλλου Τμήματος Φιλολογίας ελληνικού ή ξένου ΑΕΙ. Κατ' εξαίρεση, μπορεί να γίνουν δεκτοί από τη ΓΣΕΣ και κάτοχοι ΜΔΕ άλλων Τμημάτων ή Σχολών, ύστερα από τεκμηριωμένη εισήγηση της ΣΕΜΣ. Με απόφαση της ΓΣΕΣ του Τμήματος είναι δυνατό να καθορίζονται πρόσθετες υποχρεώσεις παρακολούθησης μεταπτυχιακών μαθημάτων ή και εξετάσεων σε ευρύτερες θεματικές περιοχές για τους υποψήφιους διδάκτορες που είναι ήδη κάτοχοι συναφούς ΜΔΕ.
- β. Η επιλογή των υποψηφίων γίνεται από τη ΓΣΕΣ ύστερα από πρόταση της ΣΕΜΣ. Για την επιλογή, εκτός από τον βαθμό του ΜΔΕ, συνεκτιμώνται στοιχεία αντίστοιχα προς

τα κριτήρια επιλογής στον πρώτο κύκλο μεταπτυχιακών σπουδών καθώς και η γνώση ξένων γλωσσών. Η γνώση δεύτερης ξένης γλώσσας αποτελεί προϋπόθεση για την εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής και διαπιστώνεται όπως προβλέπεται στο άρθρο 5.2 του παρόντος ΕΚΛ. Οι εξετάσεις των υποψηφίων διδασκόντων για τη δεύτερη ξένη γλώσσα γίνονται τρεις φορές το χρόνο: κατά την εξεταστική περίοδο του Φεβρουαρίου και του Ιουνίου, και τον Οκτώβριο κατά τη διεξαγωγή των εξετάσεων των υποψηφίων για τον Α΄ Κύκλο του ΠΜΣ (Συν. ΣΕΜΣ 66/30-11-2011).

- γ. Ο υποψήφιος, ύστερα από συνεννόηση με μέλος ΔΕΠ του Τμήματος, υποβάλλει αίτηση στη Γραμματεία, η οποία περιλαμβάνει: α) αντίγραφα τίτλων σπουδών (Πτυχίου και ΜΔΕ, τίτλων γλωσσομάθειας)· β) υπόμνημα εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής· γ) τυχόν επιπλέον ερευνητικό έργο. Η ΓΣΕΣ αποφασίζει μετά από εισήγηση της ΣΕΜΣ.
- δ. Αιτήσεις υποβάλλονται στη Γραμματεία του Τμήματος Φιλολογίας κατά τις περιόδους 1-31 Μαΐου και 1-31 Οκτωβρίου.

2. Επίβλεψη και συμβουλευτική επιτροπή

Εφόσον ο υποψήφιος γίνει δεκτός στο Πρόγραμμα, η ΣΕΜΣ με βάση την αρχική εισήγηση προτείνει εντός έξι (6) μηνών στη ΓΣΕΣ το επιβλέπον μέλος ΔΕΠ, τη Συμβουλευτική Επιτροπή απαρτιζόμενη από άλλα δύο μέλη ΔΕΠ σχετικής ειδικότητας και το θέμα της Διδακτορικής Διατριβής.

3. Πρόοδος της έρευνας

i) Τον πρώτο χρόνο ο υποψήφιος, σε συνεργασία με τον Επιβλέποντα και τη Συμβουλευτική Επιτροπή, εντοπίζει και εξοικειώνεται με τις βασικές βιβλιογραφικές πηγές του αντικείμενου της έρευνάς του. Διατυπώνει πληρέστερη πρόταση της Διατριβής, που περιλαμβάνει ανάλυση του θέματος που θα ερευνηθεί (ή μια πρώτη μορφή ενός κεφαλαίου) και αναλυτικό σχεδιάγραμμα της συνολικής οργάνωσης της διατριβής, καθώς και τη βασική βιβλιογραφία. Η πλήρης πρόταση κατατίθεται στον οικείο Τομέα, ο οποίος τη διαβιβάζει στη ΣΕΜΣ.

ii) Ο υποψήφιος συνεργάζεται τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο με τα μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής και υποβάλλει σε αυτήν κάθε χρόνο γραπτή έκθεση για την πορεία της έρευνάς του. Η Συμβουλευτική Επιτροπή μπορεί να ζητεί από τον υποψήφιο να παρουσιάζει κάθε χρόνο σε ανοικτό σεμινάριο μέρος της εργασίας του. Σε συνεννόηση με τη Συμβουλευτική Επιτροπή ενδέχεται επίσης να κληθεί ο υποψήφιος να παρακολουθήσει πρόσθετα σεμινάρια στον χώρο της ειδικότητάς του ή να διεξαγάγει επιτόπιες έρευνες σε αρχεία, βιβλιοθήκες στην Ελλάδα ή το εξωτερικό. Ο υποψήφιος διδάκτωρ μπορεί επίσης να παρακολουθήσει για ένα χρονικό διάστημα σεμινάρια σε Πανεπιστήμια του εξωτερικού (μέσω του Προγράμματος Erasmus-Socrates κλπ.).

iii) Εκθέσεις προόδου για τους υποψ. διδάκτορες (Συν. ΣΕΜΣ 51/24-6-2010)

α) Οι εκθέσεις προόδου από τις αρμόδιες συμβουλευτικές επιτροπές για τους υποψήφιους διδάκτορες υποβάλλονται στη Γραμματεία του Τμήματος κατά το μήνα Μάιο και έως τις 20 Ιουνίου κάθε ακαδημαϊκού έτους.

β) Οι εκθέσεις προόδου συζητούνται στη ΓΣΕΣ του Τμήματος ύστερα από εισήγηση της ΣΕΜΣ.

γ) Οι υποψήφιοι διδάκτορες και οι τριμελείς συμβουλευτικές επιτροπές ενημερώνονται από τη Γραμματεία του Τμήματος αμέσως από την αρχή για τον ελάχιστο και μέγιστο χρόνο εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής καθώς και για την υποχρέωσή τους ως προς τη σύνταξη της ετήσιας έκθεσης προόδου.

δ) Η αμέλεια τήρησης όλων των παραπάνω υποχρεώσεων σημαίνει αυτόματη διαγραφή του υποψήφιου διδάκτορα.

4. Υποβολή και υποστήριξη της διατριβής

- α. Όταν όλα τα μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής συμφωνούν ότι η διατριβή έχει ολοκληρωθεί, ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπεται από το άρθρο 12, § 5β-δ του Ν. 2083/92, δηλαδή πιστοποιούν με έγγραφο προς τη ΓΣΕΣ ότι ολοκληρώθηκε η διατριβή και ζητούν να οριστεί Εξεταστική Επιτροπή. Ταυτόχρονα κατατίθεται από την τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή εισήγηση, καθώς επίσης αίτηση του υποψηφίου συνοδευόμενη από επτά αντίτυπα της Διδακτορικής Διατριβής. Μετά την έγκρισή της και τις ενδεχόμενες διορθώσεις ο υποψήφιος υποβάλλει στη Γραμματεία όσα αντίτυπα προβλέπονται από τη σχετική νομοθεσία.
- β. Η δημόσια υποστήριξη και εξέταση της διατριβής, η έγκριση και η βαθμολογία της καθώς και η καθομολόγηση του διδάκτορα ακολουθούν τις διαδικασίες που ορίζει ο νόμος.
- γ. Ο ελάχιστος χρόνος για την ολοκλήρωση της Διδακτορικής Διατριβής είναι έξι (6) διδακτικά εξάμηνα από την κατάθεση του θέματος. Ο μέγιστος χρόνος είναι δώδεκα (12) εξάμηνα. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί να δίδεται παράταση του μεγίστου χρόνου για τέσσερα (4) ακόμη εξάμηνα, ύστερα από ειδικά αιτιολογημένη πρόταση της Συμβουλευτικής Επιτροπής και απόφαση της ΓΣΕΣ του Τμήματος. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μετά από πρόταση της Συμβουλευτικής Επιτροπής και ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της ΓΣΕΣ είναι δυνατόν να μην προσμετράται συγκεκριμένη χρονική περίοδος στη διάρκεια εκπόνησης της Διατριβής (βλ. Ν. 3685/2008 (Αρ. Φύλ. 148) άρθρο 6.1.δ).
5. Ο Κανονισμός για την Εκπόνηση ΔΔ του Τμήματος Φιλολογίας λαμβάνεται υπόψη συμπληρωματικά ιδιαίτερα στα σημεία τα οποία δεν περιλαμβάνονται στις κείμενες διατάξεις, όπως π.χ. τα κεφ. Δ, Ε, Στ.

ΑΡΘΡΟ 9

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

Ως Μεταπτυχιακοί Φοιτητές (ΜΦ) θεωρούνται τόσο εκείνοι που παρακολουθούν προγράμματα τα οποία οδηγούν στη χορήγηση ΜΔΕ, όσο και εκείνοι οι οποίοι εκπονούν Διδακτορική Διατριβή μέσα στο πλαίσιο του ΠΜΣ. Στη συγκεκριμένη κατηγορία εντάσσονται και όσοι εκπονούν Διδακτορική Διατριβή μέσα από διαδικασίες που εγκρίνει το Τμήμα, σύμφωνα με το άρθρο 13 του Ν. 2083/1992. Με την έναρξη της λειτουργίας του ΠΜΣ στο Τμήμα Φιλολογίας, υποψήφιοι που εκπονούν διδακτορική διατριβή στις ειδικεύσεις του Προγράμματος εντάσσονται αυτοδικαίως στο Πρόγραμμα με διαπιστωτική πράξη, που εκδίδει ο Πρόεδρος του Τμήματος με εισήγηση της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, και ακολουθούν εφεξής τη διαδικασία που προβλέπεται σε αυτό. Στους Μ. Φ. είναι δυνατόν να ανατίθεται επικουρικό έργο (επιτήρηση εξετάσεων, εποπτεία Εργαστηρίου, φροντιστηριακές ασκήσεις κλπ.) μόνο σύμφωνα με αποφάσεις των αρμόδιων συλλογικών οργάνων. Οι ΜΦ έχουν όλες τις κοινωνικές παροχές που προβλέπονται για τους προπτυχιακούς φοιτητές/-τριες, τηρουμένων σε κάθε περίπτωση των διατάξεων του νόμου. Στους ΜΦ χορηγούνται υποτροφίες και δάνεια, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Οι φοιτητές του ΠΜΣ δεν καταβάλλουν δίδακτρα.

ΑΡΘΡΟ 10 ΜΕΤΑΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Οι διδάκτορες του Τμήματος ή άλλων ομόλογων Τμημάτων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής γίνονται δεκτοί στο Τμήμα για την εκπόνηση μεταδιδακτορικής έρευνας με την εποπτεία Καθηγητών ή Αναπληρωτών Καθηγητών του Τμήματος, με την στήριξη της Επιτροπής Ερευνών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*. Οι υποψήφιοι υποβάλλουν στη Γραμματεία του Τμήματος αίτηση, βιογραφικό υπόμνημα, καθώς και τεκμηριωμένο ερευνητικό υπόμνημα για την εκπόνηση μεταδιδακτορικής έρευνας (μονογραφία, μελέτες, ερευνητικές βάσεις δεδομένων κλπ.). Η αίτηση εγκρίνεται από την ΓΣΕΣ του Τμήματος, ύστερα από εισήγηση της ΣΕΜΣ. Οι μεταδιδακτορικοί ερευνητές συνεργάζονται ερευνητικά με το Τμήμα και δύνανται να προσφέρουν διδακτικό έργο, λαμβάνοντας αντιμισθία από την Επιτροπή Ερευνών, στην περίπτωση που δεν έχουν υποτροφία/χορηγία ή δεν λαμβάνουν μισθό από άλλη πηγή.

ΑΡΘΡΟ 11 ΙΣΧΥΣ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ

Ο παρών Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας (ΕΚΛ) του ΠΜΣ του Τμήματος Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων συντάχθηκε από ειδική Επιτροπή και εγκρίθηκε από τη ΓΣΕΣ στην υπ' αρ. 625/25-11-2014 συνεδρία. Θα ισχύσει για διάστημα οκτώ (8) ετών από την ψήφισή του. Οποιαδήποτε μερική ή ολική τροποποίηση ή αντικατάστασή του απαιτεί απόφαση της ΓΣΕΣ του Τμήματος Φιλολογίας ύστερα από πρόταση της ΣΕΜΣ.

Η ΣΕΜΣ στην υπ' αριθμ. 105/16-5-2016 Συνεδρία αποφάσισε ομόφωνα να προτείνει στη ΓΣΕΣ τη ακόλουθη συμπλήρωση στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας (ΕΚΛ) του ΠΜΣ: σε περίπτωση υποψηφίου για μεταδιδακτορική έρευνα στο Τμήμα Φιλολογίας για τον οποίο δεν υπάρχει επιβλέπων στη βαθμίδα του καθηγητή ή αναπλ. καθηγητή, να αναλαμβάνει την εποπτεία μέλος ΔΕΠ στη βαθμίδα του επίκουρου καθηγητή.

Μαθήματα Ακαδημαϊκού Έτους 2016-17

I. ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΛΑΣΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

Εξάμ.	Μάθημα	Διδάσκων
I	Ηθική και Πολιτική Σκέψη στον Αριστοτέλη Η παλαιά διαμάχη μεταξύ φιλοσοφίας και ποίησης (Πλ. Πολιτεία 607b)	Μ. Λιάτση Ι.Ν. Περυσινάκης

III	Αρχαία Ελληνική Λογοτεχνία και Τελετουργία Πολιτική και Ιδεολογία στο έπος των Φλαβίων	Α. Ζωγράφου Ε. Καρακάσης
-----	---	-----------------------------

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

II	Ανθρωπολογία Ζητήματα εσωτερικής ποιητικής στην ΑΕΛ	Α. Γκάρτζιου Ε. Γκαστή
----	--	---------------------------

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ I

ΗΘΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ ΣΤΟΝ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ (Μ. Λιάτση)
--

Παρουσίαση και μελέτη των δύο ενιαίων όψεων της Πρακτικής Φιλοσοφίας του Αριστοτέλη: της Ηθικής και της Πολιτικής. Ζητήματα κατανόησης και ερμηνείας των σημαντικότερων εννοιών και διδασκαλιών στο ηθικό έργο του Αριστοτέλη. Κατάδειξη της συστηματικής σχέσης μεταξύ τους καθώς και της συνάρτησής τους με την αριστοτελική πολιτική θεωρία. Ανάλυση αυτής και διερεύνηση των βασικότερων σταθμών της. Υποχρεωτική εκπόνηση και παρουσίαση εργασίας κατά τη διάρκεια του εξαμήνου.

Η ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΜΑΧΗ ΜΕΤΑΞΥ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΙΗΣΗΣ (ΠΛ. ΠΟΛΙΤΕΙΑ 607B) (Ι. Ν. Περυσινάκης)

Με βάση το σχετικό χωρίο (607b) και τα συμφραζόμενά του στο δέκατο βιβλίο της *Πολιτείας* του Πλάτωνα ερευνάται εις τι συνίσταται πράγματι η «Παλαιά διαμάχη μεταξύ φιλοσοφίας και ποίησης», πρώτα στο δέκατο βιβλίο, και έπειτα εξετάζονται τα συστατικά αυτά της διαμάχης στα τέσσερα πρώτα (κυρίως) βιβλία της *Πολιτείας* και σε άλλους πρώιμους και μέσους διαλόγους του Πλάτωνα.

ΕΞΑΜΗΝΟ ΙΙΙ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΚΑΙ ΤΕΛΕΤΟΥΡΓΙΑ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ (Α. Ζωγράφου)

Από τη μυθική καταγωγή της έως την παρουσίαση και την πρόσληψή της, η τέχνη του λόγου και της ποίησης στην αρχαία Ελλάδα συμπλέκεται διαρκώς με το θεϊκό και ηρωικό κόσμο. Αντικείμενο του σεμιναρίου αποτελεί η διερεύνηση αυτής της πολυεπίπεδης σχέσης, ιδιαίτερα στο λατρευτικό επίπεδο, με σκοπό τόσο την εμβάθυνση σε λογοτεχνικά είδη και συγκεκριμένα αρχαία κείμενα από την αρχαϊκή έως τη ρωμαϊκή εποχή, όσο και την εξερεύνηση ενός μεγάλου αριθμού τελετουργικών στοιχείων και θρησκευτικών εκδηλώσεων τοπικού ή πανελληνίου χαρακτήρα.

Το σεμινάριο περιλαμβάνει τις παρακάτω ενότητες:

1) Υμνητική λογοτεχνία

Παρουσίαση και σχολιασμός ομηρικών, καλλιμάχειων και ορφικών ύμνων, καθώς και λατρευτικών ύμνων που μαρτυρούνται επιγραφικά.

2) Λατρευτικά αγάλματα

Ανθολόγηση κειμένων σε σχέση με το ρόλο των εικονιστικών αναπαραστάσεων στη λατρεία.

3) Εορτές

Μελετώνται οι θρησκευτικές εορτές ως πλαίσιο απαγγελίας και μουσικής εκτέλεσης καθώς και ο τρόπος που αντανakλάται το μυθικό τους υπόβαθρο και ο τελετουργικός τους πλούτος στον ποιητικό ή πεζό λόγο.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ ΣΤΟ ΕΠΟΣ ΤΩΝ ΦΛΑΒΙΩΝ (Ε. Καρακάσης)

Στο πλαίσιο των μαθημάτων θα εξετασθεί η διαδραστική σχέση πολιτικής / ιδεολογίας και λογοτεχνίας με πεδίο εφαρμογής την επική ποίηση της περιόδου των Φλαβίων (Βαλέριος Φλάκκος (Argonautica), Στάτιος (Thebais, Achilleis), Σίλιος Ιταλικός (Punica)). Πιο συγκεκριμένα, θα μελετηθούν οι τρόποι με τους οποίους η επική παραγωγή, κατά τον principatus των Βεσπασσιανού και Δομιτιανού, 'συνομιλεί' τόσο με το προγενέστερο ρωμαϊκό έπος (Εννιος, Βεργίλιος, Λουκανός) όσο και με σύγχρονά κείμενα ιστορικού, κατά βάση, χαρακτήρα (π.χ. Τάκιτος), με σκοπό την σύνθεση του εγκωμίου του αυτοκράτορα ή της αυτοκρατορικής ιδεολογίας εν γένει ή, αντιθέτως, την κρυπτική κριτική του princeps και του principatus.

Η εκπόνηση εργασίας κατά τη διάρκεια του εξαμήνου είναι υποχρεωτική

ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ

(Α. Γκάρτζιου)

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τις κοινωνικές, θρησκευτικές, μυθολογικές, πολιτικές, οικονομικές, πολεμικές, πνευματικές κ.ά. αντιλήψεις των Αρχαίων Ελλήνων. Οι αρχαιοελληνικές λογοτεχνικές μαρτυρίες θα χρησιμεύσουν ως εργαλεία για την κατανόηση ενός πολιτισμού με διαφορετικά πολιτισμικά συμφραζόμενα και διαφορεικό σύστημα αξιών και τρόπου σκέψης.

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΙΗΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΑΕΛ

(Ε. Γκαστή)

Ορισμός του όρου «εσωτερική ποιητική». Εξέταση αντιπροσωπευτικών χωρίων από όλα τα είδη της ΑΕΛ (επική ποίηση, διδακτικό έπος, λυρική ποίηση, τραγική ποίηση, κωμωδία, ελληνοιστική ποίηση) όπου εμφανίζονται ενοφθαλμισμένες αρχές ενδοποιητικής θεωρίας. Στο πλαίσιο του μαθήματος οι φοιτητές εκπονούν εργασία με σχετικό θέμα.

II ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΝΕΦ

II. Α ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Εξάμ.	Μάθημα	Διδάσκων
I-III	ΕΝΕΦ 041 Νεοελληνική Επιστολογραφία ΕΝΕΦ 042 Νεοελληνική Μετρική	Γ. Παπαθεοδώρου Α. Βογιατζόγλου
II	ΕΝΕΦ 043 Η ιστορική ποιητική του Κ. Π. Καβάφη ΕΝΕΦ 044 Λογοτεχνία και τόπος	Τ. Καγιαλής Γ. Πατερίδου

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΟΓΡΑΦΙΑ (Ι. Παπαθεοδώρου)
--

Η νεοελληνική επιστολογραφία είναι ένα προνομιακό γραμματειακό είδος, στο οποίο αποτυπώνεται ο αυτοβιογραφικός λόγος ως πεδίο διασταύρωσης της ιδιωτικής και της δημόσιας σφαίρας. Στο μάθημα εξετάζεται η επιστολογραφία ως ιδιαίτερο τεκμήριο της ιστορίας των ιδεών, με παραδείγματα από διαφορετικές εποχές και συγγραφείς. Ταυτόχρονα, αναδεικνύονται οι ρητορικές στρατηγικές του αυτοβιογραφικού λόγου και οι επικοινωνιακές όψεις του επιστολικού κειμένου.

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΕΤΡΙΚΗ (Α. Βογιατζόγλου)

Το σεμινάριο αυτό ασχολείται με ποικίλα ζητήματα της νεοελληνικής μετρικής. Αφού εξοικειώσει τους φοιτητές με τους κανόνες της μετρικολογίας, θα εξετάσει ζητήματα ιδεολογίας και ποιητικής πράξης. Βασικά ιδεολογικά ζητήματα που σχετίζονται με τη μετρική είναι η ταύτιση του δεκαπεντασύλλαβου με τη εθνική ταυτότητα, οι θέσεις της μαρξιστικής κριτικής για την έμμετρη ποίηση και τον ελεύθερο στίχο, ο ρόλος που έπαιξε το θέμα της μετρικής στις ποικίλες αντιδράσεις εναντίον του ποιητικού μοντερνισμού, οι αντεγκλήσεις για το θέμα της επαναφοράς της έμμετρης ποίησης της τελευταία τριακονταετία κλπ. Ζητήματα μετρικής πράξης που θα μας απασχολήσουν είναι οι προσωδιακές ιδιομορφίες του έργου σημαντικών Νεοελλήνων ποιητών, η πορεία της μετάβασης από τον έμμετρο στον ελεύθερο στίχο, η ρυθμική συγκρότηση του ελεύθερου στίχου, η επαναφορά της έμμετρης ποίησης κλπ.

Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΠΟΙΗΤΙΚΗ ΤΟΥ Κ. Π. ΚΑΒΑΦΗ
(Τ. Καγιαλής)

Σκοπός του σεμιναρίου είναι η κριτική επανεξέταση της ιστορικής ποιητικής του Κ. Π. Καβάφη στις ποικίλες εκδοχές και εκφάνσεις της. Θα μελετήσουμε ιστορικά και «αρχαιολογικά» ποιήματα από όλο το φάσμα του καβαφικού έργου και θα εξοικειωθούμε με βασικές όψεις της παλαιότερης και σύγχρονης, ελληνικής και ξενόγλωσσης καβαφικής κριτικής. Ενδεικτικά, ανάμεσα στα ζητήματα που θα μας απασχολήσουν είναι: η πλαισίωση του καβαφικού ιστορισμού με τις σύγχρονες του ιστοριογραφικές θεωρίες και πρακτικές, η αναζήτηση και μελέτη των εκάστοτε ποιητικών πηγών, η σύνδεση του ιστορικού με το ερωτικό έργο του ποιητή, η διερεύνηση των αλληγορικών λειτουργιών της καβαφικής ιστορικής ποίησης κ.ά.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΚΑΙ ΤΟΠΟΣ
(Γ. Πατερίδου)

Στο σεμινάριο αυτό θα επανεξεταστούν κείμενα της νεοελληνικής (κυρίως) λογοτεχνίας μέσα από τον πολυπρισματικό θεματικό άξονα του 'τόπου'. Ο τόπος ως χώρος γεωγραφικός με ό,τι αυτό συνεπάγεται (σύνορα, ιστορία, παράδοση) ή νοητός που κατασκευάζεται μέσω ατομικών ή συλλογικών διεργασιών θα λειτουργήσει ως βάση και μεθοδολογικό σχήμα για ερμηνευτικές προσεγγίσεις γνωστών ή λιγότερο γνωστών κειμένων. Θα μας απασχολήσουν θεματικά δίπολα όπως εντοπιότητα/ξενότητα, συμμετοχή/αποκλεισμός, συμβατικότητα/ιδιαιτερότητα, οικείο/ αλλότριο.

II ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΝΕΦ
II. Β. ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Εξάμ.	Μάθημα	Διδάσκων
I-III	ΕΜΕΦ 023 Βυζαντινή επιστολογραφία	Αλ. Αλεξιάκης
	ΕΜΕΦ 024 Συγγραφείς και κείμενα της Μεσαιωνικής Ηπείρου (13 ^{ος} - 15 ^{ος} αι.)	Δ.Σ. Γεωργακόπουλος
Εξάμ.	Μάθημα	Διδάσκων
II	ΕΜΕΦ 020 Βυζαντινή Αγιολογία 8 ^{ου} - 11 ^{ου} αι.	Αλ. Αλεξιάκης
	ΕΜΕΦ 025 Ρητορική της εποχής των Παλαιολόγων	Ε. Καλτσογιάννη

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΕΠΙΣΤΟΛΟΓΡΑΦΙΑ
(Α. Αλεξιάκης)

Το μάθημα εξετάζει σε βάθος την Βυζαντινή Επιστολογραφία ως λογοτεχνικό είδος. Έμφαση δίνεται στην θεωρητική αντιμετώπιση εκ μέρους των Βυζαντινών του γένους της Επιστολογραφίας, την εξέλιξή του από τον 5^ο μέχρι τον 15^ο αιώνα στο Βυζάντιο, και την σύγχρονη βιβλιογραφία πάνω στο γραμματολογικό αυτό γένος.

Το περίγραμμα του μαθήματος έχει ως εξής:

1. Μία πρώτη προσέγγιση στο άντικείμενο της επιστολογραφίας και την θέση του μέσα στις Βυζαντινές σπουδές. Πρώτη έπαφή με μία πρόμη Βυζαντινή επιστολή. (*Επιστολή* 5, Συνεσίου Κυρήνης).
2. Μερικές βασικές απόψεις της Έπιστολογραφίας βασισιμένες στο άρθρο: Α. Littlewood “An ‘Ikōn of the Soul’: The Byzantine Letter” in *Visible Language* 10 (1976), 197-226.
Κείμενο: Συνεχίζουμε την εξέταση της *Έπιστολής* 5 του Συνεσίου Κυρήνης.
3. Μία άρκετα πρόσφατη επισκόπηση της σύγχρονης επιστολογραφίας: P. Hatlie, “Redeeming Byzantine Epistolography” in *BMGS* 20 (1996), 213-248, και ένα επιπλέον εισαγωγικό άρθρο: M. Mullett: “The Classical Tradition in the Byzantine Letter”, in M. Mullet and R. Scott, *Byzantium and the Classical Tradition*, (Birmingham, 1981), 75-93.
Κείμενο: Συνεχίζουμε την εξέταση της *Έπιστολής* 5 του Συνεσίου Κυρήνης.
4. Μία πρώτη προσπάθεια λογοτεχνικής αξιολόγησης επιστολών: Sister. M. M. Wagner, C.S.C, “A Chapter in Byzantine Epistolography. The Letters of Theodoret of Cyrus”. *DOP* 4, (1948), 119-181. Να δοθεί προσοχή στις σελίδες με τις ύφολογικές παρατηρήσεις: 169 κ.έπ.
Κείμενο: Έπιστολή ή επιστολές του Θεοδώρητου Κύρου. (από την έκδοση των τόμων 40 και 98 της σειράς Sources Chrétiennes)
5. Έπιστολές και ιστορία I: R. Jenkins, “The Mission of St. Demetrianus of Cyprus to Bagdad”, in *Mélanges H. Grégoire*, I (*AIPHOS* 9, 1949), 267-275 και *του ιδίου* “A Note on the ‘Letter to the Emir’ of Nicholas Mysticus”, *DOP* 17 (1963), 399-401.
Κείμενο: Έπιστολή τῷ περιδόξῳ καὶ λαμπροτάτῳ ἀμηνῶ τῆς Κρήτης καὶ

ἡγαπημένῳ φίλῳ τοῦ Νικολάου Μυστικοῦ Πατριάρχου
Κωνσταντινουπόλεως (ἔκδ. Westerink, σσ. 2-12)

6. Ἐπιστολές καὶ ἱστορία II: Βιβλιογραφία. Δεῖτε τὴν εἰσαγωγή στὴν σελίδα:
http://www.myriobiblos.gr/texts/greek/fotios_eisagogi.html
Κείμενο: Πατριάρχου Φωτίου, Ἐπιστολὴ 1 τῶ...Μιχαήλ... ἄρχοντι
Βουλγαρίας, (ἔκδ. Westerink-Laourdas, σσ. 2 κ.ἐπ.).
  7. Ἐπιστολογραφία καὶ ἀνθρώπινος χαρακτήρας I: Ljubarskij, Ἡ προσωπικότητα
καὶ τὸ ἔργο τοῦ Μιχαήλ Ψελλοῦ: Συνεισφορά στὴν ἱστορία τοῦ Βυζαντινοῦ
οὐμανισμοῦ (Ἀθήνα, 2004), τὶς ἀναφορὲς στὸ δεῦτερο μέρος σχετικὰ μὲ τὸ
ἔργο τοῦ Ψελλοῦ καὶ εἰδικότερα τὶς ἀναφορὲς στὴν ἐπιστολογραφία (κυρίως
ὅπου γίνεται μνεῖα γιὰ κύκλους φίλων).
Κείμενα: Ἐπιστολές τοῦ Ψελλοῦ.
  8. Ἐπιστολογραφία καὶ ἀνθρώπινος χαρακτήρας II: G. Dennis, "Elias the Monk.
Friend of Psellos" in J. Nesbitt (ed.) *Byzantine Authors: Literary Activities and
Preoccupations* (Leiden-Boston, Brill, 2003), 43-64.
Κείμενα: Οἱ ἐπιστολές τοῦ Ψελλοῦ ποὺ μεταφράζονται στὸ προηγούμενο
ἄρθρο.
  9. Εἰδικὲς χρήσεις ἐπιστολογραφίας I: Ἐπιστολογραφία ὡς πηγὴ ἱστορικοῦ ὕλικου:
Ἄρθρο: A. Karpozelos, "Realia in Byzantine Epistolography X-XIIc", *BZ* 77
(1984), 20-37 καὶ τοῦ ἰδίου. Κείμενο: Ἐπιστολές 22-28 τοῦ Θεοδώρου
Δαφνοπάτη (ἔκδ. Dargouzes - Westerink, σσ. 181-191), καὶ ἐπιστολὴ 42 τοῦ
Μιχαήλ Ἰταλικοῦ (ἔκδ. Gautier, σσ. 237-238).
  10. Εἰδικὲς χρήσεις ἐπιστολογραφίας II: Ἐπιστολογραφία ὡς πηγὴ ἱστορικοῦ
ὕλικου: Ἄρθρο: A. Karpozelos, "Realia in Byzantine Epistolography XIII-
XVc", *BZ* 88 (1995), 68-84. Κείμενα: Ἐπιστολές 18, τοῦ αὐτοκράτορα
Μανουὴλ II Παλαιολόγου (ἔκδ. Dennis, σσ. 55-57) καὶ 26, 78 τοῦ
Πατριάρχου Ἀθανασίου Κπόλεως (ἔκδ. Talbot, σσ. 56-58 καὶ 194-196)
  11. Ἕνα ἰδιαίτερο εἶδος ἐπιστολογραφίας: Παραμυθητικὲς (παρηγορητικὲς)
ἐπιστολές. A. Littlewood, "The Byzantine Letter of Consolation in the
Macedonian and Komnenian Periods", *DOP* 53, (1999), 19-41.
Κείμενα: ὑπάρχει ἡ δυνατότητα μεγάλης ἐπιλογῆς, ἀπὸ παραμυθητικὲς
ἐπιστολές τοῦ Θεοδωρήτου Κύρου, τοῦ Θεοδώρου Στουδίτου, τοῦ Φωτίου
- Στὰ μαθήματα ποὺ ἀπομένουν θὰ ἐπικεντρωθοῦμε σὲ προβλήματα καὶ δυσκολίες
σχετικὲς μὲ τὶς ἐργασίες τοῦ μαθήματος.

II. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἄρθρα καὶ τὰ βιβλία ποὺ ὀρίζονται στὸ πρόγραμμα τοῦ μαθήματος
σχετικὰ βιβλία καὶ ἄρθρα εἶναι, γιὰ περισσότερη βιβλιογραφία βλ. Hunger.
(ὅπως παρακάτω, σσ. 349-357).
- H. Hunger, *Βυζαντινὴ Λογοτεχνία, Ἡ λόγια κοσμικὴ γραμματεία τῶν Βυζαντινῶν*,
τ. Α' (Ἀθήνα, MIET, 1987), 301-357.
- M. Mullett, *Theophylact of Ochrid, Reading the Letters of A Byzantine Archbishop*,
(Aldershot, 1993).
- S. Papaioannou, *Michael Psellos, Rhetoric and authorship in Byzantium*, (Cambridge,
2013).
- I. Συκουτρῆς, *Αρχαία ἐπιστολογραφία*, μτφρ. Ἰακώβ Δανιήλ, (Ἀθήνα, Σχολὴ
Μωραΐτη, χχ).
- N. Τομαδάκης, *Βυζαντινὴ Ἐπιστολογραφία*, (Θεσσαλονικὴ, 1993).

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΚΑΙ ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΗΣ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ (13^{ος}- 15^{ος} αι.)
(Δ. Σ. Γεωργακόπουλος)

Εισαγωγή: Η μεσαιωνική Ήπειρος από το 1204 έως το 1430. Λόγιοι στην Ήπειρο κατά τις αρχές του 13^{ου} αι.: Ιωάννης Απόκαυκος, Δημήτριος Χωματηνός, Γεώργιος Βαρδάνης. Τα αυτοκρατορικά έγγραφα (χρυσόβουλλοι λόγοι) του Ανδρόνικου Β΄ για την πόλη των Ιωαννίνων (1319-1321). Υστερομεσαιωνικά χρονικά της Ηπείρου: *Σύγγραμμα Ιστορικών (Χρονικό των Ιωαννίνων)*, *Χρονικό των Τόκκων*. Η «ηπειρωτική» παραλλαγή του *Σπανέα*.

ΕΛΠΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΓΙΟΛΟΓΙΑ 8^{ου} - 11^{ου} ΑΙ.
(Αλ. Αλεξιάκης)

Το μάθημα θα εξετάσει το γραμματειακό είδος της Αγιολογία που γράφτηκε από τον 8^ο μέχρι τον 10^ο αιώνα. Θα δοθεί έμφαση σε κείμενα υψηλού ύφους που αποτελούν δημιούργημα λογίων της εποχής της Μακεδονικής Αναγέννησης (9^{ος} με 11^ο αιώνα), όπως ο *Βίος του Πατριάρχου Νικηφόρου*, αλλά και σε κείμενα μέσου ύφους όπως είναι ο *Βίος του Στεφάνου του Νέου* των αρχών του 9^{ου} αιώνα. Στο μάθημα θα δοθεί βιβλιογραφική ενημέρωση στις σύγχρονες τάσεις της επιστήμης και θα συζητηθούν οι τελευταίες θεωρητικές προσεγγίσεις στην Βυζαντινή Αγιολογία. Το μεγαλύτερο μέρος των παραδόσεων θα αφιερώνεται σε ανάγνωση, μετάφραση και σχολιασμό αγιολογικών κειμένων.

ΡΗΤΟΡΙΚΗ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΩΝ
(Ε. Καλτσογιάννη)

Η ρητορική, με τη διττή της λειτουργία ως μέρος του προγράμματος σπουδών των Βυζαντινών και ως μέσο για τη θεμελίωση και τη διατήρηση του πολιτικού συστήματος, αποτέλεσε έναν από τους κύριους άξονες της πνευματικής ζωής της παλαιολογίας περιόδου. Παράγοντες όπως το γεγονός της ανακατάληψης της Κωνσταντινούπολης το 1261 και η άνοδος στον αυτοκρατορικό θρόνο της νέας δυναστείας των Παλαιολόγων, σε συνδυασμό με την ολοένα και στενότερη σύνδεση των λογίων με την αυτοκρατορική αυλή στα χρόνια αυτά, συνετέλεσαν στην τελευταία άνθηση των διαφόρων ειδών του επιδεικτικού ρητορικού λόγου λίγο πριν από την οριστική πτώση του Βυζαντίου. Το μάθημα εξετάζει τις διάφορες εκφάνσεις της ρητορικής πρακτικής κατά την εποχή των Παλαιολόγων, με έμφαση στο είδος του *αυτοκρατορικού εγκωμίου*. Στόχος είναι η μελέτη της εξέλιξης του συγκεκριμένου ρητορικού είδους κατά την ύστερη βυζαντινή περίοδο, τόσο από την άποψη του περιεχομένου όσο και από την άποψη της μορφής, μέσα από τη μετάφραση και τον σχολιασμό αντιπροσωπευτικών κειμένων.

III. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

Εξάμ.	Μάθημα	Διδάσκων
I-III	Ζητήματα Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας 1: «Ζητήματα Ψυχογλωσσολογίας»	Μ. Μαστροπαύλου
	Γενική Γλωσσολογία I: «Συγκριτική Σύνταξη»	Μ. Λεκάκου

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

II	Ζητήματα Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας 2: «Το διεπίπεδο λεξικού-σύνταξης και η κατάκτηση των ρημάτων στη μητρική και τη δεύτερη γλώσσα» Ιστορική /Συγκριτική Γλωσσολογία: «Ζητήματα Διαλεκτολογίας και Διαλεκτικής Επαφής στην Ιστορία της Ελληνικής»	Μ. Μαστροπαύλου Π. Φίλος
----	--	-----------------------------

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ 1
«ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΨΥΧΟΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ»
(Μ. Μαστροπαύλου)

Σκοπός του μαθήματος είναι να εξοικειώσει τους φοιτητές με θεωρητικά ζητήματα ψυχογλωσσολογίας όπως αυτά προσεγγίζονται από εμπειρικές μελέτες που διατίθενται στη διεθνή και ελληνική βιβλιογραφία. Οι ενότητες που θα καλυφθούν περιλαμβάνουν: παράλληλη και σειριακή επεξεργασία, τομεακότητα, πρόσληψη της ομιλίας και φωνητική αντίληψη, γλωσσική παραγωγή, λεξική πρόσβαση και νοητικό λεξικό, μορφολογική και συντακτική επεξεργασία, νευρογλωσσολογία και γλωσσικές διαταραχές, κατάκτηση μητρικής και 2^{ης} γλώσσας, άτυπη γλωσσική ανάπτυξη. Για κάθε ενότητα θα παρουσιάζονται σε μορφή διαλέξεων θεωρητικά ζητήματα (μοντέλα και θεωρίες που έχουν διατυπωθεί στη βιβλιογραφία, σχετική ορολογία), ενώ στη συνέχεια οι φοιτητές θα καλούνται να μελετήσουν δύο δημοσιευμένες πειραματικές μελέτες, τις οποίες θα παρουσιάζουν στις συναντήσεις, ενώ παράλληλα, θα γίνεται συζήτηση μεθοδολογικών και ερμηνευτικών ζητημάτων. Στο τέλος του εξαμήνου οι φοιτητές θα κληθούν να καταθέσουν μια κριτική αναφορά (critical review) πάνω σε ένα θεμελιώδες άρθρο της διεθνούς βιβλιογραφίας, το οποίο θα τους έχει δοθεί από την αρχή του εξαμήνου.

ΓΕΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ I: «ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ»,
(Μ. Λεκάκου)

Ο στόχος του μαθήματος είναι διττός: αφενός να εκπαιδευθούν οι φοιτητές και οι φοιτήτριες στο χώρο της Θεωρητικής Σύνταξης, στο πλαίσιο της Γενετικής Γραμματικής,

και συγκεκριμένο στο πρότυπο Αρχών και Παραμέτρων, αφετέρου να ενημερωθούν για βασικά ζητήματα στο χώρο της Σύνταξης της Ελληνικής και για τον τρόπο με τον οποίο έχουν αυτά προσεγγιστεί. Εισάγονται βασικές έννοιες της συντακτικής θεωρίας, όπως η θεωρία Χ-τονούμενου, η μετακίνηση (λεξικής και φραστικής κατηγορίας, όρου και μη όρου) και η τυπολογία των κενών κατηγοριών. Ειδική αναφορά γίνεται στη μετάβαση από το θεωρητικό πρότυπο της Κυβέρνησης και Αναφορικής Δέσμευσης στο Μινιμαλιστικό Πρόγραμμα. Στο πλαίσιο αυτό, συζητιέται ο φραστικός δείκτης των κύριων και των συμπληρωματικών δευτερευουσών προτάσεων στη Νέα Ελληνική, η σειρά των όρων και η θέση του υποκειμένου, καθώς και οι δομές ελέγχου.

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

**ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ 2: «ΤΟ ΔΙΕΠΗΛΕΟ
ΛΕΞΙΚΟΥ-ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ Η ΚΑΤΑΚΤΗΣΗ ΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ ΣΤΗ ΜΗΤΡΙΚΗ
ΚΑΙ ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΗ ΓΛΩΣΣΑ»,
(Μ. Μαστροπαύλου)**

Το μάθημα καλύπτει θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα σχετικά με την κατάκτηση των σημασιολογικών και συντακτικών χαρακτηριστικών των ρημάτων από παιδιά που κατακτούν τη μητρική τους ή μια δεύτερη γλώσσα. Συγκεκριμένα, αφού συζητηθούν βασικές έννοιες όπως αυτή της *καθολικής γραμματικής*, καθώς και γενικές θεωρητικές προσεγγίσεις στη γλωσσική κατάκτηση και την κατάκτηση των ρημάτων ειδικότερα, οι φοιτητές εισάγονται στη μελέτη ερευνητικών δεδομένων σχετικά με την κατάκτηση συγκεκριμένων σημασιολογικών και συντακτικών χαρακτηριστικών που καθορίζουν τη συμπεριφορά των ρημάτων στη γλώσσα, όπως αυτές της *μεταβατικότητας* και της *φωνής*. Τέλος, μελετώνται ερευνητικά δεδομένα που αφορούν στην κατάκτηση των συγκεκριμένων φαινομένων στην δεύτερη γλώσσα.

**ΙΣΤΟΡΙΚΗ /ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ: «ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΛΕΚΤΟΛΟΓΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΗΣ ΕΠΑΦΗΣ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ»,
(Π. Φίλος)**

Το συγκεκριμένο μάθημα αποσκοπεί στην εξέταση επιλεγμένων ζητημάτων διαλεκτολογίας, ιδίως διαλεκτικής επαφής, στη διαχρονία της ελληνικής γλώσσας, αρχαίας και νεότερης. Εξετάζονται καταρχάς κάποια βασικά θεωρητικά ζητήματα: είδη γλωσσικής ποικιλίας (γεωγραφική, κοινωνική, λειτουργική), διάλεκτος vs. γλώσσα (διαγλωσσικά), μοντέλα και κριτήρια διαλεκτικής κατάταξης, με ιδιαίτερη έμφαση στην έννοια του ισόγλωσσου και στη μεταβλητή βαρύτητά του (π.χ. φωνολογικά vs. μορφολογικά vs. συντακτικά ισόγλωσσα, κληρονομημένα ισόγλωσσα vs. ισόγλωσσα που προκύπτουν από καινοτομίες vs. ισόγλωσσα από κοινές επιλογές, ρόλος απλών vs. κυρίων ονομάτων ως ισόγλωσσων κλπ).

Στη συνέχεια εξετάζεται θεωρητικά το φαινόμενο της διαλεκτικής επαφής: διαλεκτική vs. γλωσσική επαφή (ομοιότητες-διαφορές αλλά και δυναμικός συνδυασμός τους), βασικά χαρακτηριστικά της διαλεκτικής (-γλωσσικής) επαφής (προσαρμογή, παρεμβολή, διάχυση, υβριδοποίηση κλπ) καθώς και των δυναμικών αποτελεσμάτων της (διαλεκτική εξομάλυνση/ισόπεδωση, κοινοποίηση) κλπ.

Το τρίτο μέρος αφορά στην επιλεκτική μελέτη των παραπάνω ζητημάτων, τόσο στο πλαίσιο της αρχαίας ελληνικής (π.χ. ΑΕ πρωτοδιάλεκτοι και πιθανή διαλεκτική επαφή κατά τη β' χιλιετία π.Χ., μοντέλα κατάταξης ΑΕ διαλέκτων της α' χιλιετίας με βάση διαφορετικά ισόγλωσσα, διαλεκτική επαφή και πολυδιαλεκτικά σώματα κειμένων της α' χιλιετίας, δημιουργία ΑΕ υπερδιαλεκτικών κοινών vs. 'αντίσταση' επιχωρίων διαλεκτικών ποικιλιών vs. τεχνητή αναβίωση ΑΕ διαλέκτων) και σε μικρότερο βαθμό της νέας ελληνικής (π.χ. καταγωγή - κατάταξη ΝΕ διαλέκτων, περιπτώσεις διαλεκτικής επαφής στην Ελλάδα και αλλού (π.χ. Μ. Ασία), ενίοτε με αναφορά και σε σενάρια δημιουργίας-εξέλιξης αντίστοιχων πρωτοδιαλέκτων, δημιουργία ΚΝΕ κλπ.). Τέλος, σύγκριση (κατά περίπτωση) ορισμένων παρεμφερών φαινομένων διαλεκτικής επαφής στην αρχαία και τη νέα ελληνική γλώσσα.

ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ

A. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΦΟΙΤΗΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ-ΕΙΔΙΚΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ

A. Αλεξιάκης
E. Καρακάσης
Φ. Πολυμεράκης

B. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΤΑΤΑΚΤΗΡΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

I. Μαυρομάτης, Πρόεδρος του Τμήματος
Π. Καγιαλής
A. Βογιατζόγλου
E. Καρακάσης
A. Ζωγράφου
M. Παπαδημητρίου
X. Αυγερινός

Εξεταστές – Βαθμολογητές – Αναβαθμολογητές

Αρχαία Ελληνικά

M. Λιάτση και X. Αυγερινός (εξεταστές)
A. Ζωγράφου και E. Γκαστή (βαθμολογήτριες)
Σ. Δημητριάδη-Κωνσταντινίδη (αναβαθμολογήτρια)

Λατινικά

Φ. Πολυμεράκης (εξεταστής)
M. Παπαδημητρίου και E. Καρακάσης (βαθμολογητές)
E. Χουλιάρá-Ράιου (αναβαθμολογήτρια)

Νέα Ελληνικά

A. Βογιατζόγλου (εξετάστρια)
Π. Καγιαλής και I. Παπαθεοδώρου (βαθμολογητές)
I. Μαυρομάτης (αναβαθμολογήτης)

Γ. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ERASMUS

E. Καρακάσης (τμηματικός υπεύθυνος)
A. Βογιατζόγλου
M. Λεκάκου

Δ. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΟΔΗΓΟΥ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΩΡΟΛΟΓΙΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

E. Καρακάσης
M. Μαστροπαύλου
Δ. Γεωργακόπουλος
K. Βλάχα

Ε. ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΠΜΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΠΜΣ 2016-2017

I. ΚΛΑΣΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ

A. Επιτροπή γραπτών εξετάσεων οι κ.κ.:

Αρχαία Ελληνικά: Ε. Χουλιάρá, Α. Ζωγράφου, Χ. Αυγερινός
Λατινικά: Ε. Καρακάσης, Φ. Πολυμεράκης, Μ. Παπαδημητρίου

B. Επιτροπή Συνέντευξης οι κ.κ.:

Σ. Δημητριάδη-Κωνσταντινίδη, Ε. Καρακάσης, Μ. Λιάτση

Γ. Συντονιστική Επιτροπή:

Αθανασία Ζωγράφου, Μ. Λιάτση

II. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

A. ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ

1. Επιτροπή Γραπτών Εξετάσεων οι κ.κ.:

Α. Αλεξάκης, Ε. Καλτσογιάννη, Δ. Γεωργακόπουλος

2. Επιτροπή Συνέντευξης οι κ.κ.:

Α. Αλεξάκης, Ε. Καλτσογιάννη, Δ. Γεωργακόπουλος

3. Συντονιστική Επιτροπή οι κ.κ.:

Α. Αλεξάκης, Ε. Καλτσογιάννη

B. ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ

1. Επιτροπή Γραπτών Εξετάσεων οι κ.κ.:

Ι. Παπαθεοδώρου, Π. Καγιαλής, Α. Βογιατζόγλου

2. Επιτροπή Συνέντευξης οι κ.κ.:

Ι. Παπαθεοδώρου, Π. Καγιαλής, Α. Βογιατζόγλου

Γ. Συντονιστική Επιτροπή:

Α. Βογιατζόγλου, Ι. Παπαθεοδώρου

III. ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ

1. Επιτροπή Γραπτών Εξετάσεων οι κ.κ.:

Μ. Λεκάκου, Μ. Μαστροπαύλου, Α. Αλεξάκης

2. Επιτροπή Συνέντευξης οι κ.κ.:

Μ. Μαστροπαύλου, Α. Αλεξάκης, Μ. Λεκάκου

3. Συντονιστική Επιτροπή οι κ.κ.:

Μ. Λεκάκου, Μ. Μαστροπαύλου

ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Α. Αγγλικά: Σ. Δημητριάδη Κωνσταντινίδη, Α. Βογιατζόγλου, Μ. Λεκάκου

Β. Γερμανικά: Ε. Χουλιάρá – Ραΐου, Μ. Λιάτση, Ε. Καρακάσης

Γ. Γαλλικά: Ε. Χουλιάρá-Ραΐου, Ε. Καρακάσης, Α. Ζωγράφου

Δ. Ισπανικά: , Μ. Λιάτση, Ε. Γκαστή

Ε. Ιταλικά: Ι. Μαυρομάτης, Ε. Γκαστή, Φ. Πολυμεράκης

ΕΞΕΤΑΣΤΕΑ ΥΛΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΤΑΚΤΗΡΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΞΕΤΑΣΤΕΑ ΥΛΗ

I. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΚΛΑΣΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

α) ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ομήρου *Ιλιάδος* Ω

Σοφοκλέους *Ηλέκτρα*, Ευριπίδου *Βάκχαι*.

Θουκυδίδου *Ευγγραφής* Βιβλ. 1^ο

Άγνωστο κείμενο

Ιστορία της αρχαίας ελληνικής λογοτεχνίας από τις αρχές έως και τον 5ο αιώνα.

Η εξέταση του γνωστού κειμένου περιλαμβάνει μετάφραση, κριτικές, ερμηνευτικές - πραγματολογικές και γραμματολογικές παρατηρήσεις.

Η εξέταση του άγνωστου κειμένου περιλαμβάνει μετάφραση, γραμματικές και συντακτικές παρατηρήσεις.

β) ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Βιργιλίου *Αινειάδος* VI.

Λατινικό Μυθιστόρημα:

α) Γ. Πετρόνιου *Satyricon* κεφφ. 1-4· 26, 7-34, 10· 37-38· 51· 61, 5-63, 10· 71· 110,6-113. Και από μετάφραση ολόκληρη η *Cena Trimalchionis* (= *Satyr.* κεφ. 26, 7-78,8)

β) Απουλήιου *Μεταμορφ.* I, 1.IV, 28· V, 22-23.

Άγνωστο κείμενο: Γ. Ιουλ. Καίσαρος (& A.Hirti), *De bello Gallico* I-III.

Ιστορία της λατινικής λογοτεχνίας της χρυσής και αργυρής εποχής.

Η εξέταση του γνωστού κειμένου περιλαμβάνει μετάφραση, κριτικές ερμηνευτικές - πραγματολογικές και γραμματολογικές παρατηρήσεις.

Η εξέταση του άγνωστου κειμένου περιλαμβάνει μετάφραση, γραμματικές και συντακτικές παρατηρήσεις.

ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

α) ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

1. Richardson, N. (μετ. Μ. Νούσια, επιμ. Α. Ρεγκάκος): Ομήρου *Ιλιάδα*, τόμος ΣΤ', εκδόσεις University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2005.

2. Dodds, E.R. (μετ. Γ.Υ. Πετρίδου – Δ.Γ. Σπαθάρας): Ευριπίδου *Βάκχαι*. Κριτική και ερμηνευτική έκδοση, εκδ. Καρδαμίτσα, Αθήνα 2004.

3. Hornblower, S. (μετ. Φ. Πετίκα, επιμ. Α. Ρεγκάκος): *Commentary on Thucydides*, τόμος Α', εκδόσεις University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2006.

4. Easterling, P.E. – Knox, B.M.W. (μετ. Ν. Κονομής – Χρ. Γρίμπας – Μ. Κονομή): *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*, εκδόσεις Δ. Παπαδήμα, Αθήνα 2000.

5. Lesky, A. (μετ. Α. Τσοπανάκης): *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*, εκδόσεις Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2006.

6. Lesky, A. (μετ. Ν. Χουρμουζιάδης): *Η Τραγική Ποίηση των Αρχαίων Ελλήνων*, τόμοι Α' και Β', εκδόσεις ΜΙΕΤ, Αθήνα 2003.

β) ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

1. Austin, R.G. (μετ. Λ. Τρομάρας): Βιργιλίου *Αινειάδος* βιβλίο VI, εκδόσεις University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2005.

2. Albrecht, M. (μετ. Δ. Ζ. Νικήτας): *Ιστορία της Ρωμαϊκής Λογοτεχνίας*, τόμοι Α' και Β', Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2007.

3. Kenney, E.J. – Clausen, W.V. (μετ. Θ. Πίκουλας – Α. Σιδέρη – Τόλια, επιμ. Α. Στεφανής): *Ιστορία της Λατινικής Λογοτεχνίας*, εκδόσεις Δ. Παπαδήμα, Αθήνα 1998.
4. Ράιος, Δ. : *Λατινικό Μυθιστόρημα, Πετρώνιος-Απουλίου*, Πανεπιστημιακές Παραδόσεις, Γιάννενα 1999.
5. Καλογεράς, Κ. Α.: *Caesar, De Bello Gallico*, εκδόσεις Δ. Παπαδήμα, Αθήνα 1977.

II. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ: ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

1. Ιστορία της Νέας Ελληνικής Λογοτεχνίας

ΒΟΗΘΗΜΑ

Λίνος Πολίτης, *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης*, 4^η έκδοση, Αθήνα 1985 (ή οποιαδήποτε μεταγενέστερη έκδοση).

2. Κείμενα της Νέας Ελληνικής Λογοτεχνίας

2.1. Ποίηση: Διον. Σολωμός, Κ. Π. Καβάφης, Γ. Σεφέρης*

ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

Γ. Κεχαγιόγλου (επιμ.), *Εισαγωγή στην ποίηση του Σολωμού*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2003.

Μ. Πιερής (επιμ.), *Εισαγωγή στην ποίηση του Καβάφη*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2005.

Δ. Δασκαλόπουλος (επιμ.), *Εισαγωγή στην ποίηση του Σεφέρη*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2005.

* Σημείωση: Οι υποψήφιοι οφείλουν να είναι πλήρως εξοικειωμένοι με το σύνολο του έργου των τριών ποιητών.

2.2. Πεζογραφία: Π. Καλλιγιάς, Δ. Βικέλας, Εμμ. Ροΐδης, Αλ. Παπαδιαμάντης, Γ. Βιζυηνός, Κ. Χατζόπουλος, Κ. Θεοτόκης, Γ. Θεοτοκάς, Κ. Πολίτης, Σ. Τσίρκας, Δ. Χατζής, Αλ. Κοτζιάς, Γ. Ιωάννου.

ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

Τα οικεία κεφάλαια από τα ακόλουθα έργα:

Ν. Βαγενάς κ.ά. (επιμ.), *Η παλαιότερη πεζογραφία μας*, τ. Γ'-ΙΑ', Σοκόλης, Αθήνα 1999.

Τ. Καρβέλης κ.ά. (επιμ.), *Η μεσοπολεμική πεζογραφία*, τ. Α'-Η', Σοκόλης, Αθήνα 1996.

Τ. Καρβέλης κ.ά. (επιμ.), *Η μεταπολεμική πεζογραφία*, τ. Α'-Η', Σοκόλης, Αθήνα 1996.

3. Συγκριτική Γραμματολογία

ΒΟΗΘΗΜΑ

Martin Travers, *Εισαγωγή στη Νεότερη Ευρωπαϊκή Λογοτεχνία*, μτφρ. Ι. Ναούμ-Μ. Παπαηλιάδη, Βιβλιόραμα, Αθήνα 2006.

4. Θεωρία της Λογοτεχνίας

ΒΟΗΘΗΜΑ

Peter Barry, *Γνωριμία με τη θεωρία. Μια εισαγωγή στη λογοτεχνική και πολιτισμική θεωρία*, μτφρ. Α. Νάτσινα, Βιβλιόραμα, Αθήνα 2013.

Σημείωση:

Στο πλαίσιο της μελέτης τους επί του συνόλου της εξεταστέας ύλης οι υποψήφιοι θα ήταν σκόπιμο να συμβουλευθούν και το ακόλουθο έργο:

Μ. Η. Abrams, *Λεξικό λογοτεχνικών όρων. Θεωρία, ιστορία, κριτική λογοτεχνίας*, μτφρ. Γ. Δεληβοριά-Σ. Χατζηιωαννίδου, Πατάκης, Αθήνα 2005.

ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ: ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

1) ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Ποίηση

1) Επιγράμματα του Αγαθία (*Ελληνική Ανθολογία* 1.34-36, 5.237, 5.261, 5.267, 5.276, 5.289, 5.294, 5.299, 5.302).

2) Βασίλειος Διγενής Ακρίτης (κατά το χειρόγραφο του Εσκοριάλ) και το άσμα του Αρμούρη. Κριτική έκδοση, Εισαγωγή, Σημειώσεις, Γλωσσάριο Στυλιανού Αλεξίου. Ερμής, Αθήνα 1985.

3) Πτωχοπροδρομικά: (Εκδ. Hans Eideneier, *Ptochoprodromos: Einführung, kritische Ausgabe, deutsche Übersetzung* ή D.-C. Hesselring and H. Pernot, eds., *Poèmes Prodromiques en Grec Vulgaire*, 1910).

β) Πεζογραφία

1) Προκόπιος, *De bellis* [έκδ. G. Wirth, (post J. Haury), *Procopii Caesariensis opera omnia*, vol. 1 (Leipzig, Teubner, 1962), σελ. 307-417].

2) Β. Καράλης (μετάφρ.) *Μιχαήλ Ψελλός Χρονογραφία, Τόμος Α'* (Αθήνα, Εκδ. Κανάκη, 2004), σελ. 114-161 και 312-399.

2) ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

1. H.-G. Beck, *Ιστορία της Βυζαντινής Δημόδους Λογοτεχνίας*, μετάφρ. Νίκη Eideneier, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα, 1988.

2. Α. Καρπόζηλος, *Βυζαντινοί ιστορικοί και χρονογράφοι, τ. Α'* (4ος-7ος αι.), Αθήνα, εκδ. Κανάκη, 1997., σελ. 369- 388.

3. Α. Καρπόζηλος, *Βυζαντινοί ιστορικοί και χρονογράφοι, τ. Γ'* (11^{ος}-12^{ος} αι.), Αθήνα, εκδ. Κανάκη, 2009, σελ. 59-112.

4. J.N. Ljubarskij, *Η Προσωπικότητα και το έργο του Μιχαήλ Ψελλού*. (Μτφ. Αργυρώ Τζέλεσι) Αθήνα Εκδ. Κανάκη, 2004.

III. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ

1. Γενική/Θεωρητική Γλωσσολογία: Φωνητική, Φωνολογία, Μορφολογία, Σύνταξη, Σημασιολογία, Πραγματολογία, Ιστορία της γλωσσικής επιστήμης.

2. Ιστορική/Συγκριτική Γλωσσολογία: Ιστορική Γλωσσολογία, Ιστορία της ελληνικής γλώσσας, Ιστορία της λατινικής γλώσσας, Γλωσσική Τυπολογία.

3. Διακλαδική/Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία: Ψυχολογολογία, Κατάκτηση Πρώτης και Δεύτερης Γλώσσας, Κοινωνιογλωσσολογία, Διαλεκτολογία.

ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

1) V. Fromkin, R. Rodman & Hyams, *Εισαγωγή στη μελέτη της Γλώσσας*, εκδ. Πατάκη, Αθήνα 2008.

2) M. Nespor, *Φωνολογία*, εκδ. Πατάκη, Αθήνα 1999.

3) P. Ladefoged, *Εισαγωγή στη Φωνητική*, εκδ. Πατάκη, Αθήνα 2006.

4) Α. Ράλλη, *Μορφολογία*, εκδ. Πατάκη, Αθήνα 2005.

5) Θεοφανοπούλου-Κοντού, Δ. (2002). *Γενετική Σύνταξη. Το πρότυπο της Κυβέρνησης και Αναφορικής Δέσμευσης*. Καρδαμίτσα.

6) J. Lyons, *Γλωσσολογική Σημασιολογία*, εκδ. Πατάκη, Αθήνα 1999.

7) Γ. Μπαμπινιώτης, *Συνοπτική ιστορία της ελληνικής γλώσσας*, Αθήνα 2000.

8) Α.-Φ. Χριστίδης (επιμ.), *Ιστορία της ελληνικής γλώσσας*, εκδ. Ινστ. Νεοελλ. Σπ., Θεσσαλονίκη 2001, σσ. 21-107, 121-267, 281-370, 383-520, 720-769, 885-910, 947-971 και 983-996.

9) R. Browning, *Η ελληνική γλώσσα μεσαιωνική και νέα*, εκδ. Παπαδήμα, Αθήνα 1991.

- 10) Harley, T. (2001). *Η Ψυχολογία της Γλώσσας: από την πράξη στη θεωρία*. Μετάφραση: Ζαφείρη, Μ., Λέκκας, Φ., Ρόικου, Κ. & Φωτακοπούλου, Ο. (2008). University Studio Press.

ΕΞΕΤΑΣΤΕΑ ΥΛΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΑΤΑΤΑΚΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2016-2017

(Α) Για τους πτυχιούχους Φιλοσοφικών Σχολών:

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ: Θουκυδίδης, 6^ο βιβλίο.
Όμηρος, Ραψωδία Ψ και Σ (*Ιλιάδα*).
Άγνωστο.

ΛΑΤΙΝΙΚΑ: Καίσαρας, *De Bello Civili*.

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ:

- 1) Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας 19^ος και 20^ος αιώνας.
- 2) Η παλαιότερη πεζογραφία: Ροΐδης-Παπαδιαμάντης-Βιζυηνός.
- 3) Νεότερη ποίηση: Καβάφης-Σεφέρης-Ρίτσος.

(β) Για τους πτυχιούχους όλων των άλλων Σχολών:

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ: Θουκυδίδης, 6^ο βιβλίο.
Άγνωστο.

ΛΑΤΙΝΙΚΑ: Καίσαρας, *De Bello Civili*.

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ:

- 1) Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας: 19^ος και 20^ος αιώνας
- 2) Νεότερη ποίηση: Καβάφης-Σεφέρης-Ρίτσος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΤΑΚΤΗΡΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΟΜΗΡΟΣ

1. A. Lesky, *Ιστορία της αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*, μεταφρ. Α. Τσοπανάκη, Θεσσαλονίκη, 5^η έκδοση 1981, σελ. 41-80, 97-139.
2. Α. Τσοπανάκη, *Εισαγωγή στον Όμηρο*, Θεσσαλονίκη, 4 1983.
3. A. Wace & Fr. Stubbings, *Όμηρος, A. Companion to Homer* Αθήνα 1984.
4. M. I. Finley, *Ο κόσμος του Οδυσσέα*, Αθήνα, σελ. 15-58, 135-179.
5. Ι. Θ. Κακριδή, *Ομηρικές έρευνες*, Αθήνα 1967, σελ. 2-53.
6. W. Schadewaldt, *Από τον κόσμο και το έργο του Ομήρου*, Αθήνα 1982, τόμ. Β, σελ. 183-206.
7. P.E. Easterling – B.M. W.Knox, *Ιστορία της αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*, (μετάφραση Ν. Κονομή, εκδ. Παπαδήμα, Αθήνα, 1990), σσ.70-134, 585-604.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ

1. A. Lesky, *Ιστορία της αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*: το κεφάλαιο το σχετικό με τον Θουκυδίδη.
2. J. de Romilly (μετ. Φ. Κακριδή), *Ιστορία και Λόγος στον Θουκυδίδη*, Μ.Ι.Ε.Τ. Αθήνα 1988.

3. Κουμανταράκη, Λ., *Θουκυδίδου Πελοποννησιακός πόλεμος*, Αθήνα 1963.
4. Γεωγοπαπαδάκου, Α., *Θουκυδίδη Ιστορία*, Θεσσαλονίκη 1982.

Σημ. Θα υπάρξουν γραμματικές και συντακτικές παρατηρήσεις και γι' αυτό συνιστάται στους υποψηφίους μελέτη του συντακτικού και της γραμματικής.

ΛΑΤΙΝΙΚΑ

ΚΑΙΣΑΡΑΣ

1. Αντωνίου, Δ., *Γ. Ι. Καίσαρος, Απομνημονεύματα περί του Εμφυλίου Πολέμου* (Εισαγωγή, Κείμενον, Μετάφρασις, Σχόλια, Λεξιλόγιον, Πίνακες), Εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα.
2. Γιαννακόπουλος, Π. Ε. *Απομνημονεύματα περί του Εμφυλίου Πολέμου. De Bello Civili (Μετάφραση)*, Εκδ. Δημ. Ν. Παπαδήμα, Αθήνα.
3. Καλογεράς, Κ., *Γ. Ι. Καίσαρος, Απομνημονεύματα περί του Εμφυλίου Πολέμου (Commentarii de Bello Civili). Βιβλία Α, Β, Γ (Εισαγωγή, Κείμενον, Μετάφρασις, Πλήρες Λεξιλόγιον, Ευρετήριον κυρίων ονομάτων)*, Εκδ. Δημ. Ν. Παπαδήμα, Αθήνα.
4. Νικολόπουλος, Π. *Περί του Εμφυλίου Πολέμου (Μετάφραση)*, Εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα.
5. Rose, H. J., *Ιστορία της Λατινικής Λογοτεχνίας*, τόμος Ι, σσ. 212-220.

Σημ. Θα υπάρξουν γραμματικές και συντακτικές παρατηρήσεις και γι' αυτό συνιστάται στους υποψηφίους μελέτη του συντακτικού και της γραμματικής.

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Α. Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας: 19^{ος} και 20^{ος} αιώνας.

Τα οικεία κεφάλαια από το:

Λίνος Πολίτης, *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας*, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 4^η έκδοση, Αθήνα 1985 (ή οποιαδήποτε μεταγενέστερη έκδοση).

Β. Η παλαιότερη πεζογραφία: Ροΐδης -Παπαδιαμάντης-Βιζυηνός

Τα οικεία κεφάλαια από το:

Ν. Βαγενάς κ. ά. (επιμ.), *Η παλαιότερη πεζογραφία μας, τ. Γ'.-ΙΑ'*, Σοκόλης, Αθήνα 1999.

Γ. Νεότερη ποίηση: Καβάφης-Σεφέρης-Ρίτσος

Κ. Π. Καβάφης: *Ποιήματα 1882-1932*, Ερμής, Αθήνα 2003.

Γ. Σεφέρης, *Ποιήματα*, Ίκαρος, Αθήνα ¹⁹ 1998.

Χρ. Προκοπάκη, επιμ., *Ανθολογία Γιάννη Ρίτσου*, Αθήνα, Κέδρος 2000.

Μ. Πιερής (επιμ.), *Εισαγωγή στην ποίηση του Καβάφη*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2005.

Δ. Δασκαλόπουλος (επιμ.), *Εισαγωγή στην ποίηση του Σεφέρη*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2005.

Δ. Κόκορης (επιμ.), *Εισαγωγή στην ποίηση του Ρίτσου*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2009.

**ΕΞΑΜΗΝΟ ΚΑΤΑΤΑΞΗΣ ΠΤΥΧΙΟΥΧΩΝ
(Α.Ε. 2016 - 2017)**

1. Πτυχιούχων Φιλοσοφικής Σχολής (πλην των ξενόγλωσσων Φιλολογικών Τμημάτων): κατάταξη στο 3^ο εξάμηνο σπουδών, με την υποχρέωση να εξετάζονται επιτυχώς μόνο στα υποχρεωτικά μαθήματα του 3^{ου} και 4^{ου} εξαμήνου και στα μαθήματα των Αρχαίων Ελληνικών και Λατινικών του 1^{ου} εξαμήνου (Ρητορεία) και (Αρχαία Ελληνική Γλώσσα-Θεματογραφία) αντίστοιχα, καθώς και σε ένα από τα μαθήματα των Λατινικών του 2^{ου} εξαμήνου (Λατινική πεζογραφία) και (Λατινική Γλώσσα-Θεματογραφία).
2. Πτυχιούχων Θεολογικής Σχολής και ξενόγλωσσων Φιλολογικών Τμημάτων: κατάταξη στο 1^ο εξάμηνο σπουδών.
3. Πτυχιούχων Ανωτέρων και άλλων Σχολών: κατάταξη στο 1^ο εξάμηνο σπουδών.
4. Πτυχιούχων του Τμήματος Φιλολογίας που επιθυμούν να αποκτήσουν πτυχίο με άλλη ειδίκευση: κατάταξη στο 5^ο εξάμηνο σπουδών, με την υποχρέωση να εξετάζονται στα υποχρεωτικά και στα επιλεγόμενα μαθήματα της ειδίκευσης που προβλέπει το Πρόγραμμα Σπουδών.

**Ποσοστά κατάταξης των υποψηφίων
(Α.Ε. 2016 - 2017)**

Το ποσοστό των κατατάξεων των πτυχιούχων Πανεπιστημίου, ΤΕΙ ή ισοτίμων προς αυτά, Α.Σ.ΠΑΙ.ΤΕ. της Ελλάδος ή του εξωτερικού (αναγνωρισμένα από τον ΔΟ.Α.Τ.ΑΠ), καθώς και των κατόχων πτυχίων ανώτερων σχολών υπερδιετούς και διετούς κύκλου σπουδών αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και άλλων Υπουργείων, ορίζεται σε ποσοστό 12% επί του αριθμού των εισακτέων κάθε ακαδημαϊκού έτους σε κάθε Τμήμα Πανεπιστημίου, ΤΕΙ ή Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.

Επιμερισμός του παραπάνω ποσοστού ανάλογα με την προέλευση των υποψηφίων για κατάταξη πτυχιούχων ή ανακατανομή τυχόν εναπομένοντος ποσοστού σε άλλη κατηγορία κατατάξεων δεν επιτρέπεται.

Δικαιολογητικά - Χρόνος διενέργειας κατατακτηρίων εξετάσεων

1. Η αίτηση και τα δικαιολογητικά των πτυχιούχων που επιθυμούν να καταταγούν στο Τμήμα Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων υποβάλλονται στη Γραμματεία του Τμήματος από 1 έως 15 Νοεμβρίου κάθε ακαδημαϊκού έτους.

2. Τα δικαιολογητικά αυτά είναι τα εξής:

α) Αίτηση του ενδιαφερομένου.

β) Αντίγραφο πτυχίου ή πιστοποιητικό περάτωσης σπουδών. Προκειμένου για πτυχιούχους εξωτερικού συνυποβάλλεται και βεβαίωση ισοτιμίας του τίτλου σπουδών τους από τον Διεπιστημονικό Οργανισμό Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.) ή από το όργανο που έχει την αρμοδιότητα αναγνώρισης του τίτλου σπουδών.

3. Οι κατατακτήριες εξετάσεις διενεργούνται κατά το διάστημα από 1 έως 20 Δεκεμβρίου κάθε ακαδημαϊκού έτους. Το πρόγραμμα εξετάσεων ανακοινώνεται τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες πριν από την έναρξη εξέτασης του πρώτου μαθήματος.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΚΑΙ ΕΑΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ 2016-17

Οι αίθουσες που αναγράφονται στο ωρολόγιο πρόγραμμα είναι ενδεικτικές. Το τελικό ωρολόγιο πρόγραμμα ανακοινώνεται πριν από την έναρξη των μαθημάτων κάθε εξαμήνου στην ιστοσελίδα του τμήματος: <http://www.uoi.gr/schools/phil/el>.

Για ενδεχόμενες αλλαγές οι φοιτητές μπορούν να ενημερώνονται από τις ανακοινώσεις των διδασκόντων και στην ιστοσελίδα του Τμήματος: <http://www.uoi.gr/schools/phil/el>.

Ωρολόγιο Πρόγραμμα Χειμερινού Εξαμήνου 2016-17

	ΩΡΑ	ΜΑΘΗΜΑ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ	ΕΞΑΜ.	ΑΙΘΟΥΣΑ
ΔΕΥΤΕΡΑ	9:00-12:00	ΡΗΤΟΡΕΙΑ (Α-ΜΑ)	ΧΟΥΛΙΑΡΑ	Υ(I)	A39-40
	12:00-15:00	ΛΥΡΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ (ΜΕ-Ω)	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ	Υ(V)	A39-40
	12:00-15:00	ΟΜΗΡΟΥ <i>ΙΛΙΑΣ</i>	ΓΚΑΡΤΖΙΟΥ	Υ (ΠΑΛ. ΕΞ.)	Π10
	12:00-15:00	ΔΗΜΩΔΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	ΜΑΥΡΟΜΑΤΗΣ	Υ(VII)	ΦΑ3
	15:00-18:00	ΘΡΗΣΚΕΙΑ	Α. ΖΩΓΡΑΦΟΥ	ΕΥ(VII)	Π10
	15:00-18:00	ΟΥΕΙΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ (20 ^{ος} ΑΙ.)	ΚΑΓΙΑΛΗΣ	Υ(VII)	A39-40
	15:00-18:00	ΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΗΣ ΝΕΑ (1830-1880)	ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ	Υ(V)	ΑΜΦ ΔΑΚ
	18.00-21.00	ΜΑΣΤΡΟΠΑΥΛΟΥ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ Ι	Υ(I)	A39-40
	18.00-21.00	Ο ΚΑΒΑΦΗΣ ΚΑΙ Η ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΤΟΥ	ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ	Υ(VII)	Π10
	18.00-21.00	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ: ΠΗΓΕΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	ΒΟΓΙΑΤΖΟΓΛΟΥ	Υ(III)	ΑΜΦ ΔΑΚ
ΤΡΙΤΗ	9:00-15:00	ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ			
	15:00-18:00	ΟΜΗΡΟΥ <i>ΙΛΙΑΣ</i>	Α. ΖΩΓΡΑΦΟΥ	Υ(V)	A39-40
	15:00-18:00	ΛΑΤΙΝΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ	Ε. ΚΑΡΑΚΑΣΗΣ	ΕΥ (VII)	ΦΑ3
	15:00-18:00	ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ (1930-1960)	ΒΟΓΙΑΤΖΟΓΛΟΥ	ΕΥ(VII)	B41-2
	15:00-18:00	ΡΕΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ (19 ^{ος} -20 ^{ος} ΑΙΩΝ.)	ΚΑΓΙΑΛΗΣ	Υ(III)	ΑΜΦ. ΔΑΚ
	15:00-18:00	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ Ι	ΛΕΚΑΚΟΥ	Υ(I)	Π10
	18.00-21.00	ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ	ΓΚΑΡΤΖΙΟΥ	ΕΥ(VII)	A39-40
	18.00-21.00	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ (ΜΕ-Ω)	ΚΑΛΤΣΟΓΙΑΝΝΗ	Υ(III)	Π10

ΤΕΤΑΡΤΗ	9:00-12:00	ΡΗΤΟΡΕΙΑ (ΜΕ-Ω)	ΜΕΡΣΙΝΙΑΣ	Υ(Ι)	ΑΜΦ. ΠΤΔΕ, ΙΣ.
	9:00-12:00	ΛΑΤΙΝ. ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ (Α-ΜΑ)	ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	Υ(Ι)	Α39-40
	12:00-15:00	ΛΥΡΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ (ΜΕ-Ω)	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ	Υ (V)	Α31
	12:00-15:00	ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΟΙ (Α-ΜΑ)	ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ	Υ(V)	Π10
	12:00-15:00	ΦΙΛΟΣ. ΠΕΖΟΓΡ.: ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΗΘΙΚΑ ΝΙΚΟΜΑΧΕΙΑ	ΛΙΑΤΣΗ	Υ(ΙΙΙ)	Α39-40
	15:00-18:00	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΛ, ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ Ι	ΑΓΓΕΛΟΥ	Υ(Ι)	Α39-40
	18:00-21:00	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΛ, ΠΟΙΗΣΗ Ι	ΛΑΔΟΓΙΑΝΝΗ	Υ(Ι)	Α39-40
ΠΕΜΠΤΗ	9:00-12:00	ΛΑΤΙΝ. ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ (ΜΕ-Ω)	ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	Υ(Ι)	Α39-40
	9:00-12:00	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΥΡΟΛΟΓΙΑ (ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ.)	ΧΟΥΛΙΑΡΑ	ΕΥ(VII)	ΦΑ1
	12:00-15:00	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ Ι	ΦΙΛΟΣ	Υ(ΙΙΙ)	Α39-40
	12:00-15:00	ΒΕΡΓΙΛΙΟΥ ΑΙΝΕΙΑΔΑ (Α-ΜΑ)	ΠΟΛΥΜΕΡΑΚΗΣ	Υ(V)	Π10
	15:00-18:00	ΜΕΤΡΙΚΗ	ΜΕΡΣΙΝΙΑΣ	ΕΥ(VII)	ΦΑ3
	15:00-18:00	ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑ (ΜΕ-Ω)	ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ	Υ(Ι)	Π10
	15:00-18:00	ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΟΙ ΙΙ (Α-ΜΑ)	ΑΓΓΕΛΟΥ	Υ(V)	Α39-40
	18:00-21:00	ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΒΑΚΧΑΙ	ΓΚΑΣΤΗ	Υ(ΙΙΙ)	Α39-40
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	12:00-15:00	ΒΕΡΓΙΛΙΟΥ ΑΙΝΕΙΑΔΑ (ΜΕ-Ω)	ΠΟΛΥΜΕΡΑΚΗΣ	Υ(V)	Α39-40
	12:00-15:00	ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΙΑ: ΗΡΟΔΟΤΟΣ / ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ	ΝΕΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΤΟΧΟΣ ΔΙΔ. Δ. (ΠΡΟΣΚΛ. ΕΔΒΜ20)	ΕΥ(VII)	Π10
	15:00-18:00	ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑ (Α-ΜΑ)	ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ	Υ(Ι)	Α39-40
	18:00-21:00	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ (Α-ΜΑ)	ΑΛΕΞΑΚΗΣ	Υ(ΙΙΙ)	Π10.
	18:00-21:00	ΑΙΣΧΥΛΟΥ ΧΟΗΦΟΡΟΙ	ΓΚΑΣΤΗ	Υ(VII)	Α39-40

Ωρολόγιο Πρόγραμμα Εαρινού Εξαμήνου 2016-17

	ΩΡΑ	ΜΑΘΗΜΑ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ	ΕΞΑΜ	ΑΙΘΟΥΣΑ
Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Α	9:00-12:00	ΡΩΜΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΙΑ (Α-ΜΑ)	ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	Υ(II)	110
	9:00-12:00	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΤΩΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ	ΧΟΥΛΙΑΡΑ	ΕΥ (VIII)	Α39-40
	12:00-15:00	ΚΡΗΤΙΚΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ	ΜΑΥΡΟΜΑΤΗΣ	ΕΥ (VIII)	ΦΑ3
	12:00-15:00	ΕΙΣ. ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΓΝΩΣΙΑ	ΓΚΑΡΤΖΙΟΥ ΧΟΥΛΙΑΡΑ. ΖΩΓΡΑΦΟΥ ΚΑΡΑΚΑΣΗΣ ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ	Υ (II)	(Α-ΜΑ): Α39-40 (ΜΕ-Ω): 110
	15.00-18.00	ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ <i>ΒΑΤΡΑΧΟΙ</i>	ΖΩΓΡΑΦΟΥ	Υ (VI)	Α39-40
	15.00-18.00	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ	ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ	Υ (IV)	ΑΜΦ ΔΑΚ
	15.00-18.00	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ II	ΜΑΣΤΡΟΠΑΥΛΟΥ	Υ (II)	110
	15.00-18.00	Γ. ΣΕΦΕΡΗΣ ΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΠΟΙΗΤΙΚΗ	ΚΑΓΙΑΛΗΣ	ΕΥ (VIII)	ΦΑ3
	18.00-21.00	ΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ (1880-1930)	ΒΟΓΙΑΤΖΟΓΛΟΥ	ΕΥ (VIII)	110
	18.00-21.00	ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ	ΜΑΣΤΡΟΠΑΥΛΟΥ	Υ (VI)	Α39-40
Τ Ρ Ι Τ Η	9:00-15:00	ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΜΕΤΑΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟΙ ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ		
	15.00-18.00	ΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ (1930-1980)	ΚΑΓΙΑΛΗΣ	Υ (VI)	Α39-40
	15.00-18.00	Ο ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΙΚΕΛΙΑΝΟΣ ΚΑΙ Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ	ΒΟΓΙΑΤΖΟΓΛΟΥ	ΕΥ (VIII)	ΦΑ3
	15.00-18.00	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ – ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ II	ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ	Υ (II)	ΑΜΦ ΔΑΚ

	18:00-21:00	ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΟΙ Ι (Α-ΜΑ)	ΚΑΛΤΣΟΓΙΑΝΝΗ	Υ (ΙV)	110
Τ Ε Τ Α Ρ Τ Η	9:00-12:00	ΤΕΡΕΝΤΙΟΥ <i>ΕΥΝΟΥΧΟΣ</i>	ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	Υ (VΙΙΙ)	Α39-40
	9:00-12:00	ΡΩΜΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΙΑ (ΜΕ-Ω)	ΚΑΡΑΚΑΣΗΣ	Υ (ΙΙ)	ΦΑ3
	12:00-15:00	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΛΑΙΟΓΡΑΦΙΑ	ΜΑΥΡΟΜΑΤΗΣ ΑΛΕΞΑΚΗΣ	ΕΥ (VΙΙΙ)	ΦΑ3
	12:00-15:00	ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΟ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ	ΜΕΡΣΙΝΙΑΣ	ΕΥ (VΙΙΙ)	ΦΑ1
	15:00-18:00	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΛ, ΠΟΙΗΣΗ ΙΙ	ΛΑΔΟΓΙΑΝΝΗ	Υ (ΙΙ)	Α39-40
	15:00-18:00	ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ	ΑΥΤΕΡΙΝΟΣ	Υ(VΙΙΙ)	Β41-42
	18:00-21:00	ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΟΙ Ι (ΜΕ-Ω)	ΑΓΓΕΛΟΥ	Υ (ΙV)	ΦΑ3
Π Ε Μ Π Τ Η	9:00-12:00	ΡΩΜΑΪΚΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑ (Α-ΜΑ)	ΧΟΥΛΙΑΡΑ	Υ (ΙV)	Α39-40
	9:00-12:00	ΡΩΜΑΪΚΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑ (ΜΕ-Ω)	ΚΑΡΑΚΑΣΗΣ	Υ (ΙV)	ΦΑ3
	9:00-12:00	ΚΙΚΕΡΩΝΟΣ <i>DE ORATORE</i>	ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	ΕΥ (VΙΙΙ)	110
	12:00-15:00	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΙΙ	ΦΙΛΟΣ	Υ (ΙV)	Α39-40
	12:00-15:00	ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ	ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ	ΕΥ(VΙΙ Ι)	ΦΑ3
	15:00-18:00	ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΙΑ	ΑΥΤΕΡΙΝΟΣ	Υ(ΙΙ)	Α39-40
	18:00-21:00	ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΕΙΩΝ ΧΡΟΝΩΝ	ΑΓΓΕΛΟΥ	ΕΥ(VΙΙ Ι)	ΦΑ3
	18:00-21:00	ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΛΥΡΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ	ΝΕΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΤΟΧΟΣ ΔΙΔ. Δ. (ΠΡΟΣΚΛ. ΕΔΒΜ20)	ΕΥ(VΙΙ Ι)	110
	18:00-21:00	ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ <i>ΗΛΕΚΤΡΑ</i>	ΓΚΑΣΤΗ	Υ(ΙV)	Α39-40
Π Α Ρ Α Σ Κ Ε Υ Η	9:00-12:00	ΑΡΧΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ	ΜΕΡΣΙΝΙΑΣ	ΕΥ (VΙΙΙ)	ΦΑ3
	12:00-15:00	ΠΑΛΑΙΟΓΡΑΦΙΑ – ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΩΝ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ	ΝΕΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΤΟΧΟΣ ΔΙΔ. Δ. (ΠΡΟΣΚΛ. ΕΔΒΜ20)	ΕΥ (VΙΙΙ)	110
	12:00-15:00	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ: Α' ΚΑΙ Β' ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗ ΓΕΝΙΑ	ΝΕΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΤΟΧΟΣ ΔΙΔ. Δ. (ΠΡΟΣΚΛ. ΕΔΒΜ20)	ΕΥ (VΙΙΙ)	Α39-40

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗ

DIVISION OF CLASSICS

Greek Ελληνικά

Winter Semester Χειμερινό Εξάμηνο

Compulsory Courses (Y) ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Semester Εξάμηνο		
I	ΦΥ1103:	Rhetoric of the Imperial Era Ρητορική Αυτοκρατορικών Χρόνων
	ΦΥ1100:	Oratory Ρητορεία Greek Unseen
	ΦΥ1110:	Homer: <i>Odyssey</i> Όμηρος: <i>Οδύσσεια</i>
III	ΦΥ 3132:	Tragedy: Euripides <i>Bacchae</i> Τραγωδία: Ευρυπίδου <i>Βάκχαι</i>
	ΦΥ 3934 ^a :	Philosophy: Aristotle <i>Nicomachean Ethics</i> Φιλοσοφική Πεζογραφία: Αριστοτέλης <i>Ηθικά Νικομάχεια</i> Βιβλία I και II
V	ΦΥ 5150	Homer: <i>Iliad</i> Ομήρου <i>Ιλιάς</i>
	ΦΥ 5628	Lyric Poetry Λυρική Ποίηση
VII	ΦΥ 7192	Tragedy: Aeschylus <i>Choephoroi</i> Τραγωδία: Αισχύλου <i>Χοηφόροι</i>

Optional Courses

ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (ΕΥ)

ΦΕ0213	Introduction to Papyrology Εισαγωγή στην Παπυρολογία (Σεμινάριο Ειδίκευσης)
ΦΕ0222	Mythology Μυθολογία
ΦΕ0223	Religion Θρησκεία
ΦΕ0252	Ancient Greek Metre Μετρική
ΦΕ0263	Historiography, Herodotus – Thucydides Ιστοριογραφία, Ηρόδοτος –Θουκυδίδης

Spring Semester
Εαρινό Εξάμηνο

Compulsory Courses
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (Υ)

II	ΦΥ2121	Historiography: <i>Thucydides</i> Ιστοριογραφία: <i>Θουκυδίδης</i>
	ΦΥ2315	Introduction to Classics Εισαγωγή στην Αρχαιολογία
IV	ΦΥ4141	Tragedy: Sophocles <i>Electra</i> Τραγωδία: Σοφοκλής, <i>Ηλέκτρα</i>
VI	ΦΥ6170	Comedy: Aristophanes <i>Frogs</i> Κωμωδία: Αριστοφάνους <i>Βάτραχοι</i>
VIII	ΦΥ8200	Hellenistic Poetry Ελληνιστική Ποίηση

Optional Courses
ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (ΕΥ)

ΦΕ 0212	Paleography - Textual Criticism of Classical Texts Παλαιογραφία –Κριτική των Κλασικών Κειμένων
ΦΕ0705	Greek Literature of the Imperial Era Ελληνική Γραμματεία Αυτοκρατορικών Χρόνων
ΦΕ 0856	Hellenistic Epigram Ελληνιστικό Επίγραμμα
ΦΕ 0858	Economy Policy Principles in Ancient Greece Αρχές πολιτικής οικονομίας στην Αρχαία Ελλάδα

Latin
ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ
Winter Semester
ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

Compulsory Courses
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (Υ)

Semester Εξάμηνο		
I	ΦΥ 1303	Latin Prose Λατινική Πεζογραφία
V	ΦΥ5626	Latin Unseen Latin Epic: Vergil <i>Aeneis</i> , Επική Ποίηση: Βιργιλίου <i>Αινειάδα</i>
	ΦΥ 5330	Latin Novel Λατινικό Μυθιστόρημα

Optional Courses
ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (ΕΥ)

ΦΕ0366	Latin Novel Λατινικό Μυθιστόρημα
--------	-------------------------------------

Spring Semester
Εαρινό Εξάμηνο
Compulsory Courses
Υποχρεωτικά (Υ)

II	ΦΥ2314	Roman Historiography Ρωμαϊκή Ιστοριογραφία
	ΦΥ2312	Anthology of Roman Historiography Ανθολογία Ρωμαϊκής Ιστοριογραφίας
IV	ΦΥ4938	Roman Tragedy: Seneca <i>Phaedra</i> Ρωμαϊκή Τραγωδία: Σενέκας, <i>Φαίδρα</i>
VII	ΦΥ8352	Roman Comedy: Terence <i>Eunuchus</i> Λατινική Κωμωδία: Τερεντίου <i>Ευνούχος</i>

Optional Courses
ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (ΕΥ)

ΦΕ0850	Cicero, <i>De Oratore</i> Κικέρωνας, <i>De oratore</i>
ΦΕ0373	Latin Lyric Poetry Λατινική Λυρική Ποίηση

Courses Offered to Other Departments
ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΣΕ ΆΛΛΑ ΤΜΗΜΑΤΑ
Department of History and Archaeology
Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας
Greek
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

I	ΦΥ 1101	Rhetoric: Encomium of Helen, Ρητορική: Ελένης εγκώμιον, Defense of Palamedes Υπέρ Παλαμήδους
III	ΦΥ2120	Historiography: Herodotus - Thucydides Ιστοριογραφία: Ηρόδοτος - Θουκυδίδης
IV	ΦΥ5150	Homer: <i>Iliad</i> Ομήρου <i>Ιλιάς</i>

Latin
ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ
Department of History and Archaeology
ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ – ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

II	ΦΥ2312	Anthology of Roman Historiography Ανθολογία Ρωμαϊκής Ιστοριογραφίας
----	--------	--

Department of Philosophy, Education and Psychology
ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ-ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ –ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ (ΦΠΨ)

Winter Sem. Χειμερινό Εξάμηνο	Philosophical Prose: Marcus Aurelius <i>Meditations</i> : Philosophy as a Mental Exercise. Φιλοσοφική Πεζογραφία: Μάρκος Αυρήλιος <i>Τα εις</i> <i>εαυτόν</i> : Η Φιλοσοφία ως πνευματική άσκηση.
Spring Sem. Εαρινό Εξάμηνο	Stoic Philosophy: Epictetus, <i>Enchiridion</i> Στωική Φιλοσοφία: Επικτήτος, <i>Εγχειρίδιο</i>

DIVISION OF MODERN GREEK AND BYZANTINE STUDIES

1. ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

1. ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ / Modern Greek Philology

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ / Fall Semester

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (Υ) / Mandatory Courses

Εξάμ. Semest.	Κωδ. Code	Μάθημα Course title
I	ΦΥ 1932	Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας: Ποίηση I History of Modern Greek Literature: Poetry I
	ΦΥ 1933	Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας: Πεζογραφία I History of Modern Greek Literature: Prose I
III	ΦΥ 3924	Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία: Πηγές και μεθοδολογία Introduction to Modern Greek Philology: Sources and Methodology
	ΦΥ 3925	Ρεύματα της ευρωπαϊκής και της νεοελληνικής λογοτεχνίας (19ος-20ός αι.) Movements in European and Modern Greek Literature (19th-20th century)
V	ΦΥ 5743	Κείμενα και συγγραφείς της νεοελληνικής λογοτεχνίας (1830-1880) Modern Greek literary texts and authors (1830-1880)
VII	ΦΥ 7774	Ζητήματα λογοτεχνικής κριτικής (1930-1960) Topics in literary criticism (1930-1960)
	ΦΥ 7775	Ο Καβάφης και η πρόσληψή του Cavafy and his reception
	ΦΥ 7776	Όψεις της αρχαιότητας στη νεοελληνική ποίηση (20 ^{ος} αι.) Aspects of (classical) antiquity in Modern Greek Poetry (20th cent.)

ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (ΕΥ)

I	ΦΕ0400 (παλ. Προγρ.)	Εισαγωγή στη Νέα Ελληνική Λογοτεχνία Introduction to Modern Greek Literature
---	----------------------	---

ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ OFFERED TO THE DEPARTMENT OF HISTORY - ARCHAEOLOGY

Εισαγωγή στη Νέα Ελληνική Λογοτεχνία
Introduction to Modern Greek Literature

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (Υ) / Mandatory

Εξάμ. Sem.	Κωδ. Code	Μάθημα Course Title
II	ΦΥ 2933	Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας: Ποίηση II History of Modern Greek Literature: Poetry II
	ΦΥ 2934	Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας. Πεζογραφία II History of Modern Greek Literature: Prose II
IV	ΦΥ 4935	Εισαγωγή στη συγκριτική φιλολογία και στη θεωρία της λογοτεχνίας Introduction to Comparative Philology and to the Theory of Literature
VI	ΦΥ 6753	Κείμενα και συγγραφείς της νεοελληνικής λογοτεχνίας (1880-1930) Modern Greek literary texts and authors (1880-1930)
	ΦΥ 6754	Κείμενα και συγγραφείς της νεοελληνικής λογοτεχνίας (1930-1980) Modern Greek literary texts and authors (1930-1980)
	ΦΥ 7770	Ο Άγγελος Σικελιανός και η εποχή του Angelos Sikelianos and his era
VIII	ΦΥ 8208	Γιώργος Σεφέρης: ποίηση και ποιητική Giorgos Seferis: Poetry and Poetics
	ΦΥ 8209	Κρητική Αναγέννηση Cretan Renaissance

ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (ΕΥ)

VI	ΦΕ 0574	Νέα Ελληνική Λογοτεχνία: Από τον Ρομαντισμό στον Μοντερνισμό Modern Greek Literature. From the Romantics to Modernism
VIII	ΦΕ 0691	Νέα Ελληνική Λογοτεχνία 19 ^{ος} – 20 ^{ος} αιώνας Modern Greek Literature 19 th -20 th century
	ΦΕ 0859	Νεοελληνική Μεταπολεμική Ποίηση: α' και β' μεταπολεμική γενιά Modern Greek Post-War Poetry; 1 st and 2 nd Post-War Generation.

ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣOFFERED TO THE DEPARTMENT OF HISTORY - ARCHAEOLOGY

Νέα Ελληνική Λογοτεχνία 19^{ος} – 20^{ος} αιώνας
Modern Greek Literature 19th- 20th century

Μεταδιδακτορικός-
Post-Doc.

ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣOFFERED TO THE DEPARTMENT OF PHILOSOPHY-PEDAGOGICS-PSYCHOLOGY

Νέα Ελληνική Λογοτεχνία: Από τον Ρομαντισμό στον Μοντερνισμό
Modern Greek Literature: From the Romantics to Modernism

Μεταδιδακτορικός
Post-Doc.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

1. ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ / Byzantine Philology

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ / Fall Semester

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (Υ) / Mandatory Courses

Εξάμ. Semest.	Κωδ. Code	Μάθημα Course title
III	ΦΥ 3926	Εισαγωγή στη Βυζαντινή Λογοτεχνία Introduction to the Byzantine Literature
V	ΦΥ 5620	Βυζαντινοί Ιστορικοί και Χρονογράφοι II Byzantine Historians and Chronographers II
VII	ΦΥ 7774	Δημώδης Βυζαντινή Λογοτεχνία Byzantine Vernacular (Demotic) Literature

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ / Spring Semester

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (Υ) / Mandatory

Εξάμ. Sem.	Κωδ. Code	Μάθημα Course Title
IV	ΦΥ 4936	Βυζαντινοί Ιστορικοί και Χρονογράφοι I Byzantine Historians and Chronographers I
VIII	ΦΥ 8641	Βυζαντινό Μυθιστόρημα Byzantine Novel
	ΦΥ 8206	Εισαγωγή στην Ελληνική Παλαιογραφία Introduction to the Byzantine Paleography
	ΦΥ 8642	Γραμματεία Παλαιολόγειων Χρόνων Literary Works of the Paleologan Period

ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

OFFERED TO THE DEPARTMENT OF HISTORY - ARCHAEOLOGY

Βυζαντινοί Ιστορικοί και Χρονογράφοι
Byzantine Historians and Chronographers

Μεταβυζαντινή Αγιολογία
Postbyzantine Hagiography

ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ-ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ-ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

OFFERED TO THE DEPARTMENT OF PHILOSOPHY-PEDAGOGICS-PSYCHOLOGY

Μεταβυζαντινή Αγιολογία
Postbyzantine Hagiography

ΤΟΜΕΑΣ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ

DIVISION OF LINGUISTICS

Mandatory Courses

ΦΥ 1700	Εισαγωγή στη Γλωσσολογία I Introduction to Linguistics I
ΦΥ 2713	Εισαγωγή στη Γλωσσολογία II Introduction to Linguistics II
ΦΥ3720	Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας I History of Greek I
ΦΥ4937	Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας II History of Greek II
ΦΥ 6755	Γραμματική της νέας Ελληνικής Modern Greek Grammar

ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΦΙΛ

OFFERED TO THE DEPARTMENT OF PHILOSOPHY-PEDAGOGICS-PSYCHOLOGY

ΦΕ0401	Γενική Γλωσσολογία
ΦΕ0401	General Linguistics

GRADUATE COURSES

DIVISION OF CLASSICS

WINTER SEMESTER

Sem.	Course
I	Ethics and Politics in Aristotle The Long-Standing Conflict between Philosophy and Poetry (Pl. <i>Republ.</i> 607b)
III	Ancient Greek Literature and Ritual Politics and Ideology in Flavian Epic

SPRING SEMESTER

II	Anthropology Aspects of Internal Poetics in Ancient Greek Literature
----	---

DIVISION OF MODERN GREEK LITERATURE

WINTER SEMESTER

Sem..	Course
I-III	ENEΦ 041 Modern Greek Epistolography ENEΦ 042 Modern Greek Metre

SPRING SEMESTER

Sem.	Course
II	ENEΦ 043 Historical Poetics in C.P. Cavafy ENEΦ 044 Literature and Landscape

DIVISION OF BYZANTINE LITERATURE

WINTER SEMESTER

Sem.	Course
I-III	EMΕΦ 023 Byzantine Epistolography EMΕΦ 024 Authors and Texts from Medieval Epirus (13 th -15 th century)

SPRING SEMESTER

Sem.	Course
II	EMΕΦ 020 Byzantine Hagiology 8 th - 11 th century EMΕΦ 025 Rhetoric of the Palaeologan Period

DIVISION OF LINGUISTICS

WINTER SEMESTER

Sem.	Course
I-III	Topics in Applied Linguistics 1: Topics in Psycholinguistics Comparative Syntax

SPRING SEMESTER

Sem.	Course
II	Topics in Applied Linguistics 2: The lexicon-syntax interface and the acquisition of verbs in L1 and L2 Topics in dialectology and dialect contact in the history of Greek

Τυπώθηκε στο Πανεπιστημιακό Τυπογραφείο
με δαπάνη του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ
Τυπογραφείο
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Διανέμεται δωρεάν στους φοιτητές.